

Uniwersytet Zielonogórski
Biblioteka Uniwersytecka

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
BIBLIOTEKI UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO
w roku akademickim 2025–2026**

Przygotowała Ewa Adaszyńska
dyrektor Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego

Zielona Góra, wrzesień 2026

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	s. 4
1. System biblioteczno-informacyjny uniwersytetu	s. 4
1.1. Rada Biblioteczna	s. 5
2. Zbiory biblioteczne	s. 5
2.1 Stan i struktura zbiorów	s. 5
2.2 Przyrost zbiorów	s. 7
2.2.1 Zbiory elektroniczne	s. 8
2.2.2 Zbiory czasopism	s. 8
2.2.3 Zbiory specjalne	s. 9
2.3 Wartość zbiorów	s. 10
2.3.1 Wartość zbiorów książek	s. 11
2.3.2 Wartość zbiorów specjalnych	s. 11
2.3.3 Wartość zbiorów czasopism.....	s. 12
2.3.4 Wartość baz danych	s. 12
2.4 Kontrola i selekcja zbiorów	s. 13
2.5 Udostępnianie zbiorów	s. 14
2.5.1 Udostępnianie zasobów elektronicznych	s. 15
2.5.2 Wypożyczenia międzybiblioteczne.....	s. 16
2.6 Opracowanie zbiorów	s. 16
2.7 Ochrona i konserwacja zbiorów	s. 17
2.7.1 Pracownia Konserwacji Zbiorów Dawnych	s. 17
3. Centrum wiedzy i zasobów – działalność biblioteki	s. 18
3.1 Działalność wspierająca naukę i kształcenie	s. 18
3.1.1 Działalność informacyjno-bibliograficzna i organizacyjna	s. 18
3.1.2 Współpraca z jednostkami uczelni i obsługa akredytacji	s. 19
3.1.3 Działalność edukacyjna, szkoleniowa i dydaktyczna	s. 19
3.1.3.1 Szkolenia, warsztaty i seminaria organizowane przez bibliotekę	s. 20
3.1.4 Regionalny Ośrodek Informacji Normalizacyjnej i Patentowej (ROINP)	s. 21
3.2 Działalność cyfrowa i technologiczna	s. 22
3.3 Zasoby elektroniczne, bazy danych i platformy cyfrowe	s. 23
3.3.1 Bazy i platformy cyfrowe Biblioteki Uniwersyteckiej	s. 23
3.3.1.1 System Komputerowej Ewidencji Pracowników (SKEP).....	s. 24
3.3.1.2 Baza wiedzy Uniwersytetu Zielonogórskiego.....	s. 24
3.3.1.3 Kolekcja danych badawczych UZ w RepOD	s. 25
3.3.1.4 Baza zawartości polskich czasopism technicznych	s. 25
3.3.1.5 Katalog zbiorów Zintegrowanego Systemu Bibliotecznego Prolib	s. 25
3.3.1.6 Zielonogórska Biblioteka Cyfrowa	s. 26
3.3.1.7 Zielonogórska Biblioteka Cyfrowa dla Niewidomych.....	s. 26
3.3.1.8 Repozytorium Uniwersytetu Zielonogórskiego	s. 26
3.3.1.9 Cyfrowe Muzeum Uniwersytetu Zielonogórskiego	s. 27
3.4 Działalność upowszechnieniowa i promocyjna	s. 27
3.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń naukowych i kulturalnych.....	s. 28
3.6 Działalność wystawiennicza	s. 30
3.6.1 Galerie sztuki Biblioteki Uniwersyteckiej jako centra kulturotwórcze	s. 30
3.6.1.1 Działalność wystawiennicza i dorobek galerii	s. 31
3.6.2 Wystawy tematyczne organizowane w przestrzeni biblioteki	s. 32
3.7 Biblioteka Sztuki – Artoteka	s. 32
4. Komputerowy system zarządzania biblioteką Prolib	s. 33
4.1 Modernizacja systemu	s. 33
4.2 Standardy i dynamika rozwoju baz systemowych Prolib	s. 35

5. Finansowanie i struktura budżetowa biblioteki	s. 35
5.1 Przychody i źródła finansowania	s. 35
5.2 Wydatki biblioteki	s. 37
6. Infrastruktura techniczna i warunki lokalowe	s. 37
6.1 Warunki lokalowe	s. 37
6.2 Infrastruktura sprzętowa i zabezpieczenia	s. 37
7. Pracownicy biblioteki	s. 38
7.1 Przygotowanie zawodowe pracowników	s. 38
7.2 Doksztalcanie zawodowe, szkolenia i rozwój kadr	s. 39
7.2.1 Studia podyplomowe	s. 39
7.2.2 Program Erasmus	s. 40
7.2.3 Szkolenia językowe w ramach projektów uczelnianych i międzynarodowych	s. 40
8. Współpraca krajowa i międzynarodowa	s. 40
8.1. Projekty i dofinansowania zewnętrzne	s. 41
8.2. Zespoły problemowe, zadaniowe oraz sieci wsparcia	s. 42
8.2.1 Zespoły problemowe i zadaniowe działające w bibliotece	s. 42
8.2.2 Krajowe zespoły wsparcia w ramach współpracy bibliotek uniwersyteckich	s. 43
8.2.3 Przedstawicielstwo w krajowej sieci współpracy	s. 43
8.2.4 Udział w konferencjach dyrektorów oraz w gremiach krajowych i uczelnianych ..	s. 44
9. Monitorowanie realizacji strategii UZ oraz plany rozwoju	s. 46
9.1 Monitorowanie realizacji strategii UZ w obszarach działania biblioteki	s. 46
9.2 Plan działalności biblioteki na lata 2025–2030	s. 47
9.3 Wskaźniki monitorowania i ewaluacji realizacji planu (KPI)	s. 49

Wstęp

Sprawozdanie przedstawia dane dotyczące działalności Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz uczelnianego systemu biblioteczno-informacyjnego w minionym roku. Opisuje jej zasoby, usługi, współpracę, realizowane projekty oraz efekty bieżącej pracy. Rok sprawozdawczy przyniósł wiele istotnych zmian wpływających na funkcjonowanie instytucji – od przekształceń organizacyjnych i rozwoju usług elektronicznych, po działania zapewniające ciągłość pracy w zmieniających się warunkach kadrowych i technologicznych. Biblioteka kontynuowała prace nad dostosowywaniem usług do potrzeb użytkowników, w tym osób ze szczególnymi potrzebami.

Główne kierunki działań obejmowały rozwój i aktualizację zasobów, intensyfikację digitalizacji oraz rozbudowę usług informacyjnych. Działania koncentrowały się także na podnoszeniu jakości obsługi użytkowników, a także wzmacnianiu współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie dostępu do e-zasobów, spuścizn cyfrowych, zbiorów specjalnych, ich konserwacji i ochrony oraz promocji jednostki. W maju 2025 roku biblioteka przystąpiła do zawiązanej w tym czasie Konferencji Dyrektorów Bibliotek Uniwersytetów Polskich (KDBU), co pozwoliło na uściślenie współpracy w środowisku bibliotek uniwersytetów klasycznych oraz na podjęcie szerokiego zakresu wspólnych działań i inicjatyw. Biblioteka wspomagała proces dydaktyczny i naukowy uczelni, zapewniając dostęp do zasobów, nowoczesnych narzędzi, systemów informatycznych oraz merytorycznego wsparcia. Była ważnym miejscem dla działań edukacyjnych i naukowych środowiska akademickiego. Budowała swój wizerunek poprzez jakość świadczonych usług. Rozszerzała współpracę na poziomie uczelnianym i krajowym, umacniając swoją pozycję jako organizacja partnerska i ucząca się. Rozwijala kulturę organizacyjną sprzyjającą wymianie wiedzy, innowacjom oraz podnoszeniu standardów pracy.

Opisane działania operacyjne bezpośrednio przekładały się na realizację strategicznej roli biblioteki jako zaplecza wspomagającego działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną środowiska akademickiego. Jej funkcjonowanie jest ściśle powiązane z misją uniwersytetu, ukierunkowaną na rozwój badań naukowych, zapewnianie wysokiej jakości kształcenia oraz obecność w życiu społecznym i kulturalnym regionu.

Inicjatywy podejmowane w poprzednim roku wpisywały się w strategiczne kierunki rozwoju UZ. Obejmowały modernizację infrastruktury informacyjnej, systematyczne wzbogacanie i aktualizację zbiorów, wspieranie otwartej nauki i procesów ewaluacyjnych, podnoszenie jakości usług edukacyjnych oraz rozwijanie współpracy z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturowym. Dzięki tym działaniom Biblioteka pełniła rolę nowoczesnego centrum wiedzy, które wspiera rozwój nauki i proces kształcenia na wszystkich poziomach studiów. Umacniała w ten sposób swoją pozycję jako kluczowego elementu infrastruktury akademickiej Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Stabilny i wykwalifikowany zespół jest jednym z największych atutów biblioteki, jednak wieloletnim problemem są niskie zarobki pracowników. Szansą na zmianę polityki płacowej jest systemowe rozwiązanie na poziomie uczelni, powiązane z unijną dyrektywą o równości wynagrodzeń za tę samą pracę oraz pracę o tej samej wartości. Zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju personelu to klucz do trwałego realizowania wszystkich wyznaczonych celów instytucji. Sprawozdanie stanowi szczegółowe podsumowanie wysiłków i osiągnięć tego zespołu w minionym roku z uwzględnieniem dodatkowych informacji do września 2026 roku.

1. System biblioteczno-informacyjny uniwersytetu

Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego jest ogólnouczelnianą, a także ogólnodostępną jednostką organizacyjną o zadaniach naukowych, dydaktycznych i usługowych, ukierunkowaną na upowszechnianie oraz pomnażanie osiągnięć nauki i kultury. Realizuje je głównie poprzez gromadzenie, opracowywanie oraz udostępnianie zasobów bibliotecznych, informacyjnych i kulturowych. Prowadzi także inne formy działalności określone w regulaminie, odpowiada m.in. za Regionalny Ośrodek Informacji Normalizacyjnej i Patentowej oraz galerię sztuki. Jej podstawowym celem jest wspieranie nauki i kształcenia, czyli zaspokajanie potrzeb związanych z realizacją procesów naukowo-badawczych i dydaktycznych studentów, doktorantów oraz pracowników uczelni. Zakres jej działalności wynika z zadań, priorytetów oraz misji uczelni. Biblioteka działa zgodnie z potrzebami środowiska akademickiego i jest otwarta na zachodzące w nim zmiany; mają one wpływ na jej funkcjonowanie i strukturę.

Biblioteka Uniwersytecka stanowi podstawę systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni. Jej rolą jest tworzenie zintegrowanej informacji o zbiorach, zarządzanie zasobami, a także organizowanie dostępu do wyników badań naukowych, źródeł informacji i zasobów wiedzy. Prawo do korzystania z biblioteki ma charakter powszechny i oparte jest na zasadach określonych w ustawie o bibliotekach oraz Regulaminie Udostępniania Zbiorów Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Systemem biblioteczno-informacyjnym zarządza dyrektorka Biblioteki Uniwersyteckiej Ewa Adaszyńska, która jest przełożoną zatrudnionych w niej pracowników (funkcję tę pełni do końca roku akademickiego 2025/2026). Do jej kompetencji należy kierowanie instytucją oraz nadzór nad jej prawidłowym

funkcjonowaniem. Dyrektorce podlega dziewięcioosobowy zespół kierowniczy, odpowiedzialny za poszczególne działy, a jej zastępczynią jest Aleksandra Motała. W strukturze Uniwersytetu Zielonogórskiego biblioteka należy do pionu prorektora ds. rozwoju i finansów dr. hab. Mariusza Naczka, prof. UZ.

1.1. Rada Biblioteczna

W uczelni działa rada biblioteczna, która jest organem doradczym i opiniotwórczym rektora. Z radą współpracuje dyrektorka biblioteki przy ustalaniu ogólnych kierunków rozwoju. Rada spotyka się regularnie, oceniając funkcjonowanie biblioteki i jej finanse oraz opiniując działania związane z jej rozwojem, zmianami organizacyjnymi, dokumentacją prawną oraz sprawami pracowniczymi.

W 2025 roku rada biblioteczna przyjęła sprawozdanie z działalności BUZ za lata 2024–2025, a także pozytywnie zaopiniowała plan rzeczowo-finansowy na rok 2026, kierunki działania jednostki oraz zmiany w dokumentach prawnych. Wyraziła poparcie dla zmian w strukturze działów gromadzenia i opracowania zbiorów oraz zadań w regulaminie organizacyjnym biblioteki, dając podstawę do Zarządzeń Rektora UZ: nr 50 z 1 kwietnia 2025 roku oraz nr 29 z 27 lutego 2026 roku w sprawie zmian w Regulaminie Organizacyjnym Uniwersytetu Zielonogórskiego. Rekomendowała też awans dr Anny Naplochy na stanowisko bibliotekarza dyplomowanego.

Członków rady na czas trwania kadencji organów uniwersytetu powołuje rektor. W latach 2024–2028 liczy ona 13 członków. W jej skład wchodzi przedstawiciele biblioteki, wydziałów, studentów i doktorantów, wskazani w Zarządzeniu nr 145 Rektora UZ z 30 października 2024 roku. Rada działa w nowym, pomniejszonym składzie dostosowanym do zmienionej struktury wydziałów uczelni. Jej przewodniczącym jest dr hab. Robert Skobelski, prof. UZ, wybrany Uchwałą nr 33 Senatu UZ z 25 września 2024 roku. Na mocy Zarządzenia nr 2 Rektora UZ z 8 stycznia 2025 roku, skład rady został zaktualizowany w zakresie reprezentacji nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

2. Zbiory

Biblioteka tworzy zbiory zgodnie z potrzebami edukacyjnymi i badawczymi środowiska akademickiego. Kompletuje księgozbiór z zakresu sztuki, nauk humanistycznych, społecznych, ekonomicznych, prawnych, ścisłych, inżyniersko-technicznych, przyrodniczych, medycznych oraz nauk o zdrowiu. Zasób obejmuje różne typy dokumentów, gromadzonych w sposób odpowiadający kierunkom kształcenia oraz zróżnicowanym potrzebom użytkowników.

Oferuje dostęp do **864 tys. zbiorów tradycyjnych**: książek, czasopism i zbiorów specjalnych, a także do **kilkuset milionów zasobów elektronicznych**. Obejmują one różnorodne kategorie dokumentów cyfrowych, wyniki badań oraz informacje o krajowych i światowych osiągnięciach naukowych. Są to zasoby prestiżowych platform cyfrowych i baz danych, udostępniane przez wiodące wydawnictwa naukowe, takie jak Springer, Elsevier, Wolters Kluwer, Wiley-Blackwell, Taylor & Francis, Routledge, Harvard University Press, Oxford University Press, Cambridge University Press i inne.

Księgozbiór Biblioteki Uniwersyteckiej jest największym i najbardziej wartościowym zbiorem naukowym w województwie lubuskim, stanowi kluczowe zaplecze informacyjne dla środowiska akademickiego oraz instytucji współpracujących.

2.1 Stan i struktura zbiorów

Według stanu z 31.12.2025 roku zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej obejmują:

864 295 dokumentów w wersji tradycyjnej:

521 082 woluminy książek,

245 263 jednostki zbiorów specjalnych:

- rękopisów i starodruków – **2 563**,
- dokumentów kartograficznych – **1 998**,
- dokumentów graficznych – **13 243**,
- druków muzycznych – **13 917**,
- dokumentów audiowizualnych – **14 398**,
- dokumentów życia społecznego – **5 028**,
- mikrofilmów i mikrofisz – **308**,
- patentów – **143 151**,
- norm – **50 657**,

95 761 woluminów wydawnictw ciągłych w wersji drukowanej:

- **728** tytułów czasopism w wersji drukowanej w kolekcji bieżącej,

2 189 jednostek wydawnictw elektronicznych na nośnikach (w zasobach inwentarzowych),

wielomilionowy zasób e-wydawnictw w ramach dostępu do baz danych i platform cyfrowych nauki, m.in.:

- **12 990 000** e-książek, w tym **507 986** w ramach baz Wirtualnej Biblioteki Nauki,
- **247 100 000** czasopism, w tym **16 794** unikatowe tytuły w ramach WBN,
- **9 900 000** publikacji branżowych,
- **7 000 000** dokumentów prawnych (aktów, monografii, komentarzy, czasopism naukowych),
- **4 100 000** materiałów konferencyjnych,
- **5 700 000** dysertacji i prac naukowych,
- **128 000** biografii,
- **76 000** research starters,
- **70 000** literature reviews,
- **61 629** e-norm,
- **248 597** e-patentów,

oraz

- **66 600** e-wydawnictw z kolekcji Zielonogórskiej Biblioteki Cyfrowej,
- **9 440** e-publikacji naukowych w uczelnianym repozytorium ReBUZ,
- **2 600** e-dokumentów w Cyfrowym Muzeum Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Tab. 1. Stan zbiorów bibliotecznych w woluminach i jednostkach w 2025 r.

Rodzaj zbiorów	Stan z 31.12.2024 r.	Przybyło	Ubyło	Stan z 31.12.2025 r.
Książki	525 083	3 480	7 481	521 082
Zbiory specjalne	250 669	238	5 644	245 263
Czasopisma	95 559	730	528	95 761
Wydawnictwa elektr.*	2 447	38	296	2 189
Razem zbiorów	873 758	4 486	13 949	864 295

*Tabela nie uwzględnia sieciowych zbiorów elektronicznych, podaje tylko wydawnictwa na nośnikach.

Biblioteka organizuje i zapewnia dostęp do baz danych, serwisów czasopism oraz kolekcji wydawnictw cyfrowych obejmujących kluczowe dziedziny nauki – od ścisłych i technicznych po społeczne, prawne, humanistyczne i artystyczne. Jej zasób elektroniczny, liczący setki milionów dokumentów, obejmuje **78 kolekcji** tematycznych, w tym bazy Wirtualnej Biblioteki Nauki, komercyjne bazy wydawców i serwisy czasopism, a także własne zasoby cyfrowe. Licencje krajowe WBN finansowane są w całości przez MNiSW, a bazy konsorcyjne współfinansowane zarówno przez ministerstwo i biblioteki.

Tab. 2. Wykaz baz danych w 2025 r.

Bazy i serwisy wydawców
Academica
ACS (American Chemical Society)/WBN-k*
AIP (American Institute of Physics)
APS (American Physical Society)
Britannica Academic
CUP (Cambridge University Press – Full Collection)
Czasopisma Instytutu Matematycznego PAN
Archiwa dzienników: Gazety Prawnej, Wyborczej, Rzeczpospolitej, Lubuskiej
DynaMed/WBN-k
EBSCO – Academic Research Source/WBN-k
EBSCO – 16 kolekcji/WBN-n
Elsevier – 7 kolekcji z 23 z lat poprzednich lat/WBN -n
EPO Global Patent Index
EPO PATSTAT online
JSTOR – Full Collection/WBN-k
LEGALIS – system informacji prawnej C.H. Beck
LEX Premium – system informacji prawnej Wolters Kluwer
Lexoteka – baza podręczników
MathSciNet AMS /WBN-k
Medline Ultimate/WBN-k
Nature/WBN-n
OUP – Oxford University Press Humanities Collection/WBN-k

Polskie Normy
Polska Bibliografia Lekarska
Portal Czasopism Naukowych
PROQUEST – pakiet Research Solution, 14 kolekcji
Rehabilitation & Sport Medicine Source/WBN-k
Science /WBN-n
Scopus + narzędzie do analizy SciVal/WBN-n
Springer /WBN-n
Web of Science 19 baz + narzędzie analityczne InCites/WBN -n
Wiley /WBN-n

*WBN-k to bazy konsorcyjne WBN; WBN-n to bazy licencji narodowych (krajowych).

Zgodnie z Regulaminem udzielania zamówień publicznych w Uniwersytecie Zielonogórskim, biblioteka jest realizatorem zakupów książek, czasopism, zbiorów specjalnych, baz danych i wydawnictw elektronicznych do swoich zasobów z budżetu biblioteki i dotacji rektora, a także czasopism dla całego uniwersytetu ze środków jego jednostek.

2.2 Przyrost zbiorów

W 2025 roku zbiory biblioteczne powiększyły się o 4 486 materiałów bibliotecznych. Zgodnie z polityką gromadzenia zostały pozyskane w drodze zakupów (3 606 woluminów i jednostek) oraz wymiany i darów (880 woluminów i jednostek). Jest to wynik niższy niż w 2024 roku, w którym zbiory zwiększyły się o 5 882 woluminy i jednostki (4 473 zakupione oraz 1 409 z wymiany i darów). Spadek ten wynika przede wszystkim z ograniczenia dotacji instytutów na zakup książek z poszczególnych dyscyplin, systematycznego wzrostu cen publikacji, zwłaszcza naukowych oraz mniejszej liczby darów z wymiany międzybibliotecznej, a także Oficyny Wydawniczej UZ, co jest konsekwencją przechodzenia na model publikowania otwartego.

Ceny książek naukowych wzrosły średnio o blisko 95% w ciągu 10 lat. Przeciętna publikacja naukowa kosztuje obecnie 85–110 zł, podczas gdy dekadę temu było to 45–55 zł. Wzrost ten jest konsekwencją droższego papieru, rosnących kosztów druku i małych nakładów, które podnoszą jednostkową cenę produkcji. Przekłada się to na zmniejszenie liczby zakupionych woluminów.

Tab. 3. Przyrost zbiorów według sposobów pozyskania w woluminach i jednostkach w 2025 r.

Rodzaj zbiorów	Kupno	Dary i wymiana	Razem
Książki	2 793	687	3 480
Zbiory specjalne	182	50	238
Czasopisma	591	139	730
Wydaw. elektroniczne*	34	4	38
Razem	3 606	880	4486

*Tabela zestawia zbiory wpisane do inwentarza, nie obejmuje dostępu do wydawnictw sieciowych.

Tab. 4. Zbiory biblioteczne pozyskane w darze w woluminach i jednostkach w 2025 r.

Rodzaj zbiorów	Wymiana	Oficyna UZ	Instytuty	Dary indywidualne	Razem
Książki	97	74	-	516	687
Zbiory specjalne	-	-	-	50	54
Czasopisma	35	20	19	65	139
Wydaw. elektroniczne	-	-	-	4	4
Razem zbiorów	132	94	19	635	880

*Bazy danych nie są wpisane do inwentarza.

W sierpniu 2025 roku biblioteka pozyskała księgozbiór z zakresu wojskowości przekazany przez rodzinę dra Włodzimierza Kwaśniewicza, byłego dyrektora Muzeum Wojskowego w Drzonowie. W lutym 2026 roku otrzymała w darze od prof. Joachima Zdenki prestiżową serię *Die Deutschen Inschriften*, 45 tomów publikacji naukowych poświęconych dokumentacji oraz analizie średniowiecznych i nowożytnych inskrypcji z obszaru Niemiec, Austrii i Południowego Tyrolu. Jest to kluczowe źródło epigraficzne dla historyków, badaczy sztuki i językoznawców. Kolekcja uzupełnia warsztat Pracowni Epigraficznej UZ.

Biblioteka pozyskuje systematycznie zbiory sztuki przekazywane w darze przez artystów w ramach działalności dwóch galerii sztuki: Galerii Biblioteki Uniwersyteckiej im. prof. Jana Berdyszaka oraz Galerii Grafiki Biblioteki Sztuki. W 2025 roku prace do kolekcji grafiki współczesnej podarowali: prof. Zbyněk Janáček, prof. Marek Sibinsky, prof. Marek Basiul, prof. Tomasz Barczyk, prof. Dariusz Gajewski, dr Filip Gajewski, dr Piotr Szulkowski, dr Katarzyna Dziuba, Mirosław Gugąła, Angelika Kąpielska oraz Iwa Pytiak. W 2026 roku dary przekazali: prof. Krzysztof Tomalski, Michała Pechová Gorbunovová, prof. Marcin Berdyszak oraz prof. Andrzej Bobrowski. Wartość przekazanych zbiorów wynosi 104 tys. zł.

2.2.1 Zbiory elektroniczne

Zakres dostępu do **pełnych tekstów e-publikacji naukowych** oferowanych w ramach baz oraz platform cyfrowych nauki pozostaje stabilny i obejmuje kluczowe zasoby wspierające działalność badawczą oraz dydaktyczną. Utrzymanie szerokiego spektrum licencjonowanych materiałów zapewnia użytkownikom możliwość korzystania z aktualnych, wysoko specjalistycznych treści naukowych.

W 2025 roku biblioteka kontynuowała dostęp do serwisów wydawców książek i czasopism, m.in. Elsevier, Springer, Wiley, American Chemical Society (ACS), American Institute of Physics (AIP), American Physical Society (APS), MathSciNet (American Mathematical Society), Cambridge University Press (CUP), Oxford University Press (OUP) oraz Britannica Academic. Użytkownicy korzystali również z zasobów Nature i Science, baz prawnych Lex i Legalis, wielodyscyplinarnych baz EBSCO, w tym baz medycznych Medline, DynaMed, Rehabilitation & Sports Medicine Source, Medline Ultimate, a także z baz ProQuest, JSTOR, baz bibliometrycznych Web of Science i Scopus oraz archiwów dzienników i czasopism, które łącznie tworzyły szeroki i zróżnicowany zasób elektroniczny. Uczestnictwo w konsorcjach Wirtualnej Biblioteki Nauki umożliwiło dostęp do **507 986** e-książek i **16 794** unikatowych czasopism naukowych oraz wielu innych wydawnictw (51 kolekcji WBN finansowanych jest w całości ze środków MNiSW). W 2026 roku biblioteka zrezygnowała z baz ProQuest i DynaMed ze względu na niską frekwencję i niewielkie wykorzystanie w stosunku do poniesionych kosztów. W sierpniu 2026 roku przybyła nowa licencja krajowa WBN ICI Journals Master List.

Roczny przyrost **elektronicznych norm i patentów** pozyskanych przez bibliotekę dzięki współpracy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym oraz Urzędem Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej systematycznie wzrasta odzwierciedlając intensyfikację działań standaryzacyjnych oraz innowacyjnych. Zbiór ten wzmacnia pozycję uniwersytetu w obszarze komercjalizacji wiedzy i wspierania innowacji, podnosi także jakość oferowanego wsparcia dla użytkowników ze środowiska akademickiego i regionalnego.

Tab. 5. Przyrost zbiorów e-norm i e-patentów w 2025 r.

Rodzaj baz	Stan na 31.12.2024 r.	Przybyło w jedn.	Stan na 31.12.2025 r.
Baza norm	60 066	1 563	61 620
Baza patentów	246 315	2 282	248 597

W 2025 r. zasoby **zintegrowanej platformy cyfrowej biblioteki – Zielonogórskiej Biblioteki Cyfrowej, Repozytorium** oraz **Cyfrowego Muzeum UZ** powiększyły się o **2 141** dokumentów. Zbiory ZBC poszerzyły się o nowe materiały regionalne, Repozytorium wzbogaciło się o kolejne prace naukowe, a Muzeum Cyfrowe dodało nowe obiekty i archiwalia. Wzrost ten potwierdza rosnące znaczenie cyfrowego dostępu do wiedzy oraz dziedzictwa Uniwersytetu Zielonogórskiego, stanowiącego dorobek regionu.

Tab. 6. Przyrost e-zbiorów na platformach platform cyfrowych BUZ - dane za 2025 r.

Książki	Rozdziały w książkach	Czasopisma	Grafika	Inne dokumenty	Razem
79	427	1 164	447	24	2 141

2.2.2 Zbiory czasopism

W bieżącej kolekcji bibliotecznej znajduje się **728** tytułów czasopism drukowanych, które biblioteka utrzymuje, a także **16 794** tytuły w wersji elektronicznej. Są one pozyskiwane drogą kupna, wymiany, darów oraz licencji.

W polityce gromadzenia nastąpiła zmiana odzwierciedlająca faktyczną dominację czasopism elektronicznych nad drukowanymi. Zauważalny jest wyraźny spadek prenumeraty drukowanej oraz redukcja liczby tytułów (do minimum czasopism zagranicznych). Do przetargu na 2026 roku zgłoszonych zostało już tylko **456** tytułów czasopism, czyli o **176** mniej w stosunku do roku ubiegłego.

Tab. 7. Liczba tytułów czasopism w wersji drukowanej w zasobach bieżących biblioteki w latach 2019-2025

Rok	Zgłoszonych do przetargu	Zakupionych w danym roku	Pozyskanych z wymiany	Otrzymanych z darów od wydawców	Razem	Wprowadzonych do inwentarza*
2019	821	807	151	134	1092	1 200
2020	807	667	124	114	905	1 100
2021	798	637	102	110	849	1 110
2022	762	488	62	82	632	1 000
2023	670	472	65	92	629	880
2024	655	437	48	82	567	1 000
2025	632	347	30	66	443	730

*Czasopisma wpisywane są do inwentarza dopiero po skompletowaniu roczników.

Spadek prenumeraty prasy drukowanej to efekt połączenia czynników technologicznych, ekonomicznych oraz społecznych. Dominacja internetu, otwarty dostęp do zbiorów, zmiana stylu komunikacji naukowej, a także rosnące koszty produkcji, sprawiają, że zmienia się model i podejście do czasopism drukowanych.

W bibliotekarstwie naukowym powszechny stał się model zapewniający dostęp do zasobów, a nie posiadania zbiorów. W praktyce oznacza to inwestycje w zakupy licencji na dostęp do treści online oraz ograniczenie zakupu fizycznych egzemplarzy. Trend ten nasilił się wraz z ekspansją technologii informacyjnych, powszechną cyfryzacją i zmianą modelu komunikacji naukowej. Pełnotekstowe i bibliograficzne bazy danych stały się podstawowym narzędziem pracy naukowców. Umożliwiają one natychmiastowe wyszukiwanie, dostęp z dowolnego miejsca oraz pobieranie pełnych tekstów bez oczekiwania. W 2025 roku biblioteka oferowała dostęp do **16 794** unikatowych tytułów e-czasopism prestiżowych wydawnictw naukowych, głównie zagranicznych w ramach baz danych WBN.

2.2.3 Zbiory specjalne

Zbiory specjalne Biblioteki Uniwersyteckiej obejmują materiały o szczególnej wartości historycznej, naukowej oraz kulturowej. W ich skład wchodzi rękopisy, starodruki, zbiory ikonograficzne i kartograficzne, książki XIX-wieczne, wydzielone druki z początku XX wieku, dzieła bibliofilskie, elementarze, cymelia oraz dokumenty drugiego obiegu. Kolekcje te tworzą zasób o charakterze dziedzictwa kulturowego. Do zbiorów specjalnych zaliczane są również wydawnictwa muzyczne (nuty i partytury) oraz dokumenty audiowizualne (płyty analogowe i CD, filmy, nagrania wideo, mikrofilmy i mikrofisz). Szczególną kategorię stanowią normy oraz patenty zaliczane do literatury technicznej.

Rękopisy i starodruki (2 563 jednostki) stanowią najstarszą i najcenniejszą część zasobu; wybrane egzemplarze kwalifikowane są do narodowego zasobu bibliotecznego. **Książki XIX-wieczne (4 034 woluminy)** oraz **druki z lat 1901–1918 (287 woluminów)** tworzą wydzielone kolekcje chronione ze względu na wiek, stan zachowania oraz wartość historyczną, artystyczną i literacką. Zbiór dokumentów zaliczanych do tzw. **drugiego obiegu** to niecenzurowane druki wydawane poza oficjalnym systemem wydawniczym w okresie PRL w latach 1976-1992. Obejmuje on książki, czasopisma, gazetki i druki ulotne (**2 367** tytułów), które w zbiorach bibliotecznych stanowią bezcenne materiały historyczne oraz źródłowe z zakresu opozycji demokratycznej. Ze względu na nietrwałą, powielaczową formę druku jest on zabezpieczony w postaci elektronicznych kopii.

Istotną część zbiorów stanowią **materiały ikonograficzne (13 243 jednostki)**, obejmujące m.in. rysunki, grafikę dawną (**2 237** jednostek) i współczesną (**2 103** jednostki), malarstwo, fotografię artystyczną (**100** jednostek), plakaty (**5 152** jednostki), ekslibrisy (**546** jednostek), pocztówki (**1 563** jednostki), a także dokumenty życia artystycznego (**5 028** jednostek). Zbiór ten, traktowany jako całość, pełni ważną rolę w działalności dydaktycznej i badawczej, szczególnie Instytutu Sztuk Wizualnych.

Zbiory kartograficzne (1 998 jednostek) obejmują dawne oraz współczesne mapy i atlasy, w tym egzemplarze zaliczane do zasobu narodowego. Mikrofilmy i przeźrocza (**308** jednostek) stanowią zabezpieczone kopie materiałów archiwalnych i bibliotecznych, wykorzystywane zarówno w celach ochronnych, jak też badawczych.

Zbiory muzyczne (13 917 jednostek) obejmują nuty i partytury wykorzystywane w pracy dydaktycznej oraz naukowej Instytutu Muzyki. **Zbiory audiowizualne (14 398 jednostek)** zawierają dokumenty dźwiękowe (głównie płyty audio – **7 162** pozycje i CD-ROM – **5 023** pozycje), a także filmy, nagrania wideo oraz wydawnictwa elektroniczne, udostępniane w Czytelnii Multimediów i Zbiorów Muzycznych.

Osobną kategorię stanowi zbiór **norm (50 657 jednostek)** i **patentów (143 151 jednostek)** w sumie **193 808** dokumentów, które są podstawą działalności Regionalnego Ośrodka Informacji Normalizacyjnej i Patentowej. Zasób ten wspiera działania badawcze, techniczne i gospodarcze zarówno uczelni, jak też przedsiębiorców z regionu.

Biblioteka gromadzi **prace doktorskie** obronione na Uniwersytecie Zielonogórskim i na uczelniach, które go utworzyły: Politechnice Zielonogórskiej i Wyższej Szkole Pedagogicznej. Zbiór liczy **709** jednostek. Zbiory specjalne liczą łącznie **245 263** jednostki.

Tab. 8. Stan zbiorów specjalnych w jednostkach inwentarzowych wg kategorii w 2025 r.

Rodzaj dokumentów	Stan na 31.12.2024	Przybyło		Przybyło razem	Ubyło w roku	Stan na 31.12.2025
		Kupno	Dary			
Rękopisy	779	-	15	15	-	794
Starodruki	1 769	-	-	-	-	1 769
Mikrofilmy	5 895	-	-	-	5 587	308
Audiowizualne	14 443	3	3	6	51	14 398
Druki muzyczne	13 797	100	26	126	6	13 917
Kartograficzne	1 996	2	-	2	-	1 998
Graficzne	13 154	83	6	89	-	13 243
Normy	50 657	-	-	-	-	50 657
Patenty	143 151	-	-	-	-	143 151
DŹS	5 028	-	-	-	-	5 028
Razem	250 669	188	50	238	5 644	245 263

2.3. Wartość zbiorów

Wartość zbiorów zgromadzonych przez bibliotekę w 2025 roku wyniosła **1 498 458,57 zł**. Na kwotę tę złożyły się zbiory zakupione za **772 459,73 zł** oraz wartość pozyskanych darów – **725 998,84 zł**. Jest to poziom porównywalny z rokiem 2024, w którym łączna wartość zbiorów wyniosła **1 491 655 zł**, w tym zakupy **751 182 zł** oraz dary **740 473 zł**. Biblioteka pozyskuje zbiory poprzez zakup, wymianę, dary oraz umowy i licencje.

Tab. 9. Wartość zbiorów zgromadzonych w 2025 r. w zł

Rodzaj zbiorów	Sposób pozyskania zbiorów		Razem w zł
	Zakup	Dary	
Książki	222 962,22	23 422,87	246 385,09
Zbiory specjalne	25 020,96	13 838,00	38 858,96
Czasopisma*	99 608,22	19 577,97	119 186,19
Wydaw. elektroniczne**	424 868,33	669 160,00	1 094 028,33
Razem	772 459,73	725 998,84	1 498 458,57

*Wartość czasopism wpisanych do inwentarza. **Wartość baz danych nie jest wartością inwentarzową.

Tab. 10. Wartość inwentarzowa zbiorów bibliotecznych zakupionych w 2025 r. w złotych

Rodzaj zbiorów	Źródło finansowania			Razem
	Środki biblioteczne	Środki instytutów	Dotacja rektora	
Książki	220 221,96	2 740,26	-	222 962,22
Zbiory specjalne	23 968,96	1 052,00	-	25 020,96
Czasopisma*	99 110,70	497,52	-	99 608,22
Bazy danych	-	-	414 700,42	414 700,42
Wydaw. elektroniczne	8 932,94	-	-	8 932,94
E-booki	1 234,97	-	-	1 234,97
Razem	353 469,53	4 289,78	414 700,42	772 459,73

*W 2025 r. wydatki na czasopisma wyniosły **112 323,68 zł** (**108 988,64 zł** środki biblioteki, **1 667,52 zł** środki instytutów); wartość inwentarzowa zbiorów wynosi **99 608,22 zł** (zbiory wpisywane są do inwentarza po skompletowaniu roczników).

Tab. 11. Wartość darów bibliotecznych pozyskanych w 2025 r. w złotych

Rodzaj zbiorów	Wymiana	Oficyna UZ	Instytuty	Dary	Razem
Książki	4 650,87	2 680	-	16 092,00	23 422,87
Zbiory specjalne	-	-	-	13 838,00	13 838,00
Czasopisma	4 396,77	914	9 992	4 275,20	19 577,97
Bazy danych*	-	-	-	669 000,00	669 000,00
E-booki	-	-	-	160,00	160,00
Razem	9 047,64	3 594	9 992	703 365,20	725 998,84

*Wartość baz nie jest wpisana do inwentarza.

Dużą **wartość** ma zbiór **61 629 e-norm** przekazywanych bibliotece przez Polski Komitet Normalizacyjny w ramach współpracy z Uniwersytetem Zielonogórskim. Koszt polskiej normy (PN) wynosi średnio od około 30 do 180 zł netto za egzemplarz (w zależności od kategorii cenowej), podczas gdy norma europejska (EN) kosztuje od około 200 do 900 zł netto. Rocznie przybywa do zbioru ponad 1 500 norm. Uzupełniana na bieżąco kolekcja jest rodzajem depozytu, który nie jest rejestrowany w księgach inwentarzowych biblioteki.

Wartość prac przekazanych bibliotece do **kolekcji grafiki współczesnej** przez artystów współpracujących z Galerią Biblioteki Uniwersyteckiej oraz Galerią Grafiki Biblioteki Sztuki wyniosła w 2025 roku **12 000** zł, a do września 2026 roku **12 100** zł. Natomiast wartość dzieł malarskich przekazanych bibliotece w darze w 2026 roku opiewa na sumę **80 000** zł.

Na źródła wymiany i darów złożyły się wydawnictwa, instytucje naukowe, osoby prywatne oraz biblioteki uczestniczące w wymianie międzybibliotecznej.

Wymiana międzybiblioteczna jest jednym ze sposobów pozyskiwania publikacji niedostępnych w zbiorach własnych lub na rynku. Jej rola stopniowo maleje, ponieważ biblioteki mają coraz szerszy dostęp do zasobów Open Science i Open Access, repozytoriów oraz bibliotek cyfrowych, które udostępniają dorobek naukowy uczelni i instytucji badawczych w postaci elektronicznej.

Automatyzacja, rozwój usług cyfrowych, katalogów centralnych oraz powstawanie sieci bibliotecznych znacząco zmieniły sposób pozyskiwania dokumentów. Biblioteki coraz częściej korzystają z elektronicznych źródeł informacji, co ogranicza potrzebę fizycznej wymiany druków.

2.3.1 Wartość zbiorów książek

W 2025 roku wartość zakupionych książek wyniosła **222 962** zł, mniej niż w latach poprzednich. Spadek liczby pozyskanych woluminów wynika przede wszystkim ze zmian w strukturze finansowania. Wyraźnie widać to w zestawieniu lat 2023–2025. Liczba zakupionych książek zmniejszyła się z 4,4 tys. woluminów w 2023 roku do niespełna 2,8 tys. w 2025 roku. Tendencja ta jest ściśle związana z malejącym udziałem środków instytucyjnych, w 2023 roku stanowiły one aż 59,7% budżetu na książki, natomiast w kolejnych latach ich wysokość spadła do 4,1%, a w ostatnim roku do 1,2%. Ograniczone dofinansowanie przełożyło się na mniejsze możliwości zakupowe oraz niższą wartość nabywczą pozyskiwanych książek. Jednocześnie wzrasta też cena książek. Średnia wartość książek zakupionych w 2025 roku wyniosła 79,8 zł.

Tab. 12. Wartość książek zakupionych w latach 2023-2025 w złotych

Lata	Wartość w zł	Koszty zakupionych książek		Przyrost w wol.
		Środki BUZ	Środki instytutów	
2025	222 962	220 222	2 740	2 793
2024	236 431	227 077	9 354	3 421
2023	319 803	200 259	119 544	4 421

2.3.2 Wartość zbiorów specjalnych

Zakupy **zbiorów specjalnych** to proces oparty na specjalistycznych procedurach. Ze względu na unikatową wartość historyczną i naukową obiektów, decyzje o ich nabyciu wymagają szczegółowych ekspertyz oraz negocjacji cenowych, ponieważ mają charakter antykwaryczny.

Tab. 13. Wartość zbiorów zgromadzonych w 2025 r. w zł

Rodzaj zbiorów	Sposób pozyskania zbiorów		Razem w zł
	Zakup	Dary	
Rękopisy	-	750,00	750,00
Starodruki	-	-	-
Dokumenty audiowizualne	210,00	120,00	330,00
Druki muzyczne*	14 540,62	968,00	15 508,62
Dokumenty kartograficzne	4 180,00	-	4 180,00
Dokumenty graficzne	6 090,34	12 000,00	18 090,34
Normy	-	-	-
Patenty	-	-	-
Razem	25 020,96	13 838,00	38 858,96

*W tym zakup ze środków biblioteki za 13 488,62 zł oraz ze środków instytutu za 1052 zł.

2.3.3 Wartość zbiorów czasopism

Biblioteka realizuje zakupy czasopism i baz danych dla całej uczelni, uczestniczy corocznie w przetargu przygotowując dokumentację i opis przedmiotu zamówienia. W latach 2025 i 2026 przetarg na dostawę czasopism polskich wygrała firma Garmond, podobnie jak w latach poprzednich. Dostawcą czasopism zagranicznych jest natomiast Ars Polona. Zakup czasopism zagranicznych finansują wydziały, natomiast czasopisma polskie opłacają: jednostki w swojej części i biblioteka w swojej.

Tab. 14. Wartość czasopism wprowadzonych do inwentarza w 2025 r.

Rodzaj zbiorów	Zakup*	Dary	Razem w zł
Czasopisma polskie	99 110,70	9 275,97	108 386,67
Czasopisma zagraniczne	497,52	10 302,00	10 799,52
Razem	99 608,22	19 577,97	119 186,19

*Czasopisma polskie płacone są ze środków biblioteki, czasopisma zagraniczne ze środków instytutów.

Tab. 15. Wartość czasopism zakupionych w 2025 r. (według księgi akcesji)

Rodzaj zbiorów	Zakup	Dary	Razem w zł
Czasopisma polskie	108 988,64	10 685,97	119 674,61
Czasopisma zagraniczne	1 667,52	1 824,00	3 491,52
Razem	110 656,18	12 509,97	123 166,13

Ograniczona do minimum prenumerata czasopism zagranicznych wynika głównie z rosnących kosztów zakupu oraz pełnego dostępu do publikacji w formie elektronicznej. W 2025 roku biblioteka oferowała dostęp do **16 794** unikatowych tytułów e-czasopism prestiżowych wydawnictw naukowych.

2.3.4 Wartość baz danych

Bazy danych stanowią jeden z najcenniejszych elementów zasobów elektronicznych biblioteki, które zapewniają dostęp do wysoko specjalistycznych, recenzowanych treści naukowych, kluczowych dla badań i kształcenia akademickiego. Koszty licencji krajowych Wirtualnej Biblioteki Nauki, finansowanych ze środków MNiSW, znacząco odciażają budżety uczelni. Umożliwiają dostęp do najbardziej prestiżowych światowych wydawnictw i baz bibliometrycznych, których pojedyncze instytucje nie byłyby w stanie samodzielnie sfinansować. Wartość baz danych ze dotacji rektora na działalność badawczą wyniosła w 2025 roku – **414 700 zł**, a łącznie z serwisem wydawnictw to koszt **423 623 zł**.

Tab. 16. Wartość baz danych i serwisów wydawców ze środków BUZ

E-wydawnictwa	Wartość w złotych	Kolekcje tematyczne
Bazy danych*	414 700,00	26
Bazy WBN – licencje krajowe**	środki MNiSW	44
Serwisy wydawców	8 932,94	8
Razem	423 632,94	78

*Bazy konsorcyjne WBN finansowane są w 50% ze środków MNiSW **Koszt licencji krajowych opłacanych przez MNiSW wynosi ok. 200 mln zł.

Tab. 17. Wartość baz danych i serwisów wydawców w latach 2023-2026

Lata	Wartość baz w zł	Wartość serwisów w zł	Razem w zł
2023	351 196	6 833	358 029
2024	382 122	8 450	390 572
2025	414 700	8 933	423 633
2026*	388 150	9 389	397 539

*Koszty szacowane na 2026 r. są niższe po rezygnacji z baz DynaMed i Proquest wycenionych na ok. 75 000 zł.

2.4 Kontrola i selekcja zbiorów

Zgodnie z perspektywnym planem poprawy stanu zbiorów bibliotecznych, systematycznie od lat prowadzone są prace związane z kontrolą zbiorów – inwentaryzacją, melioracją i selekcją. Porządkowanie stanowi integralny element polityki gromadzenia i profilowania zbiorów, ma też ścisły związek z planowaniem powierzchni magazynowych oraz aktualizacją księgozbioru i danych katalogowych.

Systematycznie prowadzona kontrola i selekcja zbiorów bibliotecznych mają na celu:

- ustalenie faktycznego stanu zbiorów, wykrycie braków i strat,
- poprawę jakości i aktualności zasobu,
- ubytkowanie zbiorów zniszczonych, zaczytanych, zdezaktualizowanych lub niezgodnych z profilem uczelni,
- wyodrębnienie materiałów przeznaczonych do digitalizacji,
- wyodrębnienie książek z lat 1900 do 1918 roku dla szczególnej ochrony zbiorów XX-wiecznych,
- racjonalne i ekonomiczne zarządzanie powierzchnią magazynową.

W 2025 roku w wyniku selekcji i kontroli **ubytkowanych zostało 13 949** materiałów bibliotecznych, w tym: **5 644** jednostki zbiorów specjalnych (głównie mikrofilm czasopism dostępnych obecnie online), **7 481** woluminów książek, **528** woluminów czasopism oraz **296** jednostek wydawnictw elektronicznych. Stałej selekcji poddawane są najstarsze zbiory książek z lat 60–90, zbiory czasopism oraz druki muzyczne. Ubytkowane zostały zbiory zniszczone, zaczytane, zagubione, zdezaktualizowane oraz spoza profilu biblioteki.

W 2025 roku przeprowadzona została **inwentaryzacja zbiorów** Biblioteki Sztuki, księgozbioru zdeponowanego w Instytucie Astronomii, książek formatu II z wybranych obszarów magazynowych (z zakresu numerów 213 674–127 351), wydzielonej kolekcji czasopism, także na mikrofilmach. W wyniku kontroli sporządzone zostały protokoły braków względnych i bezwzględnych przeznaczonych do ubytkowania.

We wrześniu 2025 roku biblioteka przejęła i włączyła do swoich zbiorów księgozbiór zdeponowany w Instytucie Astronomii, liczący **900** woluminów, nadała mu nowe oznaczenia, status oraz lokalizację.

W styczniu 2026 roku rozpoczęła się inwentaryzacja zbiorów muzycznych (łącznie **14 493** woluminy). Podjęte zostały też działania zmierzające do uporządkowania zbiorów elektronicznych (**4 543** jednostki). Mają one na uwadze aktualizację potrzeb edukacyjnych oraz konieczność połączenia „dokumentów towarzyszących” (płyty CD, DVD, pendrive'ów) z odpowiednimi tytułami książek i czasopism, stanowiących ich integralną część (połączono **686** dokumentów). Podlegają one wspólnym procedurom inwentaryzacji i ewidencji.

Strefa wolnego dostępu licząca **249 tysięcy zbiorów** porządkowana jest na bieżąco. W 2026 roku przeprowadzona została inwentaryzacja wydzielonej kolekcji tej strefy obejmującej **40 tysięcy woluminów**. W związku ze zmianami w Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej aktualizowana jest na bieżąco także struktura i układ kolekcji dziedzinowych. W wyniku modyfikacji UKD przeklasyfikowanych zostało **345** tytułów książek.

Do księgozbiorów dziedzinowych strefy otwartej włączonych zostało **7 045** pozycji z nowości i zbiorów retrospektywnych. Zostały one oznaczone kodami RFID oraz symbolami SWD. Zakodowanych zostało łącznie **7 045 etykiet** RFID oraz wydrukowanych i naklejonych – **7 045** oznaczeń klasyfikacji SWD. W wyniku selekcji przesuniętych zostało do magazynu **5 446** pozycji, tym **2 048** książek, w których jednocześnie dezaktywowano zabezpieczenia RFID oraz usunięto oznaczenia SWD.

Stała rotacja zasobów wolnego dostępu pozwala elastycznie reagować na zmiany w programach studiów, zapewnia czytelnikom stały dostęp do aktualnej literatury przedmiotu oraz optymalizuje wykorzystanie przestrzeni magazynowej i ekspozycyjnej.

Tab. 18. Stan zbiorów bibliotecznych w woluminach i jednostkach w 2025 r.

Rodzaj zbiorów	Przybyło	Ubyło	Stan z 31.12.2025
Książki	3 480	7 481	521 082
Zbiory specjalne	238	5 644	245 263
Czasopisma	730	528	95 761
Wydaw. Elektroniczne	38	296	2 189
Razem zbiorów	4 486	13 949	864 285

Kontrola i selekcja zbiorów oparte są na aktach prawnych, w tym na Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie sposobu ewidencji materiałów bibliotecznych oraz na aktach wewnętrznych, takich jak Regulamin skontrolowania zbiorów Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego, Regulamin selekcji zbiorów oraz postępowania z materiałami zbędnymi w Bibliotece Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Regulamin przyjmowania i wyceny materiałów bibliotecznych w Bibliotece Uniwersytetu Zielonogórskiego.

W 2025 roku Uczelniana Komisja Inwentaryzacyjna przeprowadziła kontrolę stanu pól spisowych wspólnie z pracownikami biblioteki odpowiedzialnymi za powierzony im majątek: działów Zbiorów Specjalnych, Wydawnictw Ciągłych i Zasobów Elektronicznych, Informacji Naukowej, Administracji, a w 2026 roku – z Działu Gromadzenia i Kontroli Zbiorów.

2.5 Udostępnianie zbiorów

Biblioteka UZ jest nowoczesną biblioteką hybrydową, która umiejętnie łączy w jednym środowisku ideę tradycyjnej biblioteki z nowoczesną przestrzenią cyfrową. To efekt zmian opartych na wykorzystaniu procesów cyfryzacji oraz nowoczesnych technologii informacyjnych do budowania zasobów, dostępów i usług sieciowych. Jest to nowy model biblioteki – zintegrowane środowisko wspierające naukę i kształcenie. Przestrzeń oparta na integracji usług bibliotecznych, nowych technologii i sieci Web, oferuje wolny dostęp do wiedzy oraz różnorodnych źródeł informacji.

Czytelnicy mogą korzystać z **249 000** zbiorów w przestrzeni otwartej, **370 000** zbiorów magazynowych, **245 263** zbiorów specjalnych udostępnianych w wyspecjalizowanych czytelniach i pracowniach. Ponadto mają oni dostęp do **kilkuset milionów dokumentów elektronicznych** w zdalnym dostępie sieciowym. Do ich dyspozycji pozostają obszerne kolekcje dziedziczone, zasoby drukowane i cyfrowe oraz bogata oferta usług informacyjnych opartych na nowoczesnych technologiach.

Biblioteka oferuje **570** różnorodnych miejsc do pracy naukowej i dydaktycznej, zorganizowanych w strefach cichych i głośniejszych. Stanowi wielofunkcyjną przestrzeń przeznaczoną do działań naukowych, edukacyjnych, kulturalnych i artystycznych. Jest przyjazna, odpowiada na zróżnicowane potrzeby użytkowników oraz jest w pełni przystosowana do obsługi osób z niepełnosprawnościami.

Do dyspozycji czytelników przeznaczone są kabiny do pracy indywidualnej, pokoje do pracy zespołowej, pracownie audiowizualne, a także sale dydaktyczne, szkoleniowe i konferencyjne. Obok kolekcji dziedziczonej w wolnym dostępie biblioteka udostępnia także specjalistyczne czytelnie zbiorów muzycznych, norm i patentów oraz czasopism.

W 2025 roku Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego:

- obsługiwała tradycyjnie **176 187** czytelników, a w trybie zdalnym – **6 087 826** użytkowników,
- udostępniła **134 445** zbiorów tradycyjnych oraz **3 792 792** dokumenty elektroniczne.

Tab. 19. Liczba odwiedzin w bibliotece w 2025 r.

W wypożyczalni	W czytelniach i agendach	Razem w BU
61 255	114 929	176 184

Tab. 20. Wypożyczenia i udostępnianie zbiorów w systemie tradycyjnym w 2025 r.

Wypożyczenia na zewnątrz	Udostępnienia w czytelniach i agendach	Razem
31 611	102 834	134 445

Tab. 21. Wykorzystanie zasobów cyfrowych BU w 2025 r.

Liczba użytkowników zasobów sieciowych	Liczba wykorzystanych e-zbiorów	Liczba sesji w bazach danych	Liczba pobranych dokumentów z baz danych i serwisów wydawców
6 087 826	3 792 792	478 524	212 728

W ostatnich latach zaobserwować można wyraźną tendencję wskazującą na rosnące zainteresowanie użytkowników zasobami elektronicznymi przy jednoczesnym spadku korzystania ze zbiorów drukowanych. Jest to spowodowane łatwiejszym i szybszym dostępem do zasobów elektronicznych, które lepiej odpowiadają współczesnym potrzebom czytelników niż tradycyjne wydania drukowane.

Należy jednak zauważyć, że podręczniki akademickie, skrypty dydaktyczne oraz część wymaganej literatury specjalistycznej nie są powszechnie dostępne w wersji elektronicznej. Oferowane przez wydawnictwa dostępy do specjalistycznej literatury nie są dofinansowane przez MNiSW, tak jak bazy danych, a tym samym nie są powszechnie dostępne na uczelniach, ponieważ opłaty licencyjne są bardzo wysokie. Nadal więc zbiory tradycyjne stanowią podstawę kształcenia.

Biblioteka Uniwersytecka oferuje swoim czytelnikom dostęp online do ponad **3,8 miliona** publikacji z zasobów Biblioteki Narodowej w ramach **Elektronicznej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica**. Na podstawie zawartej umowy czytelnicy mają dostęp online do książek i czasopism ze wszystkich dziedzin wiedzy, w tym do najnowszych materiałów chronionych prawem autorskim. Z publikacji tych można korzystać na wyznaczonych terminalach bibliotecznych.

2.5.1 Udostępnianie zasobów elektronicznych

Biblioteka oferuje dostęp do **78 kolekcji licencjonowanych baz danych**, serwisów wydawców, zasobów nauki oraz platform cyfrowych odpowiadających profilowi uczelni.

Czytelnicy mogą wyszukiwać materiały bezpośrednio na serwerach wydawców lub korzystać z multiwyszukiwarki **EDS** firmy EBSCO. EDS to zintegrowany system wyszukiwania, który umożliwia przeszukiwanie zasobów elektronicznych biblioteki oraz prezentację wyników na jednej platformie w formie ujednoliconej listy. Dostęp do zasobów sieciowych realizowany jest za pomocą systemu **HAN** (Hidden Automatic Navigator), dostępnego wyłącznie dla pracowników, doktorantów i studentów Uniwersytetu Zielonogórskiego. HAN zapewnia bezpieczny, zdalny dostęp do licencjonowanych zasobów elektronicznych spoza sieci akademickiej oraz gwarantuje ochronę procesu logowania.

W 2025 roku czytelnicy skorzystali z **3 792 792** dokumentów elektronicznych.

Tab. 22. Statystyka wykorzystania zasobów elektronicznych BU w 2025 r.

Liczba pobranych dokumentów z platform cyfrowych	Liczba pobranych dokumentów z baz danych i serwisów	Liczba wykorzystanych e-zbiorów ogółem
3 580 064	212 728	3 792 792

* Dane nie uwzględniają użytkowników baz danych, ponieważ w statystyce podawane są sesje.

Biblioteka oferuje zdalny dostęp do zasobów Zielonogórskiej Biblioteki Cyfrowej, Repozytorium UZ oraz Cyfrowego Muzeum UZ, a także do otwartych zasobów Federacji Bibliotek Cyfrowych, której jest członkiem. Użytkownicy mogą korzystać z **8,5 mln** dokumentów pochodzących z **150 instytucji naukowych** w Polsce. Głównym narzędziem wykorzystywanym w federacji jest oprogramowanie dLibra, autorstwa Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego, choć platforma integruje również zasoby działające na innych systemach, takich jak dMuseion, DSpace czy EPrints.

Tab. 23. Statystyka Zielonogórskiej Biblioteki Cyfrowej – dane za 2025 r.

Liczba przeszukiwań	Liczba wykorzystanych publikacji	Liczba wygenerowanych stron	Liczba czytelników
6 959 282	(ogółem w ZBC) 4 767 625 (zasobów BUZ) 2 955 927	93 543 380	29 892 210*

* Łączna liczba czytelników od czasu uruchomienia ZBC 1.10.2005 wynosi **117 598 192**.

Tab. 24. Statystyka repozytorium ReBUZ – dane za 2025 r.

Liczba przeszukiwań	Liczba wykorzystanych publikacji	Liczba wygenerowanych stron	Liczba czytelników
1 937 517	595 121	9 905 022	2 656 330*

* Łączna liczba czytelników od czasu uruchomienia 21.01.2016 wynosi **8 749 421**.

Tab. 25. Statystyka Muzeum Cyfrowego UZ – dane za 2025 r.

Liczba przeszukiwań	Liczba wykorzystanych publikacji	Liczba wygenerowanych stron	Liczba czytelników
102 181	29 016	1 179 762	262 841*

* Łączna liczba czytelników od czasu uruchomienia Muzeum 1.10.2021 wynosi **612 244**.

2.5.2 Wypożyczenia międzybiblioteczne

Biblioteka prowadzi wypożyczalnię międzybiblioteczną, sprowadzając zbiory z innych instytucji krajowych i zagranicznych. W 2025 roku pozyskała dla swoich czytelników **168** pozycji oraz odpowiedziała na **68** zamówień z placówek polskich i obcych.

W ostatnich latach można zauważyć wyraźny spadek liczby wypożyczeń międzybibliotecznych, którego główną przyczyną jest rosnąca dostępność zasobów cyfrowych oraz szybki, bezpośredni dostęp do informacji, ograniczający potrzebę sprowadzania materiałów w formie fizycznej. Użytkownicy oczekują szybkiego dostępu do zbiorów, a cyfrowa przestrzeń otwartej nauki zaspokaja tę potrzebę znacznie skuteczniej niż materiały dostarczane drogą pocztową. Tendencja ta jest widoczna zarówno w bibliotekach akademickich, jak i publicznych. Spadek wypożyczeń międzybibliotecznych ma charakter naturalny i wynika z postępującej cyfryzacji zasobów, automatyzacji procesów, rosnących kosztów i czasu wysyłki, a także zmieniających się oczekiwań użytkowników.

Biblioteka Uniwersytecka oferuje swoim czytelnikom dostęp online do ponad **3,8 miliona** publikacji z zasobów Biblioteki Narodowej w ramach Elektronicznej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica. Na podstawie zawartej umowy czytelnicy mają dostęp online do książek i czasopism ze wszystkich dziedzin wiedzy, w tym do najnowszych materiałów chronionych prawem autorskim. Z publikacji tych można korzystać na wyznaczonych terminalach bibliotecznych.

2.6 Opracowanie zbiorów

Opracowanie zbiorów to proces precyzyjnego opisu dokumentów, zarówno pod względem formalnym, jak i rzeczowym, który pozwala jednoznacznie zidentyfikować, sklasyfikować i powiązać każdy materiał z istniejącą strukturą wiedzy oraz udostępnić go użytkownikom w katalogach lokalnych (Integro), centralnych (NUKAT, BN) oraz światowych (m.in. WorldCat). Opracowaniu podlegają wszystkie rodzaje dokumentów, w tym zbiory cyfrowe. Ich opis polega na tworzeniu metadanych identyfikujących dzieło, które obejmują: opis formalny i rzeczowy, przypisanie słów kluczowych, określenie praw dostępu oraz powiązanie z systemami lokalnymi, centralnymi i globalnymi (m.in. FBC, POLONA, repozytoriami uczelnianymi i bibliotekami cyfrowymi). Dzięki opisowi każdy dokument niezależnie od formy staje się jednoznacznie identyfikowalny, odnajdywalny i powiązany z globalną siecią wiedzy, co umożliwia jego efektywne wykorzystanie dla potrzeb naukowych, dydaktycznych i informacyjnych.

W 2025 roku zakres prac związanych z opracowaniem i identyfikacją zbiorów obejmował:

- Bieżące i retrospektywne opracowanie materiałów bibliotecznych do bazy danych systemu ProLib (książek, czasopism, rękopisów, starodruków, dokumentów dźwiękowych, muzycznych, graficznych, kartograficznych oraz elektronicznych). Liczba zbiorów bibliotecznych opracowanych komputerowo wynosi **583 200** pozycji, w tym **491 327** książek. W 2025 roku opracowano **5 579** wydawnictw, w tym **4 368** książek, **730** czasopism i **481** zbiorów specjalnych.
- Przyłączanie oddzielonych wcześniej „dokumentów towarzyszących” (płyty CD, DVD, pendrive’ów) do odpowiednich tytułów książek i czasopism, stanowiących ich integralną część, wraz ze zmianą opisu w egzemplarzu dzieła (**686** nośników).
- Meliorację słownika związaną z przekształceniem haseł przedmiotowych BN w deskryptory – usunięto **800** haseł przedmiotowych na rzecz deskryptorów, wprowadzając poprawki w **1 729** rekordach książek oraz w **3 392** rekordach zbiorów specjalnych.
- Meliorację słownika związaną z usuwaniem haseł lokalnych i zastępowaniem ich aktualnymi deskryptorami z Centralnej Kartoteki Haseł Wzorcowych – poprawiono **1 663** rekordy powiązane z **2 050** hasłami lokalnymi.
- Modyfikację rekordów – usunięto **177** haseł MESH, zastępując je deskryptorami w **192** rekordach. Z **1 805** rekordów usunięto deskryptory z pola 655, rejestrując je we polach właściwych (650 i 385).
- Meliorację słownika opartego na UKD: poddano analizie **114** symboli, w tym zaakceptowano 11 klas, zmodyfikowano 50, usunięto 26, dodano 27 nowych. Modyfikacja klas wiązała się z reklasyfikacją książek zgromadzonych w strefie wolnego dostępu, czego efektem było przeklasyfikowanie **345** tytułów książek.
- Bieżącą aktualizację słownika klasyfikacji wewnętrznej zbiorów wolnego dostępu.
- Import opisów bibliograficznych z bazy NUKAT – przeniesiono **3 475** opisów formalnych.
- Porządkowanie kartoteki haseł wzorcowych zgodnie z obowiązującymi zasadami (sukcesywnym zastępowaniem haseł lokalnych hasłami z centralnej kartoteki haseł wzorcowych Biblioteki Narodowej) – scalono **483** hasła formalne.
- Oznaczanie i kodowanie zbiorów do wolnego dostępu w elektronicznych systemach SWD i RFID – zakodowano **7 045** etykiet RFID oraz tyle samo oznaczeń SWD (zdeaktywowano **5 446** etykiet RFID książek i czasopism oraz **3 071** SWD).

- Bieżące tworzenie opisów bibliograficznych publikacji pracowników uniwersytetu w bazie SKEP – **2 226** opisów.
- Tworzenie bazy zawartości czasopism technicznych BazTech – **732** opisy bieżące i **773** dopelnienia.
- Opracowanie obiektów i publikacji do zasobów biblioteki cyfrowej, uczelnianego repozytorium oraz muzeum cyfrowego – **2 141** jednostek (skany 96 książek i 74 wydawnictw przygotował zespół Działu Wolnego Dostępu).
- Opracowanie dzieł graficznych z kolekcji Wilhelma Ogoleita w ramach realizowanego projektu SON – **447** jednostek.

2.7 Ochrona i konserwacja zbiorów

Zbiory biblioteczne przechowywane są w warunkach odpowiadających obowiązującym normom oraz standardom bibliotecznym. Dotyczy to wszystkich kategorii materiałów: zarówno zbiorów nowych, jak też dawnych oraz specjalnych. Biblioteka dysponuje specjalistycznymi systemami – zabezpieczenia zbiorów w technologii radiowej (RFID) oraz identyfikacji zbiorów wolnego dostępu (SWD).

Budynek jest odpowiednio przystosowany i zabezpieczony przed włamaniem oraz kradzieżą. Wyposażono go w kodowany system dostępu do stref i pomieszczeń, system dozoru oraz w zabezpieczenia przeciwpożarowe. Zainstalowane systemy monitorują nieprawidłowości i alarmują w razie zagrożenia. Obiekt jest monitorowany i chroniony przez firmę ochrony fizycznej Hertz, podlega też uczelnianemu Systemowi Kontroli Dostępu i Ochrony Mienia.

Biblioteka posiada specjalistyczny sprzęt i wyposażenie do przechowywania zbiorów, które wymagają systematycznego serwisowania. Pilnej konserwacji wymagają regały jezdne, w które wyposażony jest magazyn zbiorów. W marcu odnotowaliśmy sytuację kryzysową związaną z awarią techniczną, w wyniku której doszło do zalania części pomieszczeń i magazynu bibliotecznego oraz zniszczenia **187** książek. Straty lokalowe zostały usunięte, a zniszczone zbiory odkupione w ramach środków odzyskanych z ubezpieczenia.

Biblioteka posiada specjalistyczny sprzęt i wyposażenie do przechowywania zbiorów, które wymagają systematycznego serwisowania. Pilnej konserwacji wymagają regały jezdne, w które wyposażony jest magazyn zbiorów, brak serwisu grozi bowiem uszkodzeniem mechanizmów oraz zablokowaniem dostępu do zbiorów. W marcu odnotowaliśmy sytuację kryzysową związaną z awarią techniczną, w wyniku której doszło do zalania części pomieszczeń, w tym magazynu bibliotecznego oraz zniszczenia 187 książek. Straty lokalowe zostały usunięte, a zniszczone zbiory odkupione w ramach środków odzyskanych z ubezpieczenia.

Zbiory specjalne przechowywane są w warunkach odpowiadających standardom ochrony materiałów zaliczanych do kategorii chronionych. Dział dysponuje wydzieloną strefą obejmującą zabezpieczone magazyny, specjalistyczną czytelną oraz pracownię, w tym konserwacji zbiorów dawnych. Magazyny stanowią zaplecze tej przestrzeni, połączonej z całym kompleksem zbiorów specjalnych. Ochronie podlega **8 905** obiektów. Procesowi fumigacji poddanych zostało 1 169 pozycji. Wykonano też poprawki intrologatorskie w **173** uszkodzonych książkach z zasobów magazynowych biblioteki.

W bibliotece obowiązują procedury dotyczące ochrony zbiorów na wypadek zagrożenia. W 2025 roku zweryfikowany został plan ochrony zabytków ruchomych biblioteki na wypadek konfliktu zbrojnego oraz sytuacji kryzysowych. Cały zespół biblioteki uczestniczył w szkoleniu dotyczącym sytuacji kryzysowych w bibliotece i na uczelni, co pozwoliło podnieść świadomość występujących zagrożeń oraz przypomnieć procedury bezpieczeństwa.

2.7.1 Pracownia Konserwacji Zbiorów Dawnych

Pracownia wyposażona jest w sprzęt do konserwacji zbiorów, dysponuje też materiałami niezbędnymi do ich renowacji. Do jej zadań należy wykonywanie współczesnych artystycznych opraw książek, odtwarzanie dawnych opraw według oryginalnych wzorów, rekonstrukcja uszkodzonych lub brakujących kart oraz chemiczne czyszczenie i odświeżanie starodruków, zbiorów graficznych i kartograficznych. Pracownia prowadzi również konserwację zbiorów bibliotecznych, obejmującą zarówno działania profilaktyczne, jak i interwencyjne. Prace realizowane są z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, poszanowania integralności obiektów oraz zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi. W ramach działalności wykonywana jest także ocena stanu zachowania materiałów oraz aktualizacja wyceny zbiorów do ich realnej wartości rynkowej.

W 2025 roku w Pracowni Konserwacji Zbiorów Dawnych przeprowadzono konserwację **3** starodruków, a także działania zabezpieczające **154** woluminy książek z lat 1901-1918 oraz **60** grafik.

3. Centrum wiedzy i zasobów – działalność biblioteki

Biblioteka Uniwersytecka pełni rolę nowoczesnego centrum wiedzy i zasobów (*Learning and Resource Centre*), łącząc tradycyjne funkcje z rozwiniętymi usługami cyfrowymi. Zapewnia dostęp do zbiorów drukowanych i elektronicznych, wspiera użytkowników w efektywnym wyszukiwaniu i ocenie informacji oraz rozwija kompetencje informacyjne. Prowadzi cyfryzację zbiorów, zarządza repozytoriami i danymi badawczymi oraz udostępnia narzędzia wspierające działalność naukową. Tworzy przestrzeń sprzyjającą pracy i nauce. Oferuje strefę typu *Learning Commons*, która łączy dostęp do zbiorów oraz nowoczesnych technologii z profesjonalnym wsparciem oraz warunkami sprzyjającymi różnym stylom pracy, od indywidualnej po zespołową. Udostępnia sale multimedialne i komputerowe, miejsca do pracy projektowej, strefy ciszy oraz obszary o charakterze kreatywnym. Organizuje szkolenia, warsztaty, wykłady, wystawy i inne działania, które wzmacniają kompetencje cyfrowe i informacyjne użytkowników oraz popularyzują zbiory i usługi. Biblioteka tworzy wielofunkcyjne środowisko wspierające edukację oraz działalność naukową i kulturową.

3.1 Działalność wspierająca naukę i kształcenie

Działalność informacyjno-bibliograficzna, edukacyjno-szkoleniowa oraz upowszechnieniowa stanowi kluczowy element wsparcia procesów dydaktycznych i badawczych. Obejmuje ona tworzenie i udostępnianie informacji o zbiorach, pomoc w wyszukiwaniu i ocenie źródeł wiedzy oraz przygotowywanie analiz bibliometrycznych i publikacyjnych. Jako centrum informacji naukowej zapewnia dostęp do informacji o krajowych i światowych osiągnięciach naukowych oraz wspiera rozwój kompetencji informacyjnych użytkowników. W ramach tej działalności realizowany jest szeroki zakres zadań.

3.1.1 Działalność informacyjno-bibliograficzna i organizacyjna

Wsparcie ewaluacji, parametryzacji i polityki naukowej uczelni

- **Wsparcie procesów ewaluacji** – tworzenie opisów dorobku publikacyjnego pracowników oraz merytoryczna pomoc przy weryfikacji danych i przygotowywaniu dokumentacji do ewaluacji jakości działalności naukowej, według aktualnych wytycznych ministerialnych.
- **Analizy bibliometryczne i cytowalność** – prowadzenie zaawansowanych analiz bibliometrycznych oraz generowanie raportów cytowalności, w tym weryfikacja wskaźników takich jak *Journal Impact Factor* czy indeks Hirscha.
- **Profile autorów w bazach globalnych** – pomoc w tworzeniu profili naukowców oraz doradztwo w zakresie ich integracji w międzynarodowych bazach wiedzy i identyfikatorach (m.in. ORCID, Scopus, Web of Science, Google Scholar).
- **Raporty publikacyjne i rankingi** – przygotowywanie zestawień i analiz dorobku naukowego pracowników na potrzeby tworzenia uczelnianych oraz zewnętrznych rankingów naukowych.
- **Dedykowane analizy dla władz** – opracowywanie sprofilowanych raportów, informacji oraz dokumentacji bibliotecznej na potrzeby dziekanów wydziałów oraz dyrektorów instytutów.

Otwarta nauka, zarządzanie wiedzą i danymi badawczymi

- **Plany Zarządzania Danymi (DMP)** – doradztwo, szkolenia i pomoc w opracowywaniu Planów Zarządzania Danymi Badawczymi (Data Management Plans) dla projektów krajowych oraz międzynarodowych (finansowanych m.in. przez NCN, NCBR oraz w ramach programów Horyzont).
- **Doradztwo w zakresie otwartej nauki** – świadczenie usług doradczych w obszarze publikowania w otwartym dostępie, wyboru właściwych modeli licencji oraz unikania drapieżnych czasopism.
- **Rozwój instytucjonalnych baz wiedzy** – bieżąca obsługa, uzupełnianie danych i rozbudowa repozytorium naukowego, instytucjonalnej bazy wiedzy, platform otwartych danych badawczych oraz biblioteki regionalnej.

Informacja specjalistyczna, własność intelektualna i akredytacje

- **Obsługa własności przemysłowej i norm** – kompleksowe wsparcie użytkowników w zakresie wyszukiwania, analizy i korzystania z literatury normalizacyjnej oraz dokumentacji ochrony patentowej w ramach działalności Regionalnego Ośrodka Informacji Normalizacyjnej i Patentowej BU.
- **Prace informacyjno-dokumentacyjne** – wykonywanie ciągłych prac bibliograficznych, dokumentacyjnych i informacyjnych na potrzeby bieżącej działalności naukowo-badawczej, dydaktycznej oraz popularizatorskiej uczelni.
- **Obsługa procesów akredytacyjnych** – przygotowywanie pełnej dokumentacji dotyczącej infrastruktury i zasobów bibliotecznych na potrzeby procedur akredytacyjnych prowadzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną (PKA) oraz przy uruchamianiu nowych kierunków studiów.

- **Specjalistyczne usługi informacyjne** – udzielanie zaawansowanych informacji o zbiorach, tradycyjnych i elektronicznych źródłach wiedzy oraz strategiach przeszukiwania baz danych, dla studentów i naukowców.

Infrastruktura przestrzenna i wsparcie organizacyjne

- **Nowoczesne strefy pracy i informacji** (*Learning and Information Commons*) – możliwość korzystania z otwartych stref do pracy indywidualnej oraz grupowej, tworzących przestrzenie sprzyjające nauce, wyposażone w nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne.
- **Obsługa wydarzeń naukowych** – współorganizacja oraz wsparcie logistyczno-techniczne konferencji, wykładów, szkoleń, seminariów i spotkań o charakterze naukowym (41 wydarzeń w 2025 roku i 30 do czerwca 2026 roku).

3.1.2 Współpraca z jednostkami uczelni i obsługa akredytacji PKA

Biblioteka Uniwersytecka współpracuje z jednostkami naukowymi oraz władzami uczelni w zakresie polityki publikacyjnej. Dostarcza kluczowe dane o publikacjach, dorobku naukowym oraz aktywności pracowników, a także przekazuje informacje wymagane przez systemy ministerialne (w tym PBN i POL-on). Przygotowuje również analizy bibliometryczne oraz raporty dotyczące wyników badań naukowych, a także opracowania z zakresu otwartych danych i systemów komunikacji naukowej. Tworzy i udostępnia kompleksowe informacje o zasobach oraz usługach bibliotecznych na potrzeby realizowanego procesu kształcenia.

Ważnym obszarem działalności jest aktywny udział w przygotowywaniu dokumentacji niezbędnej do akredytacji poszczególnych kierunków studiów. Biblioteka dostarcza szczegółowe dane o zasobach, usługach oraz infrastrukturze, które formalnie potwierdzają wkład jednostki w zapewnianie wysokiej jakości kształcenia. Na potrzeby Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA) przygotowuje pełen zestaw informacji określających warunki niezbędne do realizacji programu studiów, obejmujący: szczegółowe dane o zbiorach i literaturze przedmiotowej, dostęp do e-zasobów, rodzaje świadczonych usług oraz opis infrastruktury (w tym organizacji przestrzeni, wyposażenia, systemów i technologii). Istotnym elementem dokumentacji akredytacyjnej są także informacje o dostępności biblioteki dla osób z niepełnosprawnością, uwzględniające nowoczesne rozwiązania architektoniczne, cyfrowe i organizacyjne, a także opis form wsparcia dla studentów i kadry dydaktycznej. Kluczową częścią tych działań jest każdorazowa, drobiazgowa weryfikacja literatury zamieszczonej w sylabusach oraz jej konfrontacja z aktualną zawartością zasobów bibliotecznych.

W latach 2025–2026 aktywność biblioteki w tym obszarze objęła szereg działań:

- **W 2025 roku** zespół przygotował dokumentację oraz brał czynny udział w wizytacjach komisji PKA dla następujących kierunków podlegających akredytacji: politologia, mechanika i budowa maszyn, matematyka, budownictwo, architektura wnętrz, informatyka i ekonometria, edukacja w zakresie sztuki muzycznej, turystyka i rekreacja, a także dla kierunków nowych, takich jak logopedia z terapią neurodydaktyczną oraz socjoterapia z psychoprofilaktyką.
- **W 2026 roku** zespół przygotował dokumentację i uczestniczył w wizytacjach komisji PKA dla kierunków: inżynieria danych, zarządzanie, ekonomia, sztuki wizualne, wychowanie fizyczne, elektrotechnika oraz architektura.
- **W perspektywie kolejnych akredytacji** opracował już pakiety dokumentacji dla kierunków planowanych: biomonitoring i zarządzanie środowiskiem, biotechnologia, informatyka, jazz i muzyka estradowa, fizyka, technologia żywności i żywienie człowieka.

Zespół bibliotekarzy z Działu Wolnego Dostępu i Działu Gromadzenia oraz Kontroli Zbiorów szczegółowo przejrzał oraz skonfrontował ze stanem katalogowym wykazy literatury z sylabusów dla wszystkich wymienionych wyżej kierunków uzupełniając zbiory o brakujące pozycje dostępne na rynku wydawniczym. Biblioteka pozostaje w kontakcie z władzami wydziałów i instytutów, informując o stanie posiadanych zbiorów dla danych specjalności.

3.1.3 Działalność edukacyjna, szkoleniowa i dydaktyczna

Biblioteka prowadzi działalność edukacyjną, szkoleniową i dydaktyczną, skierowaną zarówno do społeczności akademickiej, jak i do otoczenia zewnętrznego. Obejmuje ona różne formy:

Podstawowa i zaawansowana edukacja akademicka

- **Edukacja cyfrowa i informacyjna** – kształcenie użytkowników w zakresie efektywnego korzystania ze źródeł wiedzy, specjalistycznych narzędzi informacyjnych oraz nowoczesnych technologii cyfrowych.

- **Przysposobienie biblioteczne** – realizacja szkoleń wprowadzających dla studentów pierwszych lat, dotyczących zasad korzystania z infrastruktury i zasobów biblioteki.
- **Szkolenia specjalistyczne** – organizacja szkoleń dla studentów starszych lat oraz pracowników naukowych, dostosowanych do indywidualnych potrzeb badawczych i dydaktycznych, w tym z zakresu wyszukiwania i efektywnego wykorzystania zasobów normalizacyjnych oraz informacji patentowej (szkolenia indywidualne i grupowe).
- **Zajęcia programowe i zlecone** – prowadzenie cyklicznych zajęć edukacyjnych dla studentów kierunków humanistycznych, społecznych i artystycznych oraz realizacja zajęć zleconych dla dyplomantów, magistrantów i doktorantów.

Programy rozwoju zawodowego i współpraca zewnętrzna

- **Współpraca ze szkołami** – prowadzenie zajęć dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych (licealnych i technicznych) wspierających edukację biblioteczną i informacyjną oraz promujących zbiory jednostki.
- **Praktyki i staże międzynarodowe** – koordynacja i prowadzenie praktyk zawodowych dla studentów oraz staży krajowych i międzynarodowych w ramach programu Erasmus+.
- **Wycieczki i dydaktyka zewnętrzna** – organizacja i prowadzenie wycieczek edukacyjnych dla gości biblioteki i uniwersytetu oraz dla osób spoza środowiska akademickiego.

3.1.3.1 Szkolenia, warsztaty i seminaria zorganizowane przez bibliotekę

Ważnym elementem działalności biblioteki jest wspieranie edukacji oraz podnoszenie kompetencji informacyjnych członków społeczności akademickiej, a także lokalnej. W tym celu biblioteka organizuje szkolenia, warsztaty oraz seminaria dopasowane do potrzeb różnych grup odbiorców. Łącznie w 2025 roku biblioteka przeszkoliła **1756** użytkowników.

Szkolenia dla studentów i pracowników uczelni

Biblioteka prowadzi zajęcia z przysposobienia bibliotecznego i informacji naukowej dla studentów pierwszych lat. Organizuje również kursy dla magistrantów, doktorantów oraz pracowników uczelni. Obejmują one naukę poszukiwań dla określonych dyscyplin naukowych, wyszukiwania tematyczne, obsługę baz danych, przeszukiwań zasobów sieciowych, a także tworzenie statystyk, cytowań i obliczeń bibliometrycznych. W 2025 roku biblioteka przeszkoliła:

- **74** grupy studentów (**1 218** osób) – w tym **5** grup z programu Erasmus.
- **74** pracowników uczelni.

Praktyki zawodowe oraz staże międzynarodowe

W ramach porozumień z uczelnią biblioteka organizuje praktyki zawodowe dla studentów i doktorantów uniwersytetu. Ponadto w ramach międzynarodowego programu Erasmus+, umożliwia odbycie staży pracownikom zagranicznych szkół wyższych:

- W **2025** roku praktyki zawodowe odbyły **3** studentki filologii angielskiej (każda w wymiarze 90 godzin).
- W **2026** roku praktyki odbyło **7** studentek i studentów (po 90 godzin każdy) oraz staże **2** bibliotekarki z uczelni wyższych w Turcji i Niemczech.

Współpraca ze szkołami i dydaktyka zewnętrzna

We współpracy z Instytutem Historii, Instytutem Neofilologii, Instytutem Pedagogiki oraz Archiwum Państwowym biblioteka zorganizowała i przeprowadziła cykl spotkań oraz warsztatów edukacyjnych dla szkół. Odbiorcami byli uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych z województwa lubuskiego oraz Zielonej Góry. W zajęciach wzięło udział:

- **13** klas licealnych i techników (**272** osoby).
- **7** klas szkół podstawowych (**136** uczniów).
- **56** osób spoza środowiska akademickiego (m.in. uczestnicy szkoły językowej).

Dydaktyka akademicka i środowiskowa - warsztaty i seminaria tematyczne:

Biblioteka organizuje warsztaty, seminaria i prezentacje tematyczne skierowane do różnych grup użytkowników.

W 2025 roku były to:

- Cykliczne warsztaty historycznoliterackie i językoznawcze dla studentów filologii polskiej.
- Warsztaty językoznawcze na bazie XVIII-wiecznych słowników językowych dla studentów filologii polskiej.

- Warsztaty z cyklu: *Z historii książki i drukarstwa* dla studentów dziennikarstwa.
- Warsztaty z cyklu: *Cymelia – zbiory historyczne i kulturowe* dla artystów i historyków.
- Seminarium *Wilhelm Ogoleit (1869–1953). Życie i działalność kolekcjonerska*.
- Seria warsztatów drukarstwa historycznego dla uczniów szkół.
- Seria warsztatów plastycznych *Sztuka książki – malowanie na wodzie* dla dzieci i dorosłych.
- Seminarium *Normalizacja w XXI wieku – stan obecny i perspektywy*.
- Warsztaty *Podstawy informacji patentowej*.
- Warsztaty z obsługi multiwyszukiwarki *Ovid Discovery AI* w ramach Wirtualnej Biblioteki Medycznej.
- Warsztaty z wykorzystania bazy *UpToDate. Praktyczne wykorzystanie wiodącego systemu wspierania decyzji klinicznych w codziennej praktyce lekarskiej*.
- Seminarium *Systemy biblioteczne i narzędzia do zarządzania wiedzą* – w ramach spotkania dyrektorów bibliotek szkół wyższych Wrocławia, Opola, Gliwic i Zielonej Góry.
- Cykliczne prezentacje tematyczne dla gości biblioteki i uczelni oraz z okazji wydarzeń okolicznościowych.

Program wsparcia dla nauki i biznesu – szkolenia prowadzone przez certyfikowanych trenerów

Biblioteka oferuje także szkolenia online z obsługi specjalistycznych baz danych oraz narzędzi do zarządzania wiedzą, prowadzone przez certyfikowanych trenerów (m.in. Elsevier, EBSCO, WoS, Ovid), Zaproponowała czytelnikom:

- W **2025** roku – **21** szkoleń, a do września **2026** roku – **30** szkoleń.

Zapewnia także dostęp czasowy do tematycznych baz prestiżowych wydawnictw naukowych, poszerzając swoją ofertę zasobów naukowych:

- W **2025** roku – zorganizowała dostęp do **22** specjalistycznych baz, a do lipca **2026** roku do **21** baz.

Zapewnia warsztaty i szkolenia prowadzone przez specjalistów z Urzędu Patentowego RP oraz Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, wspierające działalność normalizacyjną, patentową oraz ochronę własności intelektualnej i przemysłowej dla środowiska akademickiego, lokalnego i regionalnego:

- W **2025** roku – **5** szkoleń i warsztatów, a do lipca **2026** rok – **7** warsztatów.

Biblioteka upowszechnia informację za pomocą nowoczesnych form komunikacji: profilu w serwisie Facebook, newsletterów, poczty elektronicznej oraz komunikatorów internetowych.

3.1.4 Regionalny Ośrodek Informacji Normalizacyjnej i Patentowej

Regionalny Ośrodek Informacji Normalizacyjnej i Patentowej (ROINP) działa na podstawie umów zawartych z Polskim Komitetem Normalizacyjnym oraz Urzędem Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej. Realizuje zadania związane z obsługą użytkowników w zakresie informacji normalizacyjnej, patentowej oraz ochrony własności intelektualnej i przemysłowej. Wspiera potrzeby edukacyjne i naukowe środowiska akademickiego oraz regionu, zapewniając dostęp do wyspecjalizowanych zasobów i profesjonalnego doradztwa.

Ośrodek Informacji Normalizacyjnej jest jednym z szesnastu autoryzowanych ośrodków w kraju, uprawnionych przez Polski Komitet Normalizacyjny do udostępniania polskich i europejskich norm oraz udzielania informacji normalizacyjnej. Funkcjonuje zgodnie z międzynarodowymi standardami Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji, a od 2025 roku działa w oparciu o najnowszą wersję normy promującej holistyczne podejście do bezpieczeństwa informacji obejmujące technologie, ludzi i procesy. Ośrodek posiada aktualne Świadectwo Stosowania SZBI wydane przez PKN w październiku 2025 roku, podlega też corocznym audytom nadzoru, które potwierdzają zgodność z obowiązującymi wymaganiami. Równolegle odbywają się kontrole wewnętrzne, które przeprowadzają przeszkoleni pracownicy biblioteki. Najbliższy audyt PKN zaplanowany jest w październiku 2026 roku. W poprzednim roku nastąpiła zmiana na stanowisku audytora wewnętrznego – obowiązki te po Małgorzacie Kunciewicz przejął Kamil Banaszewski, który zdobył uprawnienia dzięki specjalistycznym szkoleniom PKN.

Zasoby normalizacyjne ośrodka obejmują **60 066** aktualnych e-norm oraz **50 657** norm w wersji drukowanej, uzupełnianych i aktualizowanych na bieżąco. Dzięki współpracy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym uczelnia korzysta z dostępu do elektronicznej bazy norm i dokumentów normalizacyjnych ze stanowisk komputerowych ROINP. Ośrodek działa na podstawie czteroletniej umowy zawartej w maju 2023 roku, będącej kontynuacją współpracy z PKN rozwijanej od 2004 roku.

Ośrodek Informacji Patentowej, działający w ramach ROINP, jest członkiem europejskiej sieci PATLIB i jednym z czternastu ośrodków informacji patentowej w Polsce. Współpracuje z Urzędem Patentowym RP, European Patent Office, uniwersyteckim Centrum Przedsiębiorczości i Transferu Technologii oraz rzecznikiem patentowym uczelni. Pełni funkcję informacyjną i doradczą, udzielając wsparcia w zakresie

ochrony własności intelektualnej i przemysłowej, upowszechniając serwisy informacji patentowej oraz organizując szkolenia dla społeczności akademickiej i lokalnej.

Zasoby patentowe obejmują **246 315** e-opisów patentowych, wzorów użytkowych i przemysłowych oraz znaków towarowych, a także **143 151** dokumentów w wersji drukowanej. Ośrodek działa na podstawie dwuletniej umowy zawartej w lutym 2025 roku pomiędzy uczelnią a Urzędem Patentowym RP, będącej kontynuacją współpracy rozwijanej od 2002 roku.

3.2 Działalność cyfrowa i technologiczna

Do podstawowych zadań biblioteki należy kształtowanie zasobów, racjonalne zarządzanie przestrzenią cyfrową, a także dystrybucja wiedzy dostosowana do potrzeb i oczekiwań środowiska akademickiego. Biblioteka jest zintegrowanym systemem otwartym na potrzeby uniwersytetu, a przystosowanie jej do zmiennego otoczenia polega na uświadomieniu potrzeb odbiorców oraz dostosowaniu do nich nowej, profesjonalnej oferty usług i zmian w sposobie jej funkcjonowania.

Biblioteki akademickie funkcjonują w modelu **hybrydowym**, łącząc przestrzeń fizyczną z przestrzenią cyfrową. Obok tradycyjnych form udostępniania zbiorów coraz większy nacisk kładą na **zapewnienie dostępu do specjalistycznych baz danych** oraz rozwijanie **własnych zasobów cyfrowych**. Umożliwiają użytkownikom korzystanie z bogatych kolekcji elektronicznych: artykułów naukowych, książek, czasopism, zbiorów specjalnych, repozytoriów i katalogów centralnych. Tworzą równocześnie **własne bazy wiedzy, katalogi oraz portale cyfrowe**, które porządkują lokalne zasoby, dokumentują dorobek instytucji oraz ułatwiają szybkie wyszukiwanie informacji. Dzięki temu stają się nowoczesnymi centrami informacji, łącząc tradycję z zaawansowanymi technologiami.

W ramach tej działalności biblioteka realizuje szeroki zakres zadań i priorytetów technologicznych.

Kierunki rozwoju i organizacja dostępu do wiedzy (działania priorytetowe)

- **Rozwój modelu hybrydowego** – budowanie przestrzeni elektronicznej biblioteki jako obszaru w pełni równorzędnego z jej przestrzenią fizyczną.
- **Rozwój infrastruktury cyfrowej** – utrzymanie i ciągłe dostosowywanie systemów informatycznych, narzędzi i e-usług do ewoluujących potrzeb środowiska naukowego i dydaktycznego.
- **Organizacja dostępu do światowej nauki** – zapewnienie stałego dostępu do licencjonowanych zasobów wiedzy, wyników badań naukowych oraz e-książek, e-czasopism i baz pełnotekstowych kluczowych światowych dostawców naukowych.
- **Integracja narzędzi AI w bazach danych** – zapewnienie użytkownikom dostępu do zaawansowanych funkcji sztucznej inteligencji wbudowanych w wybrane, licencjonowane bazy naukowe, wspierających analizę literatury, syntezę danych oraz procesy badawcze.
- **Zdalny dostęp do e-zasobów przez system HAN** – uruchomienie i utrzymanie stabilnego narzędzia HAN, zapewniającego studentom oraz pracownikom bezpieczny, całodobowy dostęp do sieciowych zasobów biblioteki z dowolnego miejsca na świecie.

Cyfryzacja, integracja globalna i zarządzanie wiedzą

- **Cyfryzacja i archiwizacja zbiorów** – digitalizacja zasobów własnych oraz ich wieczysta archiwizacja i prezentacja online w ramach zintegrowanej platformy cyfrowej Biblioteki Uniwersyteckiej, która obejmuje: Zielonogórską Bibliotekę Cyfrową, kolekcję dla Osób Niewidomych, Repozytorium oraz Cyfrowe Muzeum UZ.
- **Platformy wiedzy, systemy CRIS i repozytoria** – tworzenie, obsługa i stały rozwój uczelnianych baz wiedzy (systemów klasy CRIS), repozytoriów i instytucjonalnych kolekcji danych badawczych realizujących politykę otwartej nauki.
- **Dokumentowanie dorobku naukowego** – rejestrowanie, współtworzenie i udostępnianie online bibliografii dorobku naukowego pracowników uczelni.
- **Międzynarodowa i krajowa wymiana metadanych** – eksport metadanych i integrowanie zbiorów bibliotecznych z centralnymi katalogami europejskimi oraz światowymi (m.in. Crossref, FBC, WorldCat, Europeana, PBN) w celu zwiększenia widzialności dorobku uniwersytetu w skali globalnej.
- **Międzynarodowa wymiana zasobów**: indeksowanie i rejestracja zasobów ZBC w międzynarodowych rejestrach otwartych repozytoriach: Registry of Open Access Repositories (ROAR), Directory of Open Access Repositories (OpenDOAR, Crossref).
- **Sieciowanie bibliotek cyfrowych** – udział ZBC w Federacji Bibliotek Cyfrowych (FBC) oraz projektach europejskich: Europeana, DART-Europe, Manuscriptorium, prowadzonych przez FBC.
- **Współtworzenie krajowej bazy danych** – budowanie otwartych zasobów polskich czasopism technicznych BazTech, wspieranie Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz promocja idei otwartej nauki i otwartego dostępu.

Cyfryzacja zasobów i podnoszenie ich dostępności

- **Skanowanie zbiorów na życzenie** – oferowanie zarejestrowanym pracownikom, doktorantom oraz studentom usługi bezpłatnego skanowania i zamawiania elektronicznych kopii fragmentów książek oraz artykułów ze zbiorów bibliotecznych.

Zaawansowane systemy wyszukiwawcze i integracja katalogów

- **Integracja akademickich systemów informacyjnych** – rozwój i utrzymanie zintegrowanych systemów informatyczno-bibliotecznych oraz platform typu Discovery & Delivery, stanowiących kluczową infrastrukturę dla procesów badawczych i dydaktycznych uczelni.
- **Multiwyszukiwarka EBSCO Discovery Service** – wykorzystanie narzędzia wyszukiwawczego umożliwiającego jednocześnie, równoległe przeszukiwanie zasobów drukowanych oraz elektronicznych.
- **Zintegrowany dostęp do e-zbiorów** – zapewnienie użytkownikom przejścia do zewnętrznych e-zasobów bezpośrednio z katalogu Integro (m.in. Biblioteki Nauki, Arianty, ZBC, Wolnych Lektur).
- **Sztuczna inteligencja w katalogu** – wykorzystanie algorytmów AI w systemie Integro do optymalizacji procesów wyszukiwawczych, automatycznego rekomendowania powiązanych treści w systemie Prolib.
- **Zdalne zarządzanie kontem czytelnika** – możliwość samodzielnego zamawiania, rezerwowania oraz prolongowania zbiorów.
- **Elektroniczny system dezyderatów** – wdrożenie i obsługa cyfrowego systemu zgłaszania propozycji zakupu zbiorów w celu dopasowania polityki gromadzenia do rzeczywistych potrzeb użytkowników.

Automatyzacja przestrzeni fizycznej i zabezpieczenia

- **Automatyzacja i samoobsługa** – możliwość korzystania z samoobsługowych urządzeń do zwrotów oraz wypożyczania zbiorów.
- **Technologiczne zabezpieczenie zbiorów** – integracja systemów identyfikacji i zabezpieczania zasobów opartych na technologii radiowej (RFID) oraz Systemów Wyszukiwania Dokumentów (SWD).

3.3 Zasoby elektroniczne, bazy danych i platformy cyfrowe

E-zasoby i bazy danych stanowią kluczowy element nowoczesnego zaplecza informacyjnego biblioteki. Zapewniają dostęp do źródeł wiedzy, informacji o krajowych i światowych osiągnięciach naukowych, wynikach badań oraz specjalistycznej literatury. Biblioteka gromadzi i zarządza zasobami elektronicznymi oraz bazami danych z zakresu nauk ścisłych, technicznych, społecznych, prawnych, humanistycznych i artystycznych. Elektroniczny zbiór biblioteki obejmuje kilkaset milionów dokumentów, w tym ponad **12 milionów e-książek** oraz **247 milionów e-czasopism**. Zasoby Wirtualnej Biblioteki Nauki udostępniają **507 986 e-książek** oraz **16 794 e-czasopism**, zapewniając użytkownikom szeroki dostęp do najważniejszych publikacji naukowych na świecie.

Zbiory można przeszukiwać bezpośrednio na serwerach wydawców lub za pomocą multiwyszukiwarki EBSCO Discovery Service, która integruje katalog, bazy danych i e-zasoby. Dostęp do zasobów sieciowych odbywa się za pomocą systemu HAN.

W ramach krajowych licencji WBN biblioteka udostępnia również narzędzia analityczne **SciVal** i **InCites** do oceny dorobku naukowego, analizy trendów badawczych i porównywania wyników instytucji. Dostępny jest także menedżer bibliografii **EndNote**, umożliwiający gromadzenie, porządkowanie oraz cytowanie literatury naukowej.

3.3.1 Bazy i platformy cyfrowe Biblioteki Uniwersyteckiej

Biblioteka Uniwersytecka tworzy i zarządza bazami danych oraz zintegrowaną platformą cyfrową. Zasoby te dzielą się na trzy obszary.

Bazy dorobku naukowego i systemy ewidencji:

- System Komputerowej Ewidencji Pracowników SKEP.
- Baza Wiedzy Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- Kolekcja danych badawczych UZ w RepOD.
- Baza Zawartości Polskich Czasopism Technicznych BazTech.

Katalogi i systemy wewnętrzne:

- Baza zbiorów własnych uczelni w Zintegrowanym Systemie Bibliotecznym Prolib.

Zintegrowana platforma bibliotek cyfrowych w oprogramowaniu deLibra:

- Zielonogórska Biblioteka Cyfrowa.
- Zielonogórska Biblioteka Cyfrową dla Niewidomych, specjalna kolekcja ZBC.
- Repozytorium UZ.
- Cyfrowe Muzeum UZ.

3.3.1.1 System Komputerowej Ewidencji Pracowników SKEP

Biblioteka rejestruje dorobek naukowy pracowników Uniwersytetu Zielonogórskiego wraz z punktową oceną publikacji obowiązującą w MNiSW. SKEP stanowi podstawowe uczelniane źródło danych o dorobku naukowym, które podlega procesom parametryzacji i ewaluacji. Z bazy pobierane są informacje o osiągnięciach pracowników reprezentujących daną dyscyplinę, a po ich weryfikacji trafiają one do systemu ScienceCloud, potem do systemów ministerialnych, takich jak PBN i POL-on, skąd są wykorzystywane przez Komisję Ewaluacji Nauki do przyznania kategorii naukowej. W bazie znajduje się **76 230** opisów bibliograficznych. W 2025 roku opracowanych zostało **2 226** rekordów. Baza jest na bieżąco uzupełniana (także o aktualne wskaźniki Journal Impact Factor, numery DOI, linki do publikacji) oraz modyfikowana. W 2025 roku do bazy dodano możliwość dopisywania autorstwa tłumaczenia publikacji.

Tab. 26. SKEP – liczba opracowanych rekordów z podziałem na kategorie za 2025 r.

Kategoria publikacji	Rekordy opracowane i modyfikowane w 2025 r.	Łączna liczba opisów stan z 31.12.2025
Artykuły w czasopismach	1 109	28 749
Referaty konferencyjne	173	11 148
Wydawnictwa zwarte	311	11 295
Rozdziały w wydawnictwach zwartych	603	19 742
Redakcje	14	2 403
Recenzje	4	1 493
Patenty/wzory użytkowe	7	582
Raporty techniczne	5	334
Prace doktorskie	0	150
Razem	2 226	76 230

Tab. 27. SKEP – indeksy w bazie głównej

Indeks	Przybyło	Stan z 31.12.2025 r.
Katalog wydawnictw zwartych	172	5 459
Serie wydawnicze	31	1 435
Współautorzy spoza uczelni	1 283	2 570

Biblioteka pełniła ważną rolę w procesie przygotowań do ewaluacji, zapewniając zgodność danych z wymaganiami systemów PBN, POL-on, SEDN oraz narzędzi wspierających, takich jak ScienceCloud. Przygotowanie publikacji obejmowało m.in. kontrolę metadanych, weryfikację punktacji i statusu czasopism, uzupełnianie identyfikatorów DOI oraz sprawdzanie zgodności dorobku z obowiązującymi rozporządzeniami. Proces ten trwał od początku 2025 do lutego 2026 roku (do ostatecznego zamrożenia danych w systemach ministerialnych).

Pracownicy biblioteki pełnią rolę importerów publikacji w PBN. Dane o publikacjach powstałych na UZ wysyłane są do systemu ministerialnego za pomocą API poprzez system ScienceCloud. Bibliotekarze uczestniczą również w pracach związanych z przesyłaniem danych o opłatach publikacyjnych poniesionych przez UZ oraz datach złożenia oświadczeń dla publikacji wskazanych przez pracowników.

22 lipca 2026 roku minister nauki i szkolnictwa wyższego ogłosił wyniki ewaluacji jakości działalności naukowej za lata 2022–2025 oraz oficjalny wykaz kategorii.

3.3.1.2 Baza wiedzy Uniwersytetu Zielonogórskiego

Baza Wiedzy Uniwersytetu Zielonogórskiego. Portal zarządzania wiedzą i potencjałem badawczym to nowy uczelniany system OMEGA-PSIR, wdrożony we wrześniu 2025 roku. Gromadzi i udostępnia informacje o publikacjach, danych badawczych, projektach oraz dorobku naukowym UZ. Jest to system typu CRIS, który służy do kompleksowego porządkowania i prezentowania informacji o działalności naukowej, badawczej oraz dydaktycznej uczelni. Wspiera zarządzanie dorobkiem pracowników i jednostek, a także procesy ewaluacyjne (raporty, statystyki, analizy bibliometryczne), budowę profili naukowców oraz upowszechnianie wyników badań

zgodnie z zasadami Open Access i wymaganiami grantodawców. Baza jest zintegrowana z systemami uczelnianymi, z których pobiera dane.

Za merytoryczne zarządzanie bazą oraz tworzenie jej zawartości odpowiadają pracownicy Działu Informacji Naukowej BUZ, którzy brali udział w procesie wdrożenia systemu oraz w przygotowaniach do migracji danych we współpracy z firmą Sages oraz Centrum Komputerowym UZ.

Baza prezentuje dorobek **1 741 autorów z 38 jednostek UZ**. Obejmuje publikacje, dzieła artystyczne oraz muzyczne, doktoraty, pliki danych badawczych, patenty, projekty, a także czasopisma wydawane na UZ.

Tab. 28. Zawartość bazy wiedzy UZ – dane za 2026 r.

Publikacje	Doktoraty	Pliki danych badawczych	Patenty	Projekty	Dzieła sztuki
72 287	52	71	85	13	1

3.3.1.3 Kolekcja danych badawczych UZ w Repozytorium Otwartych Danych RepOD

Kolekcja danych badawczych Uniwersytetu Zielonogórskiego działa w ramach Repozytorium Otwartych Danych RepOD od 2023 roku. Umożliwia deponowanie danych zebranych lub wytworzonych przez pracowników UZ w trakcie realizacji projektów badawczych i prac naukowych, które są częścią otwartej nauki.

Kolekcja obejmuje 77 zbiorów danych (**1 823 pliki**) zdeponowanych w latach 2023-2026

- Rok 2023 – 4 zbiory danych badawczych,
- Rok 2024 – 33 zbiory danych badawczych,
- Rok 2025 – 16 zbiorów danych badawczych,
- Rok 2026 – 26 zbiorów danych (do września).

RepOD gromadzi, przechowuje i udostępnia dane badawcze ze wszystkich dziedzin nauki, wytworzone, zebrane i opisane na potrzeby badań. Obejmuje 62 kolekcje instytucjonalne, 3 200 zbiorów danych oraz 2 557 użytkowników. Dane opatrzone są numerem DOI. RepOD ma certyfikat *CoreTrustSeal* i status zaufanego repozytorium (*Trustworthy Digital Repository*).

Repozytorium uczelniane działa na podstawie porozumienia UZ z Interdyscyplinarnym Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego, zawartego w 2023 roku. Kolekcja administrowana jest przez pracowników Działu Informacji Naukowej Biblioteki Uniwersyteckiej.

3.3.1.4 Baza zawartości polskich czasopism technicznych BazTech

Biblioteka współtworzy krajową bazę zawartości polskich czasopism technicznych BazTech wraz z 22 bibliotekami akademickimi w Polsce od 1999 roku. Projekt realizowany jest w ramach Społecznej Odpowiedzialności Nauki i finansowany ze środków MNiSW. Biblioteka rejestruje zawartość 26 tytułów spośród **773** czasopism z zakresu nauk technicznych, ścisłych oraz ochrony środowiska, indeksowanych w bazie. Jest to bibliograficzno-abstraktowa baza danych, która rozwija się w kierunku pełnotekstowej bazy cytowań. Do opisów artykułów dodawane są bibliografie załącznikowe (od 2005 roku), a na podstawie umów z wydawcami także pełne teksty publikacji. Dzięki tym działaniom BazTech aktywnie wpisuje się w ruch otwartej nauki.

Tab. 29. Rodzaj wykonanych zadań w ramach współpracy BazTech w 2025 r.

Zadania zrealizowane w ramach przydzielonych czasopism	Przybyło
Opracowane rekordy	732
Pliki pdf dołączone do artykułów	375
Indeksowane tytuły czasopism	16
Dołączanie bibliografii do rekordu – liczony artykuł	251
Uzupełnianie afiliacji w rekordach	130

BazTech należy do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki i Biblioteki Nauki. Metadane są indeksowane przez Google Scholar, Google oraz platformę WorldWideScience.org.

3.3.1.5 Katalog zbiorów Zintegrowanego Systemu Bibliotecznego Prolib

Katalog zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej tworzony w systemie Prolib obejmuje różne kategorie materiałów bibliecznych: książki, czasopisma i zbiory specjalne (m.in. rękopisy, starodruki, dokumenty kartograficzne, ikonograficzne, muzyczne, audiowizualne). Zapewnia rzetelny i przejrzysty opis zasobów, a zawarte w nim informacje o charakterystyce i lokalizacji zbiorów gwarantują sprawne i uporządkowane zarządzanie kolekcją. Baza liczy **583 200 opisów**, w tym **491 327 książek**.

3.3.1.6 Zielonogórska Biblioteka Cyfrowa ZBC

Zielonogórska Biblioteka Cyfrowa oferuje szeroki zdalny dostęp do źródeł wiedzy, zasobów edukacyjnych, cyfrowych kopii najcenniejszych zabytków kultury piśmienniczej, kolekcji dzieł sztuki oraz materiałów regionalnych. Wspiera rozwój potencjału intelektualnego i innowacyjnego środowiska akademickiego oraz krajowego. Biblioteka UZ tworzy ZBC z instytucjami naukowymi i kulturalnymi miasta oraz regionu.

ZBC działa na oprogramowaniu dLibra utworzonym i rozwijanym przez Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe. Jest to środowisko służące do budowy bibliotek cyfrowych nowej generacji, umożliwiające zarządzanie, przetwarzanie, przeszukiwanie i dostarczanie dokumentów w formie elektronicznej. Od września 2025 roku ZBC działa w wersji DInGO dLibra 6.3.21. Pakiet oprogramowania DInGO tworzy komplementarny zestaw narzędzi do zarządzania obiektami i dokumentami cyfrowymi – ułatwia proces digitalizacji, archiwizację danych, udostępnianie obiektów cyfrowych oraz promocję i raportowanie dorobku naukowego uczelni. Zmiana wersji oprogramowania miała na celu lepsze zabezpieczenie zbiorów.

Zielonogórska Biblioteka Cyfrowa należy do grupy, którą wyróżnia połączenie idei biblioteki edukacyjnej z ideą biblioteki regionalnej i kulturowej.

Tab. 30. Statystyka Zielonogórskiej Biblioteki Cyfrowej – dane całościowe

Zbiory ZBC	Liczba udostępnionych zbiorów	Liczba czytelników
66 600	18 708 789	117 598 192

Tab. 31. Statystyka Zielonogórskiej Biblioteki Cyfrowej – dane całościowe BU

Zbiory BU*	Liczba udostępnionych zbiorów BU**	Liczba czytelników BU
25 789	11 104 396	54 743 000

*Stanowią 38,7 % wszystkich zbiorów ZBC; ** stanowi to 59,35 % wykorzystania wszystkich zbiorów ZBC.

ZBC jest częścią Federacji Bibliotek Cyfrowych, która oferuje dostęp do **8,5 mln** obiektów cyfrowych wraz z ich metadanymi. Zasoby tworzone są zgodnie z europejskimi standardami opisu danych Dublin Core. Zasoby Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego prezentowane są na specjalistycznych europejskich portalach, repozytoriach i serwisach cyfrowych, m. in. na portalu Europeana czy projekcie Manuscriptorium.

3.3.1.7 Zielonogórska Biblioteka Cyfrowa dla Niewidomych

Zastrzeżona kolekcja dla osób niewidomych i słabowidzących Zielonogórskiej Biblioteki Cyfrowej działa na podstawie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych i służy wyłącznie osobom z dysfunkcją wzroku. Dostęp do materiałów jest chroniony loginem i hasłem, które nadaje redaktor biblioteki cyfrowej.

Kolekcja umożliwia osobom niewidomym i słabowidzącym ze środowiska akademickiego dostęp do materiałów edukacyjnych w formach dostosowanych do ich potrzeb przy jednoczesnym poszanowaniu praw autorskich. Kolekcja liczy **1 961** pozycji.

3.3.1.8 Repozytorium Uniwersytetu Zielonogórskiego

Repozytorium Uniwersytetu Zielonogórskiego (ReBUZ) gromadzi cyfrowe wersje prac stanowiących dorobek naukowo-badawczy oraz dydaktyczny pracowników i doktorantów uczelni. Jego celem jest promowanie środowiska akademickiego, upowszechnianie wyników badań oraz wspieranie procesu dydaktycznego.

W zasobach repozytorium znajdują się publikacje książkowe, rozdziały w monografiach, rozprawy doktorskie oraz artykuły w czasopismach. Kolekcja jest uporządkowana zgodnie ze strukturą uczelni i obejmuje wszystkie wydziały oraz jednostki organizacyjne.

Tab. 32. Repozytorium Uniwersytetu Zielonogórskiego – dane od 2016 r.

Zbiory	Liczba udostępnionych zbiorów	Liczba czytelników
9 440	22 723 939	8 749 421

3.3.1.9 Cyfrowe Muzeum Uniwersytetu Zielonogórskiego

Jego celem jest dokumentowanie historii i dziejów Uniwersytetu Zielonogórskiego – zarówno przeszłości, jak i współczesności w wymiarze historycznym, naukowym, artystycznym i kulturowym. Muzeum powstało z okazji 20-lecia UZ w 2021 roku i pełni funkcję miejsca pamięci, edukacji oraz promocji dorobku akademickiego. Gromadzi oraz prezentuje materiały ukazujące rozwój uczelni, jej środowiska, tradycji oraz

Tab. 33. Cyfrowe Muzeum Uniwersytetu Zielonogórskiego – dane od 2021 r.

Zbiory UZ	Liczba udostępnionych zbiorów	Liczba czytelników
2 600	142 110	612 244

3.4 Działalność upowszechnieniowa i promocyjna

Rolą biblioteki akademickiej jest nie tylko organizowanie zaplecza naukowego i wspieranie dydaktyki, ale także upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki i kultury, popularyzowanie dorobku własnego środowiska oraz promowanie idei otwartej nauki.

W ramach działalności upowszechnieniowej i promocyjnej biblioteki realizowane są następujące formy:

Promocja dorobku naukowego uczelni i otwarta komunikacja

- **Popularyzowanie i upowszechnianie zasobów nauki** – wykorzystanie platform cyfrowych biblioteki jako narzędzi publicznej promocji, zapewniających otwarty dostęp do zdigitalizowanych zbiorów dla zwiększania ich globalnego zasięgu.
- **Promowanie otwartej nauki i dorobku uczelni** – budowanie widoczności i pozycji uniwersytetu poprzez promowanie wyników badań oraz dorobku naukowego pracowników w krajowych oraz uczelnianych repozytoriach.
- **Promocja uczelni w globalnej komunikacji naukowej** – aktywne zwiększanie cytowalności oraz międzynarodowej rozpoznawalności dorobku uniwersytetu poprzez obecność jego zasobów na prestiżowych platformach światowych i krajowych (m.in. Scopus, Web of Science, Crossref, RepOD, PBN, FBC, DOAJ, WorldCat).

Działalność wystawiennicza, popularyzacja dziedzictwa i edukacja kulturalna

- **Promocja sztuki współczesnej** – prowadzenie stałej działalności wystawienniczej w Galerii Grafiki Biblioteki Sztuki oraz Galerii Biblioteki Uniwersyteckiej im. Jana Berdyszaka, prezentującej artystów z różnych środowisk twórczych.
- **Promocja zbiorów specjalnych biblioteki** – prezentacje zbiorów własnych w instytucjach zewnętrznych, muzeach oraz placówkach naukowych i kulturalnych w kraju i za granicą.
- **Popularyzacja dziedzictwa kulturowego i konserwacji zbiorów** – organizacja otwartych warsztatów, specjalistycznych pokazów cymeliów oraz procesów konserwacji książki, realizowanych przez Dział Zbiorów Specjalnych i Pracownię Konserwacji Książki Dawnej.
- **Edukacja kulturalna** – prelekcje i pokazy dla studentów, licealistów, naukowców, gości biblioteki oraz uczelni.
- **Współpraca z instytucjami popularyzującymi naukę i kulturę** – udział w wystawach, wydarzeniach, spotkaniach i debatach otwartych.
- **Wykorzystanie zasobów źródłowych** – Wykorzystanie zbiorów własnych jako materiałów ilustracyjnych i źródłowych w wydawnictwach uczelnianych oraz regionalnych.

Wykorzystanie przestrzeni, otwarte działania i obsługa wydarzeń

- **Biblioteka jako przestrzeń dialogu społecznego** – tworzenie miejsca spotkań nauki ze społeczeństwem, budowanie zaufania do nauki i przeciwdziałanie dezinformacji.
- **Trzecia misja uczelni i nauka obywatelska** – wspieranie badaczy w promocji wyników ich badań oraz włączanie obywateli w procesy naukowe (*citizen science*).
- **Udział w wydarzeniach otwartych** – prezentowanie zbiorów i usług podczas cyklicznych inicjatyw (m.in. Festiwal Nauki, Tydzień Bibliotek).
- **Inicjowanie własnych wydarzeń promujących naukę i kulturę** – organizowanie spotkań, dyskusji oraz innych form popularyzujących wiedzę.

- **Wykorzystanie wizerunkowe i komercyjne przestrzeni** – udostępnianie nowoczesnych wnętrz biblioteki na potrzeby sesji zdjęciowych, nagrań wideo, wywiadów, a także spotkań promocyjnych i reklamowych, budujących prestiż instytucji.
- **Wykorzystanie potencjału infrastruktury** – aranżacja przestrzeni na cele naukowe, edukacyjne, artystyczne oraz kulturalne dla środowiska akademickiego i lokalnego.
- **Wsparcie logistyczne i techniczne** – pomoc w organizacji konferencji, wykładów, szkoleń oraz spotkań odbywających się na terenie biblioteki, wzmacniających markę uniwersytetu.
- **Dostępność i inkluzywność** – usuwanie barier komunikacyjnych oraz społecznych, a także zapewnienie pełnej dostępności cyfrowej do materiałów i informacji (zgodnie ze standardami WCAG).

Komunikacja medialna, wydawnicza i identyfikacja wizualna

- **Komunikacja w mediach cyfrowych** – prowadzenie bieżącego serwisu informacyjnego za pośrednictwem stron internetowych biblioteki i uczelni oraz kanałów w mediach społecznościowych w celu upowszechniania kluczowych wydarzeń.
- **Uczelniana dystrybucja informacji** – dystrybucja komunikatów o ofercie biblioteki oraz wydawnictw elektronicznych towarzyszących uroczystościom akademickim w elektronicznym informatorze uniwersyteckim NIUZ.
- **Opracowywanie materiałów promocyjnych** – publikacja materiałów reklamowych dotyczących biblioteki i jej usług w formie informatorów, ulotek, prezentacji elektronicznych oraz materiałów wideo.
- **Komunikacja wizualna** – dbałość o spójny system identyfikacji wizualnej biblioteki i jej marki w materiałach informacyjnych.
- **Działalność wydawnicza** – publikacje naukowe i popularnonaukowe dotyczące biblioteki, jej zbiorów oraz usług.

Kreowanie wizerunku, networking i reprezentacja ekspercka

- **Kreowanie wizerunku biblioteki** – popularyzacja wizerunku biblioteki oraz jej zbiorów i usług w środowisku akademickim, lokalnym i krajowym.
- **Ekspertka reprezentacja biblioteki** – promocja jednostki poprzez aktywny udział jej pracowników w krajowych zespołach roboczych i grupach wsparcia o charakterze specjalistycznym.
- **Krajowy networking ekspercki** – budowanie wizerunku biblioteki poprzez zaangażowanie w ogólnopolskie tematyczne zespoły robocze i doradcze oraz sieci wsparcia merytorycznego. Budowanie oraz utrzymywanie sieci profesjonalnych kontaktów pomiędzy specjalistami z danej dziedziny.
- **Budowanie pozycji w środowisku akademickim** – reprezentowanie jednostki oraz upowszechnianie dobrych praktyk uniwersytetu w ramach gremiów krajowych.

Biblioteka prezentuje pełny, na bieżąco aktualizowany serwis informacyjny. Czytelnicy mogą korzystać ze strony internetowej, dostosowanej do organizacji zbiorów oraz oferty usług. W 2025 roku odnotowano na niej **178 579** wizyt. Biblioteka upowszechnia wiedzę za pomocą nowoczesnych form komunikacji, takich jak: profil w serwisie Facebook, newsletter, poczta elektroniczna oraz komunikatory internetowe.

3.5 Organizacja cyklicznych wydarzeń naukowych i kulturalnych

Biblioteka prowadzi działania promujące i popularyzujące środowisko akademickie skierowane do uczniów szkół, mieszkańców miasta i regionu. Jest miejscem wydarzeń związanych z działalnością naukową, dydaktyczną, kulturalną i artystyczną uczelni. W jej przestrzeni odbywają się konferencje naukowe, szkolenia, prelekcje, pokazy, spotkania autorskie oraz wystawy z udziałem artystów, przedstawicieli świata nauki, literatury i kultury.

W 2025 roku biblioteka zorganizowała łącznie **65** wydarzeń edukacyjnych, kulturalnych i artystycznych promujących działalność uczelni i samej biblioteki. Do czerwca 2026 roku zrealizowała kolejne **36** inicjatyw tego typu. Była również współorganizatorem wydarzeń odbywających się w jej przestrzeni. W 2025 roku wsparła organizację **41** spotkań i konferencji, a do połowy 2026 roku – kolejnych **30**. Działania te służyły rozwijaniu kompetencji, wymianie doświadczeń oraz budowaniu więzi między środowiskiem naukowym a lokalną społecznością.

Kontynuując tradycję z lat poprzednich, biblioteka przygotowała cykl wystaw, spotkań, prezentacji oraz wykładów. Była organizatorem seminariów oraz szkoleń skierowanych do studentów, uczniów, pracowników uczelni oraz osób spoza środowiska akademickiego. Włączyła się w ogólnopolskie obchody Tygodnia Bibliotek oraz Festiwal Nauki.

W 2025 roku w ramach Tygodnia Bibliotek przebiegającego pod hasłem *Biblioteka. Lubię tu być*, zespół przygotował następujące propozycje:

Warsztaty i zajęcia edukacyjne dla dzieci i dorosłych

- *Lubię tu być!* Warsztaty edukacyjne dla uczniów szkół podstawowych.
- *Zaprojektuj swoją wizytówkę starodawną czcionką.* Warsztaty drukarskie dla dzieci.
- *Piękne książki, piękne papiery.* Warsztaty marblingu, czyli sztuki malowania na wodzie.
- *Majowe granie.* Spotkanie w Mediatece.

Strefa literatury i kultury

- Z serii *Strefa literatury. Magiczny pokój.* Czytanie sztuki Janisa Chrisulisa w polskim tłumaczeniu Donaty Wolskiej.
- Z serii *Strefa literatury. Skoczek.* Spotkanie z Marcinem Mielcarkiem, laureatem Lubuskiego Wawrzynu Literackiego w kategorii proza 2024 roku.
- *Urywki.* Spotkanie z poetką Natalią Haczek.
- *Zgraj się z nami.* Panel Koła Naukowego studentów HopBit (literatura popularna i kreacja świata gier):
 - *Od folkloru do fantazji. Transformacja pierwotnych form i funkcji koboldów w grach cyfrowych.*
 - *Nowe krzyki w horrorach.*
 - *Character design, czyli jak ciekawie inkorporować historię postaci z jej wizualną reprezentacją.*

Strefa nauki - spotkania naukowe, warsztaty, konferencje

- *Speculative fiction wobec enigmy milczenia kosmosu.* Spotkanie z prof. Bogdanem Trochą z Zakładu Literatury i Kultury Popularnej UZ.
- *Posiadanie sensu i znaczenia – o początkach i końcach pracy nad książką.* Spotkanie z dr Anną Juchnowicz z ASP we Wrocławiu.
- *Twój pierwszy krok do sukcesu! Podstawy informacji patentowej.*
- *Jak zmierzyć pozycję naukowca i uniwersytetu w świecie nauki? O bazach bibliometrycznych Web of Science i SCOPUS oraz narzędziach analitycznych InCites i SciVal.*
- *Wszędzie dobrze, ale w bibliotece najlepiej, czyli bibliotekarka na Erasmusie w Berlinie.*
- *Miejsce pamięci - pamięć miejsca.* Druga ogólnopolska konferencja naukowa z cyklu *Region w dialogu. Zintegrowane badania nad Ziemią Lubuską.*
- *Majówka medialna.* Konferencja studencko-doktorancka.

Wystawy i ekspozycje

- *Współczynnik humanistyczny.* Wystawa Anny Juchnowicz. Kuratorzy: prof. Andrzej Bobrowski, dr Janina Wallis. Galeria Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego im. Jana Berdyszaka.
- *Nadporządek.* Wystawa Maryny Mazur. Kuratorzy: prof. Andrzej Bobrowski i dr Janina Wallis. Galeria Grafiki Biblioteki Sztuki.
- *Monkey Wrench.* Wystawa Wrena Płuciennika. Opieka kuratorska: dr Maryna Mazur, prof. Piotr Szurek. Galeria aj-aj.
- *Wieczne idee: dziedzictwo kulturowe Europy w zbiorach Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego.*
- *Piękna książka. Europejska sztuka edytorska XIX – pocz. XX wieku.*
- *Szyjemy Sztukę.* Wystawa Koła Naukowego SzSZ.
- *Ubranie jak okładka.* Wystawa książek i czasopism o modzie.

Akcje społeczne i czytelnicze

- *Bibloteria.* Wypożycz książkę i weź udział w loterii.
- *Zamień telefon na książkę - współczytanie i współbycie.* Akcja promująca czytelnictwo.
- *Biblioteka. Lubię tu być!* Quest po Bibliotece Uniwersyteckiej.

W Noc Muzeów – 15 maja 2025 roku. Warsztaty i prezentacje

- *Piękne książki, piękne papiery. Marbling, czyli sztuka malowania na wodzie.*
- *Piękna książka. Intrygująca podróż przez Zbiory Specjalne Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego.*

W 2026 roku w ramach Tygodnia Bibliotek przebiegającego pod hasłem *Biblioteka. Otwierasz. Odkrywasz*, zespół przygotował następujące propozycje:

Strefa nauki – spotkania naukowe, warsztaty, konferencje

- *Gramatyka, samouczki, rozmówki. Testowe dzieje nauczania języka angielskiego w Polsce.* Spotkanie z dr. Irminą Kotlarską z Instytutu Neofilologii UZ.
- *Robot też człowiek? Psychologiczne badania antropomorfizacji systemów sztucznej inteligencji.* Spotkanie z dr. Pawłem Fortuną z KUL.

- *Jak kapitalizm, to kapitalizm. Polska muzyka popularna wobec transformacji społeczno-ekonomicznej po 1989 roku.* Spotkanie z prof. Jarosławem Macałą z Instytutu Politologii UZ.
- *Blended Intensive Programme From Chaos to Harmony in Complex Systems* – cykl wykładów poświęconych systemom życia społecznego oraz kolektywnym wzorcom zachowań.
- *Święty Graal biblioteki – tajemnice zbiorów specjalnych.* Warsztaty dla studentów.
- *Twój Brand, Twoja Historia.* Warsztat Budowania Marki Osobistej.
- *BazTech – baza danych o zawartości polskich czasopism technicznych.*
- *Baza Wiedzy Uniwersytetu Zielonogórskiego: Cyfrowe serce uczelni – od ewidencji dorobku po promocję nauki.*
- *Bibliografia bez stresu. EBSCOhost w praktyce.*

Warsztaty i zajęcia edukacyjne dla uczniów szkół

- *Magia dawnych liter – stwórz własną wizytówkę.* Warsztaty wprowadzające dzieci w świat dawnych druków.
- *Elementarze świata i tajemnice starych ksiąg.* Zajęcia edukacyjne dla uczniów szkół.
- *Akcja edukacja.* Cykl spotkań z najmłodszymi czytelnikami.

Spotkania literackie

- *Spotkanie autorskie z pisarzem Marcinem Mielcarkiem.*
- *Poznaj moich rodziców* – dramat Marcina Mielcarka, czytają bibliotekarze z Koła SBP przy BU.

Wystawy i ekspozycje

- *Rezonans.* Wystawa Natalii Marii Romaniuk i Adama Romaniuka. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Galeria Biblioteki Uniwersyteckiej im. Jana Berdyszaka.
- *Poszukiwanie zanikającego krajobrazu.* Wystawa Michali Pechovej Gorbunovovej. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Galeria Grafiki Biblioteki Sztuki.
- *indyGO!* Wystawa prac barwierskich Koła Naukowego Szyjemy Sztukę.
- *Andrzej Wajda.* Wystawa plakatów filmowych i teatralnych ze zbiorów Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego w setną rocznicę urodzin artysty.
- *Oniryczny świat Neila Gaimana.* Wystawa powieści graficznych z serii *Sandman*.
- *To nie tylko pudełko zapalek.* Wystawa z kolekcji Kamila Detyny, studenta turystyki i rekreacji.
- *Od bicykla do bolidu.* Motoryzacja i sporty motorowe na łamach czasopism (i nie tylko).
- *Od pomysłu do wynalazku.* Wystawa poświęcona wynalazkom i odkryciom naukowym oraz wybranym patentom Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Akcje społeczne i czytelnicze

- *Wyprawa odkrywców.* Quest po Bibliotece Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- *Konkurs online: Moje odkrycie literackie* – kreatywne zdjęcie z ważną książką.

Na Festiwalu Nauki zorganizowanym 14 czerwca 2026 roku z okazji 25-lecia UZ biblioteka przygotowała projekt: *Kolory na wodzie – magiczne warsztaty dla małych i dużych* (poznawanie tajników tureckiej sztuki tworzenia barwnych, niepowtarzalnych wzorów).

3.6 Działalność wystawiennicza

Biblioteka prowadzi ożywioną działalność wystawienniczą, prezentując sztukę współczesną w swoich galeriach i przestrzeniach wspólnych. Organizuje ekspozycje promujące instytucję oraz jej zasoby, ze szczególnym uwzględnieniem cennych kolekcji ze zbiorów specjalnych. Wystawy te służą upowszechnianiu dziedzictwa naukowego i kulturowego, prezentowaniu unikatowych dzieł szerszej publiczności oraz wzmacnianiu relacji z otoczeniem. Taka forma aktywności silnie zaznacza obecność biblioteki w regionie, otwierając ją na popularyzację wiedzy oraz budowanie twórczych więzi ze społecznością akademicką i lokalną.

3.6.1 Galerie sztuki Biblioteki Uniwersyteckiej jako centra kulturotwórcze

Istotnym elementem działalności wystawienniczej jest prowadzenie przez bibliotekę dwóch galerii sztuki:

1. **Galerii Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego im. prof. Jana Berdyszaka.**
2. **Galerii Grafiki Biblioteki Sztuki.**

Galerie pełnią rolę ośrodków kulturotwórczych, prezentując twórczość artystów związanych z macierzystą uczelnią oraz z kręgami ogólnopolskimi i zagranicznymi. Organizowane ekspozycje, wernisaże oraz towarzyszące im spotkania autorskie wzbogacają ofertę kulturalną uniwersytetu, aktywnie wspierają rozwój kompetencji artystycznych studentów oraz budują pomost między uczelnią a instytucjami kultury, a także

środowiskiem artystycznym. Działalność ta stanowi istotny wkład w realizację strategicznego priorytetu uniwersytetu, jakim jest budowanie kreatywnego i inspirującego środowiska akademickiego, otwartego na relacje z lokalną społecznością.

Galeria Grafiki Biblioteki Sztuki działa nieprzerwanie od 2002 roku, natomiast Galeria Biblioteki Uniwersyteckiej funkcjonuje od grudnia 2012 roku. Obie galerie są integralną częścią struktury organizacyjnej biblioteki, a ich aktywność stanowi element zadań bieżących jednostki. Prezentują one i promują sztukę współczesną, stanowiąc przegląd twórczości artystów polskich i zagranicznych, tworzą też przestrzeń dialogu między różnymi nurtami i formami ekspresji artystycznej. Organizatorem wystaw jest Biblioteka Uniwersytecka, która od wielu lat współpracuje z Instytutem Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego, co pozwala na łączenie potencjału akademickiego, artystycznego i kuratorskiego.

Kierowniczką obu galerii jest dr **Janina Wallis**, pełniąca także funkcję kuratorki wystaw wspólnie z prof. **Andrzejem Bobrowskim** z Instytutu Sztuk Wizualnych UZ. Działalność galerii wspiera **Rada Programowa**, powołana Zarządzeniem nr 174 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 12 października 2021 roku (Rada Programowa Galerii Biblioteki Sztuki, Galerii Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego im. prof. Jana Berdyszaka i Galerii Rektorat).

3.6.1.1 Działalność wystawiennicza i dorobek galerii

Od stycznia 2025 roku do września 2026 roku dorobek wystawienniczy galerii obejmował następujące ekspozycje ujęte w planie programowym:

Galeria Grafiki Biblioteki Sztuki

2025 rok

1. Angelika Kapielska, *Gęsta Materia*. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Wernisaż 31.01.2025 r.
2. dr Maryna Mazur, *Nadporządek*. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Wernisaż 24.03.2025 r.
3. Nadia Ostrycharczyk, *Objet petit a*. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Wernisaż 05.06.2025 r.
4. *Analiza – proces – design*. Kuratorki: prof. Anna Owsian, Joanna Legierska, współorganizatorka dr Janina Wallis. Wernisaż 08.10.2025 r.
5. Fryderyk Rudziński, *Grafika*. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Wernisaż 21.10.2025 r.

2026 rok

1. Marta Trawińska, *Poszukiwanie*. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Wernisaż 30.01.2026 r.
2. Kamila Łukaszczyk, *Kajś i Nikaj*. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Wernisaż 20.03.2026 r.
3. Michala Pechová Gorbunovová, *Poszukiwanie znikającego krajobrazu*. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Wernisaż 17.04.2026 r.

Galeria Grafiki Biblioteki Sztuki zorganizowała od początku swojej działalności **115** wystaw oraz **13** spotkań z artystami i teoretykami sztuki współczesnej.

Galeria Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego im. prof. Jana Berdyszaka

2025 rok

1. Mirosław Gugała, *Ten, kto pragnie, lecz niczego nie czyni, ten tylko rozsiewa zarazę*. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Wernisaż 29.11.2024 r. (wystawa czynna do 10.02.2025 r.).
2. Iwa Pytiak, *Ultima Thule*. Wystawa serigrafii. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Wernisaż 12.02.2025 r.
3. prof. Dariusz Gajewski, dr Filip Gajewski, *Farben*. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Wernisaż 24.03.2025 r.
4. dr Anna Juchnowicz, *Współczynnik humanistyczny*. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Wernisaż 09.05.2025 r.
5. *Posiadanie sensu i znaczenia – o początkach i końcach pracy nad książką*. Spotkanie z dr Anną Juchnowicz z ASP we Wrocławiu.
6. prof. Marek Sibinský, *One Minute of Life I*. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Wernisaż 08.10.2025 r.
7. dr Tomasz Jurek, *Twardy zapis jest złudzeniem*. Wystawa sztuki książki i opraw artystycznych. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Wernisaż 18.12.2025 r.

2026 rok

1. dr Natalia Romaniuk, prof. Adam Romaniuk, *Rezonans*. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Wernisaż 12.03.2026 r.
2. prof. Krzysztof Tomalski, Zofia Tomalska, *Fantomy i fiksacje*. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Wernisaż 21.05.2026 r.
3. prof. Magdalena Gryśka, *Migotanie myśli*. Kuratorzy: dr Janina Wallis, prof. Andrzej Bobrowski. Wernisaż 18.06.2026 r.
4. *Panorama*. Wystawa prac artystów Instytutu Sztuk Wizualnych UZ. Kuratorzy: prof. Radosław Czarkowski, dr Lidia Głuchowska, dr Janina Wallis. Wernisaż wystawy 15.10.2026 r.
5. dr Marek Lalko, *Fotografie*. Kuratorzy: prof. Andrzej Bobrowski, dr Janina Wallis. Wernisaż 01.12.2026 r. (w planach).

Galeria Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego im. prof. Jana Berdyszaka zorganizowała od początku swojej działalności **54** wystawy i działania oraz **11** spotkań z teoretykami sztuki współczesnej. Obie galerie stanowią ważne miejsca prezentacji sztuki współczesnej, tworząc przestrzeń dialogu artystycznego oraz promując twórczość o wysokiej wartości artystycznej i kulturowej.

3.6.2 Wystawy tematyczne organizowane w przestrzeni biblioteki

Obok prowadzenia stałych galerii sztuki, biblioteka regularnie organizuje wystawy problemowe, rocznicowe oraz ekspozycje zbiorów, które wspierają życie naukowe uczelni i upowszechniają jej zasoby. W latach 2025–2026 zorganizowano następujące wystawy towarzyszące kluczowym wydarzeniom akademickim:

2025 rok

1. *Wieczne idee: dziedzictwo kulturowe Europy w zbiorach Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego*.
2. *Piękna książka. Europejska sztuka edytorska XIX–pocz. XX wieku*.
3. *Szyjemy Sztukę*. Wystawa dorobku artystycznego Koła Naukowego SzSz.
4. *Ubranie jak okładka*. Wystawa książek i czasopism o modzie.
5. *Kolekcja Wilhelma Ogoleita w zbiorach Biblioteki UZ*. Wystawa planszowa.
6. *Kolekcja Wilhelma Ogoleita w zbiorach Biblioteki UZ*. Wystawa grafik z kolekcji Biblioteki Uniwersyteckiej.
7. *Wilhelm Ogoleit – życie i działalność kolekcjonerska*. Wykład historyka sztuki Błażeja Skazińskiego podsumowujący projekt *Retrokonwersja, digitalizacja i upowszechnienie unikatowej kolekcji Wilhelma Ogoleita* realizowany przez bibliotekę w 2025 roku.
8. *Ala ma kota*. Wystawa elementarzy z zasobu zbiorów specjalnych.

2026 rok

1. *indyGO!* Wystawa prac barwierskich Koła Naukowego Szyjemy Sztukę.
2. *Andrzej Wajda*. Wystawa plakatów filmowych i teatralnych ze zbiorów Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego w setną rocznicę urodzin artysty.
3. *Oniryczny świat Neila Gaimana*. Wystawa powieści graficznych z serii *Sandman*.
4. *To nie tylko pudełko*. Wystawa z kolekcji Pana Kamila Detyny, studenta turystyki i rekreacji.
5. *Od bicykla do bolidu. Motoryzacja i sporty motorowe na łamach czasopism (i nie tylko.)*
6. *Od pomysłu do wynalazku*. Wystawa poświęcona wynalazkom i odkryciom naukowym oraz wybranym patentom Uniwersytetu Zielonogórskiego.

3.7 Biblioteka Sztuki - Artoteka

Biblioteka Sztuki działa przy Instytucie Sztuk Wizualnych jako oddział Biblioteki Uniwersyteckiej. Tworzy wyspecjalizowany zbiór materiałów poświęcony sztuce, służący dokumentowaniu, badaniu oraz upowszechnianiu wiedzy z tego obszaru. Łączy działalność biblioteczną z aktywnością artystyczną. Realizuje ideę Artoteki, która wiąże zbiory biblioteczne, kolekcje artystyczne i dokumentację sztuki z organizacją wydarzeń artystycznych oraz działalnością galeryjną i kuratorską. Obsługuje galerie sztuki działające w strukturze Biblioteki Uniwersyteckiej: Galerię Grafiki Biblioteki Sztuki i Galerię Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego im. prof. Jana Berdyszaka. Mają one w swoim dorobku **193** wystawy i spotkania z artystami. W 2025 roku Biblioteka Sztuki przygotowała **11** wystaw i spotkań autorskich, a do sierpnia 2026 roku kolejne **6** wystaw. Kolekcja Biblioteki Sztuki liczy **252** prace artystyczne przekazane przez wybitnych twórców polskich oraz zagranicznych. Jest uzupełnieniem kolekcji artystycznej gromadzonej przez Dział Zbiorów Specjalnych Biblioteki Uniwersyteckiej.

Zbiory Biblioteki Sztuki liczą **12 292** książki i zbiory specjalne.

Tab. 34. Zbiory Biblioteki Sztuki w 2025 r. wg kategorii materiałów

Kategoria zbiorów	Wielkość zbiorów w wol./jedn.
Książki	6 965
Dokumenty życia artystycznego	5 028
Dokumenty ikonograficzne	252
Dokumenty audiowizualne	210
Dokumenty elektroniczne	2

W 2025 roku Bibliotekę Sztuki odwiedziło **8 108** czytelników, którzy skorzystali z **12 550** książek oraz **502** jednostek zbiorów specjalnych.

4. Komputerowy system zarządzania biblioteką Prolib

Biblioteka korzysta z kompleksowego systemu zarządzania **Prolib**, który wspiera wszystkie kluczowe procesy biblioteczne: gromadzenie, opracowanie, wyszukiwanie, udostępnianie oraz kontrolę zasobów. System zapewnia pełną informację o zbiorach, kontrolę wypożyczeń oraz obsługę czytelników. Użytkownicy mają dostęp do nowoczesnych narzędzi, takich jak katalog **Integro**, multiwyszukiwarka **EDS** oraz zdalny dostęp do zasobów cyfrowych za pomocą narzędzia HAN. Zbiory biblioteczne zabezpieczone są technologią **RFID**, co pozwala na korzystanie z urządzeń do samoobsługowych wypożyczeń i zwrotów. System Prolib jest kluczowym narzędziem wspierającym działalność biblioteki, zapewniając nowoczesną, efektywną i przyjazną obsługę użytkowników. W 2025 roku liczba odwiedzin katalogu Integro wyniosła **1 456 056**.

Kompleksowy System Zarządzania Biblioteką Prolib Enterprise (wersja 2025.2.01) obejmuje:

- Prolib – moduły podstawowe (Opracowanie, Wypożyczalnia, Egzemplarze, Skontrum i ubytki, Administrator, Multimedia jako magazyn skanów)
- Prolib INTEGRO – katalog internetowy
- Student – pobieranie danych studentów z rekrutacji z systemu obcego
- Protokół Z39.50 (klient i serwer) – import opisów bibliograficznych
- CKHW – kartoteka haseł wzorcowych oferowana przez NUKAT
- Administrator komunikatów WWW (język polski, angielski, ukraiński), CMS w INTEGRO
- e-usługa – Powiadomienia dla czytelników
- e-usługa – Wypożyczalnia e-booków
- Obsługa gromadzenia dokumentów
- Wypożyczalnia międzybiblioteczna
- Sygnatura wolnego dostępu
- RFID – Koder etykiet
- RFID – Wypożyczalnia
- RFID – Skontrum
- Wypożyczalnia samoobsługowa serwer protokołu SIP-2 (dla 5 urządzeń samoobsługowych)
- Eksport danych na potrzeby przeszukiwania zbiorów opisanych w Prolibie przez multiwyszukiwarkę EDS
- Zasoby elektroniczne w INTEGRO, w tym: Zielonogórska Biblioteka Cyfrowa, Biblioteka Nauki, Repozytorium Otwartych Danych RepOD, Repozytorium Otwartych Publikacji Naukowych Open, Arianta, Academica, Wolne Lektury

Dodatkowo w wersji 2026.2.01

- e-usługa – AI w katalogu INTEGRO
- Moduł Klient CKHW Pro – powiązanie z kartoteką haseł wzorcowych Biblioteki Narodowej
- Moduł Skontrum Web zastępuje podstawowy moduł Skontrum z interfejsu graficznego.

W planie:

- e-usługa – opłaty BLIK w wypożyczalni (po ustaleniu zasad z kwesturą).

4.1 Modernizacja systemu

W 2025 roku oraz w pierwszej połowie roku 2026 biblioteka przeprowadziła szereg działań modernizacyjnych, których celem było dostosowanie systemu do współczesnych standardów obsługi oraz rosnących potrzeb użytkowników. Rozwinęła funkcjonalności systemu Prolib, wdrażając nowoczesne rozwiązania wyszukiwawcze, automatyzację samoobsługi oraz zaawansowane narzędzia informacyjne.

Główne filary modernizacji objęły:

- modernizację baz bibliotecznych i integrację systemów wyszukiwawczych,

- integrację katalogu z pełnotekstowymi, zewnętrznymi źródłami naukowymi,
- rozwój strefy usług samoobsługowych,
- implementację innowacyjnej e-usługi opartej na sztucznej inteligencji (AI),
- zapewnienie ciągłości operacyjnej poprzez aktualizacje systemowe i licencyjne,
- odnowienie infrastruktury sprzętowej i systemowej.

Integracja systemów wyszukiwawczych

Wdrożenie zaktualizowanej wersji multiwyszukiwarki EDS umożliwiło jednoczesne przeszukiwanie zbiorów elektronicznych i tradycyjnych oraz repozytoriów i kolekcji specjalnych z poziomu jednego okna. Intuicyjny katalog Integro w pełni współpracuje z systemem EDS. Obsługuje e-legitymację jako kartę biblioteczną oraz umożliwia opcję generowania indywidualnego kodu kreskowego na ekranie smartfona.

Centralizacja e-zasobów: Nowe źródła wiedzy w katalogu Integro.

Uruchomiona we wrześniu 2025 roku nowa usługa umożliwia przeszukiwanie i dostęp do zasobów zewnętrznych bezpośrednio w katalogu Integro. Użytkownicy zyskali dostęp do pełnych treści kluczowych platform naukowych i kolekcji: Biblioteki Nauki, Repozytorium Otwartych Publikacji Naukowych OPEN, Repozytorium Otwartych Danych Badawczych, baz Academica i Arianta oraz Zielonogórskiej Biblioteki Cyfrowej. Całość działa w pełnej integracji z multiwyszukiwarką EDS.

Automatyzacja obsługi czytelnika i prolongat

W 2025 roku biblioteka wdrożyła usługę samodzielnych wypożyczeń w strefie wolnego dostępu przy użyciu e-legitymacji jako karty biblioteczej. Umożliwiła też trzykrotną prolongatę zbiorów z tej części biblioteki. Uruchomiła także usługę nocnych wypożyczeń zbiorów o pojedynczej sygnaturze, co wiązało się ze zmianą statusu zbiorów (z udostępniania na „miejscu” na wypożyczenie „krótkoterminowe”).

Wdrożenie technologii AI

W maju 2026 roku biblioteka udostępniła innowacyjną e-usługę sztucznej inteligencji opartą na modelu językowym LLM. Narzędzie automatycznie generuje streszczenia dokumentów bibliograficznych we wszystkich językach obsługiwanych przez Integro, wspierając użytkowników w szybkim wyborze materiałów.

Dostosowanie systemu do standardów krajowych

W sierpniu 2026 roku biblioteka zakupiła moduł CKHW-Pro (Centralną Kartotekę Hasel Wzorcowych) dla systemu Prolib, co zabezpieczy procesy migracji danych po planowanym wygaszeniu krajowego katalogu NUKAT. Integracja z kartoteką wzorcową Biblioteki Narodowej gwarantuje pełną zgodność opisów z nowym standardem Deskryptorów BN.

Modernizacja Wi-Fi

Wzmocnienie sieci bezprzewodowej w auli oraz salach audiowizualnych.

Utrzymanie, ciągłość działania i licencje

W ramach umowy serwisowej oraz wsparcia technicznego przeprowadzone zostały coroczne aktualizacje systemu Prolib. W latach 2025–2026 sfinansowane zostały polisy serwisowe dla kluczowych komponentów środowiska informatycznego, zgodnie z obowiązującymi umowami i procedurami:

- Systemu Prolib,
- Radiowego systemu zabezpieczenia zbiorów ARFIDO,
- Środowiska dLibra (wraz z migracją do wersji DInGO 6.3.21),
- Oprogramowania HAN z planowaną aktualizacją wersji do poziomu 6.1.

Infrastruktura sprzętowa i bariery rozwoju

W 2025 roku biblioteka zakupiła: 7 komputerów, czytnik kart Mifare, drukarkę do kart plastikowych oraz 2 skanery. Baza sprzętowa dla użytkowników obejmuje 42 stanowiska komputerowe z dostępem do internetu, w tym 8 wyposażonych w skaner.

Rosnące wymagania nowych systemów operacyjnych generują pilną potrzebę wymiany sprzętu PC. Kluczową barierą w realizacji tych zakupów są ograniczenia budżetowe oraz decyzje administracyjne władz uczelni.

W 2025 roku wydatki na informatyzację biblioteki wyniosły **292 469,17 zł**.

Tab. 35. Struktura wydatków na informatyzację biblioteki w 2025 r.

Wydatki według kategorii	Wartość w złotych	Udział procentowy
Polisy i usługi serwisowe oraz pomoc techniczna dla systemów Prolib, RFID, dLibra DInGO	181 277,54	61,98%
Licencje na oprogramowanie ogółem (w tym HAN i multiwyszukiwarka EDS)	58 008,08	19,83%
Sprzęt komputerowy (7 komputerów, czytnik kart Mifare, drukarka do kart plastikowych, skanery)	53 183,55	18,18%
Razem*	292 469,17	100%

*Etykiety zabezpieczające zbiory RFID zakupione na sumę 11 851 zł ujęte są w kosztach administrowania biblioteki.

4.2 Standardy i dynamika rozwoju baz systemowych Prolib

Bazy danych systemu Prolib w wersji Enterprise tworzone są w formacie MARC21, co gwarantuje pełną zgodność z obowiązującymi standardami bibliograficznymi i wymiany informacji. Struktura katalogów obejmuje pełny zakres materiałów: książki, czasopisma, zbiory specjalne oraz zasoby cyfrowe. Według stanu na grudzień 2025 roku zasoby inwentarzowe biblioteki liczyły **583 200** jednostek, z czego dominującą część **491 327** woluminów stanowiły wydawnictwa zwarte.

Równolegle z bieżącym katalogowaniem zbiorów, biblioteka prowadzi systematyczne prace porządkowe oraz modernizacyjne. Działania te skupiają się na pięciu kluczowych obszarach:

- bieżącej aktualizacji i korekcie technicznej opisów bibliograficznych,
- ujednolicaniu indeksów oraz centralnych kartotek haseł wzorcowych,
- przekształcaniu haseł przedmiotowych na Deskryptory Biblioteki Narodowej,
- weryfikacji oznaczeń strukturalnych dokumentów oraz numeracji inwentarzowej.
- tworzeniu lokalnej kartoteki haseł wzorcowych bezpośrednio w procesie opracowania zbiorów.

Scentralizowana baza czytelników UZ liczyła pod koniec 2025 roku **11 975 osób**. Zapewnia ona jednolitą obsługę i pełną kontrolę wypożyczeń w całej sieci biblioteczno-informacyjnej. W 2025 roku założone zostały konta czytelnicze dla **3 561** studentów i pracowników UZ. Usuniętych zostało **9 260** kont osób, które rozliczyły się z biblioteką po zakończeniu studiów do 2019 roku.

Biblioteka współpracuje z zewnętrznymi systemami informacyjnymi, udostępniając swoje rekordy w Centralnym Katalogu Bibliotek Naukowych NUKAT oraz w katalogu rozproszonym KaRo. Współpraca ta zwiększa widoczność zasobów UZ i umożliwia ich integrację z krajowym systemem informacji naukowej. W związku z zapowiedzianym wygaszaniem i zakończeniem działalności katalogu NUKAT z końcem roku oraz naturalnym spadkiem znaczenia technologicznego wyszukiwarki KaRo (wynikającym z migracji polskich bibliotek do systemów chmurowych), biblioteka planuje podjęcie bliskiej współpracy z Biblioteką Narodową.

5. Finansowanie i struktura budżetowa biblioteki

Gospodarka finansowa biblioteki w 2025 roku realizowana była w oparciu o zróżnicowane źródła przychodów, które zapewniły jej stabilność, umożliwiły realizację zadań statutowych oraz pozwoliły na utrzymanie wysokiej jakości usług. Finansowanie to było ukierunkowane zarówno na zabezpieczenie bieżących działań, jak i na dalszy rozwój infrastruktury informatycznej.

5.1 Przychody i źródła finansowania

Model finansowania biblioteki opierał się na trzech filarach, które obejmowały: budżet operacyjny biblioteki, środki centralne uczelni oraz dodatkowe źródła finansowania – zarówno uczelniane, jak i zewnętrzne.

Budżet operacyjny biblioteki

Biblioteka dysponowała własnym rocznym budżetem, przyznany na podstawie Planu Rzeczowo-Finansowego zaopiniowanego pozytywnie przez Radę Biblioteczną UZ oraz na podstawie Planu Zakupów. Środki te zostały wydatkowane na bieżące utrzymanie oraz rozwój oferty informacyjnej w 2025 roku, w tym na:

- **Zakup i uzupełnianie zbiorów:** finansowanie zakupu literatury naukowej i dydaktycznej (zasobów tradycyjnych i elektronicznych).
- **Systemy biblioteczne:** utrzymanie, bieżący serwis oraz aktualizacje zintegrowanego systemu bibliotecznego Prolib wraz z powiązanymi narzędziami wyszukiwawczymi oraz modernizacją bazy sprzętowej.

- **Bieżące funkcjonowanie:** pokrycie kosztów usług pocztowych i kurierskich (porto), komunikacyjnych, telekomunikacyjnych, konserwacji i zabezpieczania zbiorów, a także zakupów materiałów eksploatacyjnych, wyposażenia oraz napraw sprzętu komputerowego.

Biblioteka prowadzi dwutorową ewidencję rozliczeń: merytoryczną i szczegółową w systemie Prolib oraz centralną (w ujęciu księgowo-zamówieniowym w uczelnianym systemie Dziekanat).

Budżet centralny uczelni

Drugim kluczowym elementem struktury finansowania były środki centralne uczelni. Pozwoliły one na pokrycie kosztów stałych, niezależnych od bezpośredniego budżetu biblioteki, takich jak:

- **Koszty pracownicze:** wynagrodzenie osobowe pracowników biblioteki wraz z pochodnymi, składkami na ubezpieczenia społeczne oraz funduszem nagród.
- **Utrzymanie i eksploatacja infrastruktury:** koszty utrzymania budynku (w tym media: energia elektryczna, ogrzewanie, woda), serwisy techniczne, niezbędne naprawy i remonty, ubezpieczenie budynku i zbiorów oraz obsługę obiektu przez personel pomocniczy i sprzątający.
- **Koszty ogólnouczelniane:** funkcjonowanie centralnego systemu wydruku i reprografii (urządzenia wielofunkcyjne, tonery, papier) oraz rozwiązania telekomunikacyjne.

Dodatkowe źródła finansowania - uczelniane i zewnętrzne

Dla rozszerzenia oferty dydaktyczno-naukowej biblioteka korzystała ze źródeł uzupełniających, co pozwoliło odciążyć budżet podstawowy jednostki.

Celowe dotacje uczelniane

Budżet biblioteki był wzmocniany środkami celowymi pozyskiwanymi z innych jednostek organizacyjnych uczelni oraz środkami wypracowanymi samodzielnie. Środki te pochodziły z:

- **Subwencji badawczej** na zakup specjalistycznych baz danych oraz zagranicznych źródeł informacji naukowej, kluczowych dla prowadzenia badań i parametryzacji dyscyplin naukowych uczelni (dotacja rektora).
- **Dotacji instytutów** na celowe zakupy książek i czasopism zagranicznych.
- **Finansowania Centrum Komputerowego** na zakup oprogramowania HAN, rozbudowę punktów internetu bezprzewodowego w budynku biblioteki, a także utrzymanie serwera.
- **Dofinansowania działalności galerii sztuk** (dotacja rektora).
- **Przekazów wydawnictw** do zbiorów z wymiany międzybibliotecznej oraz Oficyny Wydawniczej UZ.
- **Przychodów własnych** pochodzących m.in. z opłat za usługi cyfrowe, wypożyczenia międzybiblioteczne oraz nieterminowe zwroty materiałów bibliotecznych.

Finansowanie zewnętrzne i centralne

Ważnym elementem wsparcia budżetu były również fundusze zewnętrzne, pozyskiwane ze źródeł ministerialnych oraz programów krajowych. Biblioteka korzystała z:

- **Krajowych licencji MNiSW** zapewniających ciągłość dostępu do kluczowych baz danych i czasopism elektronicznych finansowanych bezpośrednio ze środków centralnych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (koszt licencji krajowych wynosi ok. 200 mln zł).
- **Środków z projektów krajowych MNiSW**, w tym z programu „Społeczna Odpowiedzialność Nauki”, pozyskanych na popularyzację nauki oraz cyfryzację zbiorów.
- **Otwartych zasobów publicznych i infrastruktury cyfrowej**, pozwalających na efektywne integrowanie w procesach informacyjno-wyszukiwawczych platform oraz otwartych repozytoriów naukowych finansowanych ze środków publicznych.
- **Środków projakościowych** alokowanych na modernizację sprzętu oraz szkolenia z zakresu obsługi użytkowników o szczególnych potrzebach.

Biblioteka korzysta z projakościowych działań zapewniających dostęp do światowych zasobów wiedzy poprzez Wirtualną Bibliotekę Nauki – rozwiązania zapewniającego równy dostęp do kluczowych źródeł naukowych dla wszystkich jednostek akademickich. Nadal brakuje analogicznych krajowych rozwiązań otwartego dostępu do monografii oraz podręczników akademickich i nowych modeli finansowania. Aktualną potrzebą systemową jest również wdrożenie nowoczesnego, scentralizowanego systemu dostępu do egzemplarza obowiązkowego w postaci elektronicznej dla bibliotek szkół wyższych.

5.2 Wydatki biblioteki

Środki finansowe przeznaczone na działalność statutową biblioteki zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem, zapewniając optymalny rozwój zbiorów oraz infrastruktury teleinformatycznej.

Zestawienie wydatków obejmujących środki biblioteki z dofinansowaniem:

1. Zbiory ogółem – **766 934,56 zł**, z dofinansowaniem **790 803,79 zł**:
 - Książki – **220 221,96 zł**, z dofinansowaniem wydziałów **222 962,22 zł**,
 - Czasopisma – **99 110,22 zł**, z dofinansowaniem wydziałów – **119 187,19 zł**,
 - Bazy i zbiory elektroniczne – **423 633,42 zł** (dotacja rektora),
 - Zbiory specjalne – **23 968,96 zł**, z dofinansowaniem wydziałów **25 020,96 zł**,
2. Koszty komputeryzacji – **232 246 zł**, z dofinansowaniem **292 469,17 zł**,
 - polisy serwisowe Prolib, RFID, DInGo – **181 277,54 zł**,
 - licencje na oprogramowanie, w tym HAN i EDS – **58 008,08 zł** (HAN w kosztach CK UZ),
 - sprzęt komputerowy – **53 183,55 zł**, w tym koszty SON,
3. Usługi, koszty administrowania – **65 282 zł**
 - etykiety RFID, przekładki do książek,
 - porto, usługi pocztowe, telefoniczne, transportowe,
 - usługi intrologatorskie, fumigacyjne,
 - naprawy i konserwacja sprzętu,
 - materiały konserwatorskie, biurowe, komputerowe, biblioteczne, promocyjne,
 - koszty organizacji wydarzeń i obsługi galerii, itp.
4. Doksztalcanie zawodowe (studia podyplomowe, konferencje, szkolenia, warsztaty) – **25 572 zł**,
5. Wyposażenie – **5 505 zł**

Razem z dofinansowaniem – 1 179 631,96 zł

W 2025 roku budżet biblioteki łącznie z placami i kosztami utrzymania budynku (finansowanymi z budżetu centralnego) stanowił **2,38%** całkowitego budżetu uczelni.

6. Infrastruktura techniczna i warunki lokalowe

Nowoczesne zaplecze lokalowe oraz zaawansowane systemy technologiczne stanowią fundament działalności biblioteki. Gwarantują one bezpieczne przechowywanie zbiorów, wysoki komfort pracy użytkowników oraz przestrzeń typu Learning Resource Center z otwartym dostępem do zasobów i usług.

6.1 Warunki lokalowe

Biblioteka Uniwersytecka to nowoczesne centrum zasobów edukacyjnych oraz ośrodek twórczej integracji regionu. Jest to wielofunkcyjny, przyjazny i pozbawiony barier architektonicznych gmach o powierzchni 8 016 m², posiadający pięć kondygnacji naziemnych oraz jedną podziemną. Spełnia on europejskie standardy budownictwa akademickiego. Ukształtowanie przestrzeni oraz organizacja zbiorów i usług służą realizacji popularnej w świecie idei biblioteki otwartej. Czytelnicy mogą swobodnie poruszać się po budynku oraz korzystać z bogatej oferty usług bibliotecznych i informacyjnych opartych na nowoczesnych technologiach. Mają do dyspozycji duże obszary wiedzy, miejsca pracy przy zbiorach, a także kabiny do pracy indywidualnej, pokoje do pracy zespołowej, sale szkoleniowe, dydaktyczne, konferencyjne, audiowizualne oraz galerię sztuki. W gmachu mieści także nowoczesne centrum egzaminacyjne, które służy całej społeczności akademickiej. Budynek jest w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zapewnia tej grupie swobodny dostęp do infrastruktury, zbiorów oraz technologii informacyjnych wspierających proces kształcenia.

6.2 Infrastruktura sprzętowa i zabezpieczenia

Ciągłość działania placówki oraz bezpieczeństwo zasobów zapewniają infrastruktura techniczna oraz teleinformatyczna.

Bezpieczeństwo i ochrona zbiorów fizycznych opierają się na technologii radiowej RFID. Klasyfikację, ewidencję i kontrolę stanu zasobów w strefach wolnego dostępu wspiera System Wolnego Dostępu (SWD). Odpowiedni sprzęt oraz warunki magazynowe chronią zbiory przed naturalnym zniszczeniem.

Bezpieczeństwo danych cyfrowych gwarantuje nowoczesna infrastruktura serwerowa z systematycznie wykonywanym backupem oraz systemy informacyjne oparte na zaawansowanych technologiach.

Obiekt wyposażony jest w:

- kodowany system kontroli dostępu do budynku, stref i pomieszczeń,
- system dozoru, zabezpieczenia antywłamaniowe,
- dedykowany system przeciwpożarowy,
- monitoring wizyjny.

Zainstalowane systemy monitorują nieprawidłowości i automatycznie alarmują w przypadku wystąpienia zagrożenia. Budynek podlega ochronie przez firmę Hertz oraz uczelniany System Bezpieczeństwa Kontroli Dostępu i Ochrony Mienia. W celu pełnej ochrony pracujących w obiekcie bibliotekarzy niezbędne jest doposażenie infrastruktury w mechanizmy szybkiego powiadamiania o zagrożeniach. Biblioteka od wielu lat podejmuje starania o podniesienie tego standardu ochrony.

7. Pracownicy biblioteki

Pracownicy biblioteki stanowią **2,6%** ogółu pracowników uczelni. W bibliotece zatrudnionych jest 56 osób na 55,5 etatach. Czynnymi zawodowo jest **53** pracowników zatrudnionych na **52,5** etatach, natomiast trzy osoby przebywają na urloпах macierzyńskich i wychowawczych. Dłuższe absencje oraz rozwiązanie stosunku pracy w kilku przypadkach spowodowały konieczność zmian personalnych w obrębie działów, co wiązało się z reorganizacją zadań i przydzieleniem nowych obowiązków.

W latach 2025–2026 zatrudnione zostały cztery nowe osoby: dwie na zwolnione etaty (w Dziale Wolnego Dostępu i Dziale Zbiorów Magazynowych) oraz dwie na czas określony, w zastępstwie nieobecnych bibliotekarzy (w Dziale Wydawnictw Ciągłych i Zbiorów Elektronicznych oraz Dziale Wolnego Dostępu). W marcu 2025 roku funkcję kierowniczkę Działu Czasopism i Wydawnictw Elektronicznych objęła Anna Pańczyk, zastępując Dorotę Gancarz, która zakończyła pracę na uczelni.

Od 2021 roku obsada biblioteki zmniejszyła się o 8 etatów, w tym o 0,5 etatu w Dziale Zbiorów Specjalnych w roku 2025. Obowiązki nieobecnych osób zostały rozdzielone na pracowników poszczególnych działów. Do końca 2024 roku otrzymywali oni dodatki zadaniowe, które decyzją władz zostały zniesione od stycznia 2025 roku, co przy zwiększonym zakresie obowiązków zadziało demotywująco. Pogłębiło to wieloletni problem niskiego poziomu wynagrodzeń. Rozwiązaniem tych trudności są nadchodzące zmiany prawne. W świetle unijnej dyrektywy o przejrzystości i równości wynagrodzeń kluczowym wyzwaniem staje się pilna potrzeba obiektywnego wartościowania stanowisk pracy. Nowe regulacje prawne nakazują bowiem zapewnienie równego wynagrodzenia za tę samą pracę i pracę o tej samej wartości zgodnie z grupami stanowisk i ich wyceną. Wymaga to dostosowania zarobków personelu bibliotecznego do standardów płacowych grup zawodowych na uczelni o analogicznym poziomie odpowiedzialności, wykształcenia, wysiłku i zaangażowania kompetencyjnego.

W Bibliotece Uniwersyteckiej zatrudnieni są pracownicy na stanowiskach młodszego bibliotekarza, bibliotekarza, starszego bibliotekarza, kustosa, kustosa dyplomowanego, starszego kustosa dyplomowanego, konserwatora zbiorów dawnych, a także specjaliści innych zawodów – informatycy oraz pracownicy administracyjni.

W ubiegłym roku odnotowano kilka istotnych zmian kadrowych. Po ukończeniu studiów podyplomowych dwie osoby z Działu Zbiorów Specjalnych, Marta Masternak oraz Patrycja Antonik, awansowały na stanowisko kustosa. Anna Napłocha z Działu Czasopism i Wydawnictw Elektronicznych po ukończeniu studiów podyplomowych aplikowała na stanowisko kustosa dyplomowanego. Procedurę tę, określoną w Statucie Uniwersytetu Zielonogóskiego, przeprowadziła Komisja Kwalifikacyjna ds. Oceny Dorobku na stanowiskach dyplomowanych bibliotekarzy. Po rekomendacji komisji, działającej na podstawie Zarządzenia nr 93 Rektora UZ z 9 lipca 2025 roku, awans ten pozytywnie zaopiniowała również Rada Biblioteczna UZ na posiedzeniu w grudniu 2025 roku.

Zastępczyni dyrektorki biblioteki, Aleksandra Motała, uhonorowana została w 2025 roku Złotym Medalem za Długoletnią Służbę, co stanowi wyraz uznania dla jej wieloletniej pracy i zaangażowania w rozwój biblioteki.

7.1 Przygotowanie zawodowe pracowników

Zespół biblioteki tworzą głównie specjaliści z wykształceniem bibliotekarskim lub pokrewnym, w tym osoby ze stopniami naukowymi i na stanowiskach bibliotekarzy dyplomowanych. Wysokie kwalifikacje merytoryczne pracowników zapewniają profesjonalne zarządzanie księgozbiorem oraz fachową obsługę użytkowników. Praca w bibliotece akademickiej wiąże się z koniecznością stałego podnoszenia kwalifikacji oraz pogłębiania umiejętności zawodowych przez cały okres zawodowej aktywności.

Tab. 36. Poziom wykształcenia pracowników bibliotecznych - dane za 2025 r.

Wykształcenie	Osoby	Etaty
Wyższe wykształcenie bibliotekarskie*	39	38,5
Inne wykształcenie wyższe	11	11
Średnie bibliotekarskie	1	1
Średnie	2	2
Razem**	53	52,5

*Studia zawodowe lub podyplomowe z bibliotekoznawstwa i informacji naukowej.

**Dane nie uwzględniają osób, które korzystają z długich urlopów.

w tym w zespole:

Ze stopniem doktora	5	5
Bibliotekarze dyplomowani	11	11

Realizacja planów rozwoju biblioteki oraz prace bieżące wymagają od pracowników dużej dyspozycyjności wobec stawianych zadań, wynikających z rocznych i okresowych planów pracy oraz zadań terminowych. Do realizacji powierzonych projektów i zadań okresowych powołano 9 zespołów zadaniowych, złożonych z pracowników kilku działów.

7.2 Doksztalcanie zawodowe, szkolenia i rozwój kadr

Rozwój zawodowy bibliotekarzy akademickich stanowi kluczowy element funkcjonowania nowoczesnej instytucji hybrydowej. W dynamicznie zmieniającym się środowisku nauki i edukacji wymagania stawiane pracownikom powodują konieczność stałego podnoszenia kwalifikacji, uzupełniania wykształcenia oraz poszerzania kompetencji cyfrowych i społecznych. Systematyczny udział w specjalistycznych szkoleniach, kursach i studiach przekłada się bezpośrednio na jakość świadczonych usług, widoczność dorobku naukowego oraz efektywne wspieranie procesów badawczych i dydaktycznych uczelni.

W 2025 roku pracownicy biblioteki uczestniczyli w kursach, konferencjach, seminariach i warsztatach obejmujących szeroki zakres tematyczny: od informacji naukowej, patentowej i normalizacyjnej, przez ochronę zbiorów, obsługę systemów bibliotecznych (w tym nowych funkcjonalności systemu ProLib), baz danych, katalogów i systemów klasyfikacji, aż po zagadnienia związane z RODO, bezpieczeństwem informacji oraz profesjonalną obsługą osób z niepełnosprawnościami i o szczególnych potrzebach. Łączny czas szkoleń w 2025 roku wyniósł **1 798 godzin**.

W ramach podnoszenia kompetencji pracownicy brali udział w cyklicznych spotkaniach krajowych zespołów ds. bazy BazTech, a zespół ROINP uczestniczył w specjalistycznych szkoleniach organizowanych przez Polski Komitet Normalizacyjny oraz Urząd Patentowy RP. Pracownicy działów opracowania zbiorów rozwijali umiejętności w ramach szkoleń Centrum NUKAT, w tym w webinarach dotyczących zmian w zasadach stosowania deskryptorów oraz opisów formalnych. Pracownicy Działu Informacji Naukowej uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez OPI PIB, PCG Academia, ICM oraz Sages, związanych z przygotowaniem do ewaluacji naukowej, zarządzania repozytoriami danych badawczych, otwartej nauki oraz wdrażania uczelnianej bazy wiedzy. Grupa pracowników kontynuowała również naukę języka angielskiego w ramach kursów dofinansowanych ze środków zewnętrznych.

Tab. 37. Statystyka odbytych szkoleń, praktyk i studiów przez pracowników BUZ

Rok	Liczba edycji	Liczba uczestników	Liczba godzin łącznie
2025	180	51	1 798

7.2.1 Studia podyplomowe

W ewoluującym środowisku bibliotek akademickich kluczowe staje się systematyczne podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników, aby skutecznie wspierać działania biblioteki związane z realizacją misji edukacyjnej i naukowej uczelni. Studia podyplomowe o profilu kierunkowym znacząco wzmacniają potencjał bibliotekarzy, rozwijając ich specjalistyczne umiejętności niezbędne do pracy z nowoczesnymi zasobami, technologiami informacyjnymi oraz wymagającymi użytkownikami środowiska akademickiego.

W czerwcu 2025 roku dwusemestralne studia podyplomowe *Współczesna biblioteka naukowa – organizacja, funkcjonowanie, usługi* na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu ukończyły 3 osoby – Marta Masternak i Patrycja Antonik (awansując na stanowisko kustosa) oraz Anna Napłocha (spełniając kryteria awansu na bibliotekarza dyplomowanego, zgodnie z zasadami określonymi w Statucie UZ). W czerwcu 2026 roku te same studia podyplomowe ukończyła Anna Kliszewska, a od nowego roku akademickiego naukę na tym kierunku rozpoczną kolejne dwie osoby, Agata Kołacz oraz Katarzyna Turonek-Ostrowska.

7.2.2 Program Erasmus

Od lat pracownicy biblioteki aktywnie uczestniczą w zagranicznych praktykach i stażach organizowanych w ramach programu Erasmus+. Wymiana pozwala na budowanie trwałej międzynarodowej współpracy oraz poznawanie nowych wartości i rozwiązań stosowanych w europejskich instytucjach. Biblioteka zyskuje dzięki temu otwarty na zmiany zespół, który wdraża nowoczesne praktyki i podnosi jakość świadczonych usług.

W ostatnich dwóch latach pracownicy BUZ uczestniczyli w następujących stażach:

02-06.03.2025 r. Natalia Haczek, Niemcy, Humboldt-Universität zu Berlin.

02-06.06.2025 r. Magdalena Mańdziak, Czechy, Uniwersytet Hradec Kralove.

07-15.06.2025 r. Mariola Szydło, Portugalia, University of Porto.

22-29.03.2026 r. Katarzyna Turonek-Ostrowska, Agata Kołacz, Malta, Maltalingua School of English, St. Julian's.

19-27.03.2026 r. Anna Kubiak, Joanna Lichocka, Włochy, Centro di Cultura e Storia Amalfitana, Biblioteka Amalfitana.

W Bibliotece Uniwersyteckiej staże odbyły:

4-6.03.2026 r. Yvonne Wirkus, Humboldt-Universität zu Berlin,

13.07-17.07.2026 r. Keziban Semra Nur z Central Library of Ankara Hacı Bayram Veli University.

Działania te tworzą przestrzeń do wymiany doświadczeń i poznawania różnorodnych praktyk bibliotecznych. Takie spotkania wzmacniają międzynarodową współpracę i inspirują do wprowadzania nowych rozwiązań w działalności biblioteki.

7.2.3 Szkolenia językowe w ramach projektów uczelnianych i międzynarodowych

Bibliotekarze uczestniczyli w bezpłatnych kursach języka angielskiego organizowanych przez Uniwersyteckie Centrum Kształcenia Językowego w ramach projektu Welcome to UZ 2.0 z programu NAWA, współfinansowanego ze środków Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego (FERS). Kursy te pozwalają rozwijać kompetencje komunikacyjne niezbędne w pracy z międzynarodową społecznością akademicką. Dzięki zdobytym umiejętnościom biblioteka zyskuje lepiej przygotowany zespół, który sprawniej obsługuje użytkowników i skuteczniej współpracuje z zagranicznymi studentami i partnerami. W edycji tego programu na lata 2025–2026 uczestniczyło **pięciu** pracowników biblioteki. W zajęciach szkoły językowej na Malcie w ramach wymiany międzynarodowej Erasmus+ brały także udział **dwie** kolejne osoby.

8. Współpraca krajowa i międzynarodowa

Istotnym obszarem działalności biblioteki jest budowanie relacji partnerskich oraz aktywny udział w kluczowych sieciach wymiany informacji naukowej na poziomie krajowym i międzynarodowym.

Udział w konsorcjach i licencjach krajowych

Biblioteka należy do ogólnopolskich konsorcjów akademickich współfinansujących dostęp do baz wiedzy i zbiorów elektronicznych. Korzysta również z zasobów krajowych Wirtualnej Biblioteki Nauki, finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego jako licencje narodowe.

Działalność na rzecz otwartej nauki i repozytoria danych

W ramach działalności na rzecz otwartej nauki, od 1997 roku współtworzy z 22 uczelniami bazę zawartości polskich czasopism technicznych BazTech, która uzupełnia zasoby WBN. Przedsięwzięcie to rozwija się jako konsorcjum krajowe finansowane ze środków budżetu państwa.

W ramach realizacji założeń otwartej nauki biblioteka tworzy repozytorium instytucjonalne, zapewniając otwarty dostęp do publikacji i dorobku własnego środowiska akademickiego. Zarządza też kolekcją danych badawczych uczelni, współpracując w tym zakresie z krajowym repozytorium RepOD.

Infrastruktura cyfrowa i sieci międzynarodowe

Realizując zadania w zakresie rozwoju infrastruktury naukowej, biblioteka uczestniczy w projektach krajowych programu Społeczna Odpowiedzialność Nauki (SON), wspierając działania związane z popularyzacją wiedzy oraz utrzymaniem i cyfryzacją cennych zasobów akademickich.

Biblioteka prowadzi zintegrowaną platformę obejmującą instytucjonalne repozytorium, bibliotekę oraz muzeum cyfrowe, opartą na oprogramowaniu DInGO dLibra Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego (PCSS). Współtworzy tym samym regionalną i krajową infrastrukturę naukową.

Od 2006 roku instytucja należy do Federacji Bibliotek Cyfrowych (FBC), skupiającej ponad 150 jednostek nauki i kultury działających w środowisku dLibra w kraju. Dzięki temu jej zbiory są indeksowane i prezentowane w prestiżowych projektach europejskich i światowych, takich jak Europeana, Manuscriptorium czy DART-Europe, a także w znaczących międzynarodowych bazach i repozytoriach: Registry of Open Access Repositories (ROAR), Directory of Open Access Repositories (OpenDOAR) oraz Directory of Open Access Journals (DOAJ).

Systemy zarządzania informacją naukową i normalizacja

Biblioteka należy do ogólnokrajowej społeczności systemu OMEGA-PSIR, prowadząc uczelnianą Bazę Wiedzy UZ jako system klasy CRIS. Dzięki temu współtworzy platformę do zarządzania informacją naukową, promującą dorobek badawczy i wspierającą ewaluację we współpracy z wieloma instytucjami.

W strukturze biblioteki działa Regionalny Ośrodek Informacji Normalizacyjnej i Patentowej, autoryzowany przez Polski Komitet Normalizacyjny (PKN) oraz Urząd Patentowy RP. Należy on do europejskiej sieci ośrodków informacji patentowej PATLIB.

Analizy statystyczne i rankingi

Od 2002 roku biblioteka uczestniczy w krajowym projekcie Analiza Funkcjonowania Bibliotek Naukowych w Polsce (AFBN), dostarczając dane statystyczne niezbędne do wypracowywania norm, standardów oraz analiz porównawczych bibliotek szkół wyższych.

Jednostka przygotowuje coroczne raporty, zestawienia oraz analizy bibliograficzne na potrzeby ogólnopolskich rankingów, akredytacji, a także Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ośrodka Przetwarzania Informacji – Państwowego Instytutu Badawczego (OPI PIB).

Krajowe sieci współpracy i gremia dyrektorskie

Pracownicy instytucji angażują się w ogólnopolskie sieci współpracy, uniwersyteckie zespoły robocze oraz krajową społeczność m.in. data stewardów i specjalistów zajmujących się otwartą nauką oraz otwartymi danymi badawczymi.

Dyrektorka biblioteki bierze udział w pracach zespołów Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich, Konferencji Dyrektorów Bibliotek Uniwersytetów Polskich, Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Uczelni Medycznych oraz gremium dyrektorów bibliotek Wrocławia, Opola i Zielonej Góry. Udział w tych gremiach umożliwia aktywną wymianę doświadczeń, koordynację wspólnych projektów środowiskowych oraz wypracowywanie jednolitych standardów i nowoczesnych usług biblioteczno-informacyjnych, wspierających rozwój polskiego szkolnictwa wyższego.

Wymiana metadanych i informacji bibliograficznej

W zakresie krajowych systemów wymiany metadanych i informacji o zbiorach biblioteka prezentuje swoje zasoby w Katalogu Rozproszonym Bibliotek Polskich KARO oraz w centralnym katalogu bibliotek naukowych NUKAT, współtworząc ogólnokrajową sieć wymiany informacji bibliograficznej. Współpracuje z Biblioteką Narodową w obszarze wdrażania deskryptorów BN i powiązań semantycznych oraz importuje hasła wzorcowe z Centralnego Katalogu Hasel Wzorcowych (CKHW).

Współpraca instytucjonalna i międzybiblioteczna

Biblioteka prowadzi wymianę międzybiblioteczną z instytucjami krajowymi oraz zagranicznymi. W ramach zawartych porozumień sprowadza zbiory krajowe i zagraniczne, a także pośredniczy w elektronicznym dostępie do zasobów Biblioteki Narodowej poprzez Cyfrową Wypożyczalnię Publikacji Naukowych Academica.

Instytucja rozwija współpracę z instytucjami naukowymi, kulturalnymi i artystycznymi w kraju oraz za granicą. Ideę łączenia nauki ze sztuką kontynuuje działająca od 2002 roku Artoteka. Współpracuje ona z wybitnymi twórcami z krajowych i zagranicznych środowisk artystycznych. Efekty tej współpracy – spotkania oraz prezentacje prac artystów – realizowane są w dwóch galeriach sztuki (Galerii Biblioteki Uniwersyteckiej im. Jana Berdyszaka oraz Galerii Grafiki Biblioteki Sztuki), które popularyzują najnowsze zjawiska artystyczne w przestrzeni akademickiej.

8.1 Projekty i dofinansowanie zewnętrzne

Biblioteka realizuje projekty ministerialne o zasięgu krajowym w ramach programu *Spoleczna Odpowiedzialność Nauki*. Dzięki tym inicjatywom poszerza dostęp do zasobów akademickich, uczestnicząc

w budowaniu otwartego społeczeństwa wiedzy. Biblioteka realizowała i uczestniczyła w następujących projektach:

2025 rok

1. Retrokonwersja, digitalizacja i upowszechnienie unikatowej kolekcji Wilhelma Ogoleita w ramach projektu Społeczna Odpowiedzialność Nauki II. Wsparcie dla bibliotek naukowych, finansowanego z budżetu państwa (wartość projektu 58 191 zł, w tym środki MNiSW 52 371 zł). Projekt realizowany od listopada 2024 do listopada 2025 roku.
2. Baza zawartości polskich czasopism technicznych w ramach projektu Społeczna Odpowiedzialność Nauki I. Popularyzacja nauki. Projekt realizowany przez konsorcjum bibliotek akademickich od 2004 roku.
3. Szkolenia z obsługi osób z niepełnosprawnościami i o szczególnych potrzebach (3 osoby) zorganizowane w ramach uczelnianych środków MNiSW na rzecz osób o szczególnych potrzebach.

2026 rok

1. Baza polskich czasopism technicznych. MNiSW Społeczna Odpowiedzialność Nauki I. Popularyzacja nauki.
2. Społeczna Odpowiedzialność Nauki II. Wsparcie dla bibliotek naukowych. Kolekcja portretów osobistości historycznych w zbiorach XVI-XIX-wiecznych Biblioteki UZ (projekt nie zyskał dofinansowania).

8.2 Zespoły problemowe, zadaniowe oraz sieci wsparcia

W Bibliotece Uniwersyteckiej funkcjonują międzydziałowe zespoły problemowe i zadaniowe powołane przez dyrektorkę biblioteki w celu usprawniania pracy, rozwijania nowych obszarów działalności oraz wzmacniania współpracy między pracownikami różnych komórek organizacyjnych. Zespoły te realizują zadania o charakterze operacyjnym i rozwojowym, wspierając kierownictwo biblioteki w podejmowaniu decyzji wdrażania nowych rozwiązań, realizacji zadań statutowych, prac bieżących oraz wykonywania zadań długoterminowych wynikających z planów rozwoju biblioteki.

Pracownicy biblioteki uczestniczą również w krajowych zespołach oraz grupach roboczych działających w ramach instytucji i organizacji branżowych, co umożliwia wymianę doświadczeń, monitorowanie trendów w bibliotekarstwie oraz wdrażanie dobrych praktyk na poziomie ogólnopolskim.

Połączenie aktywności zespołów wewnętrznych i krajowych wzmacnia kompetencje organizacji, sprzyja rozwojowi innowacyjnych rozwiązań oraz podnosi jakość świadczonych usług.

8.2.1 Zespoły problemowe i zadaniowe działające w bibliotece

W bibliotece działa 9 zespołów zadaniowych. Ich powołanie jest uzasadnione potrzebą usprawnienia organizacji pracy oraz podnoszenia jakości usług bibliotecznych poprzez wspólne planowanie, analizę oraz rozwiązywanie bieżących problemów. Zespoły te pozwalają szybciej reagować na potrzeby czytelników, efektywnie dzielić zadania i rozwijać nowoczesne formy pracy biblioteki.

1. **Zespół ds. selekcji, retrokonwersji i digitalizacji zbiorów retrospektywnych z lat 60-90**
Celem zespołu jest typowanie zbiorów spoza profilu biblioteki do ubytkowania; przygotowanie zbiorów do fumigacji; wyłonienie i włączenie do zbiorów specjalnych publikacji z lat 1901-1918 po przesunięciu górnej granicy ochrony zbiorów XX-wiecznych; opracowanie lub retrokonwersja zbiorów; digitalizacja wybranych materiałów oraz włączenie ich do zasobów platform cyfrowych biblioteki.
2. **Zespół ds. selekcji i konwersji zbiorów elektronicznych na nośnikach**
Celem zespołu jest wytypowanie ze zbiorów elektronicznych tytułów stanowiących dodatki do książek i czasopism; scalenie wydawnictw, oznaczenie ich w opisach katalogowych; ubytkovanie zbiorów spoza profilu biblioteki.
3. **Zespół ds. utrzymania Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w Regionalnym Ośrodku Informacji Normalizacyjnej**
Celem zespołu jest przygotowanie ośrodka do corocznego audytu Polskiego Komitetu Normalizacyjnego według zasad i procedur określonych w normie PN-EN ISO/IEC 27001 dla utrzymania SZBI.
4. **Zespół ds. przygotowania materiałów edukacyjnych dla osób o szczególnych potrzebach**
Celem zespołu jest zapewnienie dostępu do literatury przedmiotu; opracowywanie materiałów dydaktycznych w formacie dostosowanym do niepełnosprawności wzroku; pomnażanie kolekcji cyfrowej dla osób niewidomych.
5. **Zespół ds. skanowania zbiorów bibliotecznych na potrzeby edukacyjne i naukowe użytkowników społeczności akademickiej**

Celem zespołu jest sprawna realizacja zamówień na cyfrowe kopie materiałów bibliotecznych, wspierająca proces dydaktyczny oraz prowadzone badania naukowe zgodnie z zasadami uczelnianej procedury.

6. **Zespół ds. przygotowania dokumentów o bibliotece i jej zbiorach na potrzeby komisji akredytacyjnych**

Celem zespołu jest zapewnienie kompletnej, rzetelnej i zgodnej z wymogami prawnymi dokumentacji opisującej działalność biblioteki i jej zasoby na potrzeby kierunków studiów podlegających akredytacji oraz spotkania z komisją PKA.

7. **Zespół ds. organizacyjnego wsparcia wydarzeń zewnętrznych na terenie BU**

Celem jest wsparcie sprawnej organizacji konferencji, seminariów, szkoleń, wystaw i innych wydarzeń organizowanych na terenie biblioteki.

8. **Zespół ds. szkoleń i edukacji bibliotecznej grup i osób spoza uczelni**

Celem zespołu jest edukacja biblioteczna uczniów i grup społeczności lokalnej oraz kształtowanie kompetencji informacyjnych, kulturalnych i społecznych wspierających efektywne korzystanie ze zbiorów i biblioteki.

9. **Zespół ds. promocji i reklamy biblioteki**

Celem zespołu jest planowanie oraz realizacja działań komunikacyjnych, marketingowych i PR-owych mających na celu zwiększenie widoczności biblioteki, pozyskanie użytkowników, a także promocję usług i wydarzeń.

8.2.2 Krajowe zespoły wsparcia w ramach współpracy bibliotek uniwersyteckich

Pracownicy Biblioteki Uniwersyteckiej uczestniczą w krajowych zespołach problemowych powołanych z inicjatywy dyrektorów bibliotek uniwersyteckich w ramach współpracy bibliotek akademickich i instytucji naukowych. Celem tych zespołów jest wzajemne wsparcie, wymiana doświadczeń oraz rozwijanie współpracy między bibliotekami uniwersyteckimi, które zrzeszają 20 instytucji partnerskich.

W 2025 roku powołano następujące zespoły, w których uczestniczą także pracownicy BU:

1. **Zespół ds. egzemplarza obowiązkowego** (opracowanie wspólnych postulatów środowiska bibliotekarskiego oraz propozycji znowelizowanej ustawy o egzemplarzu obowiązkowym).
2. **Zespół ds. edycji i edytorstwa cyfrowego** (standardy, formaty i zasady edytorstwa cyfrowego; kwestie prawne oraz narzędzia do tworzenia i udostępniania edycji; funkcjonalności, integracja systemów oraz udział w projektach naukowych).
3. **Zespół ds. należności bibliotecznych** (rozwiązania regulaminowe dotyczące należności finansowych w bibliotekach).
4. **Zespół ds. konserwacji zbiorów specjalnych oraz współczesnych** (metody konserwacji zbiorów specjalnych, XIX-wiecznych i współczesnych; przeciwdziałanie deficytowi kształcenia personelu oraz zatrudnienia specjalistów; inicjatywa spotkań kierowników jednostek odpowiedzialnych za konserwację).
5. **Zespół ds. promocji bibliotek** (współpraca w zakresie komunikacji i marketingu; dzielenie się wiedzą w obszarze budowania wizerunku biblioteki uniwersyteckiej; wzmacnianie relacji z użytkownikami poprzez wspólne kampanie i wydarzenia).
6. **Zespół ds. spuścizn cyfrowych** (dotyczy: korespondencji, zdjęć, filmów, profili w mediach społecznościowych i innych zasobów niestanowiących formalnego dorobku naukowego lub dydaktycznego, zasad przyjmowania, opracowania i kwestii prawnych; narzędzi technicznych do gromadzenia, udostępniania i trwałego przechowywania; realizacji wspólnych projektów standaryzacyjnych).
7. **Zespół ds. udostępniania e-zasobów** (ogólnokrajowe zasady udostępniania współczesnych zasobów elektronicznych online; rozwiązania technologiczne, w tym dedykowane systemy kontroli wypożyczeń cyfrowych).
8. **Zespół ds. zakupu e-zasobów** (konsorcja bibliotek uniwersyteckich; dofinansowanie MNiSW; dobór baz w ramach licencji krajowych oraz zestawienia baz uczelnianych).
9. **Zespół ds. zbiorów specjalnych** (współpraca wielopoziomowa, wspólne projekty i wymiana doświadczeń; powoływanie zespołów stałych lub doraźnych; wzajemne wsparcie w rozwiązywaniu problemów; organizacja wizyt studyjnych, praktyk i staży).

8.2.3 Przedstawicielstwo w krajowej sieci współpracy

Biblioteka Uniwersytecka ma także swoje przedstawicielstwo w:

1. **Sieci Kompetencji Otwartej Nauki – Data Steward PL dla nauki i społeczeństwa** – ogólnopolskiej społeczności *data stewardów* oraz specjalistów zajmujących się otwartą nauką, otwartymi danymi

- badawczymi, otwartym publikowaniem oraz wdrażaniem zasad FAIR. Środowisko to tworzą osoby pracujące w bibliotekach, na uczelniach, a także w instytutach naukowych i centrach badawczych.
2. **Spoleczności użytkowników systemu OMEGA-PSIR** – grupie roboczej oraz międzyuczelnianej sieci współpracy krajowych i międzynarodowych instytucji naukowych wspierających widoczność dorobku akademickiego.
 3. **Konsorcjum BazTech** – funkcjonującym w ramach porozumienia polskich bibliotek akademickich oraz instytutów naukowych, które wspólnie tworzą i rozwijają bibliograficzno-abstraktową bazę danych BazTech.
 4. **Zespole opiekunów kolekcji instytucjonalnych w repozytorium danych badawczych RepOD** – grupie przedstawicieli instytucji posiadających własne zasoby w RepOD, która pełni funkcję merytorycznego oraz technicznego zaplecza dla procesów zarządzania danymi badawczymi.

8.2.4 Udział w konferencjach dyrektorów bibliotek, w gremiach uczelnianych i ogólnopolskich

Dyrektorka Biblioteki UZ Ewa Adaszyńska jest członkinią:

Konferencji Dyrektorów Bibliotek Uniwersytetów Polskich (KDBUP), działającej od 2025 roku

KDBUP tworzą dyrektorzy reprezentujący biblioteki uczelni należących do Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich (KRUP). Za podstawowe cele współpracy bibliotek tzw. uniwersytetów klasycznych uznano prezentowanie wspólnego stanowiska i wyrażanie opinii w sprawach dotyczących bibliotek uniwersyteckich; podejmowanie działań integrujących oraz rozwijanie, koordynowanie i utrzymanie współpracy; inicjowanie i realizowanie wspólnych zadań z zakresu zarządzania zasobami oraz usługami bibliotecznymi; wspieranie badań naukowych i kształcenia; wspieranie inicjatyw zmierzających do doskonalenia funkcjonowania bibliotek.

2025 rok

- Zjazd założycielski, na którym oficjalnie powołano KDBUP, odbył się 9 maja 2025 roku w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Wybrane zostało prezydium, przyjęty został regulamin.
- II Zjazd KDBUP połączony m.in. z warsztatami z zakresu promocji w bibliotekach uniwersyteckich odbył się w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego 7 listopada 2025 roku. Poruszane były sprawy dotyczące egzemplarza obowiązkowego, przechowywania i ochrony zbiorów, dziedzictwa kulturowego, jawności i równości wynagrodzeń oraz ochrony bibliotek i bezpieczeństwa pracowników. Powołanych zostało 9 grup roboczych.

2026 rok

- III Zjazd KDBUP miał miejsce 16 kwietnia 2026 roku w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie. Tematyka dotyczyła subskrypcji źródeł elektronicznych, wspólnych projektów, współpracy z Biblioteką Narodową przy tworzeniu katalogów połączonych (z udziałem dyrektora BN dra Tomasza Makowskiego), a także obszarów współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Konferencją Rektorów Uniwersytetów Polskich. Efektem rozmów było spotkanie Prezydium KDBUP z dr Karoliną Ziolo-Pużuk, podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Kolejny zjazd planowany jest w listopadzie w Bibliotece Uniwersytetu Gdańskiego.

Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich (KDBASP), zawiązanej w maju 1997 roku

Organizacja ta reprezentuje polskie biblioteki akademickie, a jej celem jest m.in. wspieranie, rozwijanie oraz promowanie bibliotek szkół wyższych dla dobra publicznego i korzyści wspólnej. Do jej szczegółowych zadań należy: prezentowanie opinii i stanowisk w sprawach dotyczących bibliotek; podejmowanie działań integrujących biblioteki szkół wyższych; wspieranie inicjatyw zmierzających do doskonalenia ich funkcjonowania; reprezentowanie interesów pracowników bibliotek szkół wyższych oraz dbałość o społeczny prestiż zawodu bibliotekarza i pracownika informacji naukowej.

- XXVIII Zjazd KDBASP odbył się 25-26 września 2025 roku w Bibliotece Uniwersytetu Opolskiego. Dyskutowano o zmianach w ustawie o egzemplarzu obowiązkowym, prawie autorskim, modelach struktury stanowisk bibliotecznych, współtworzeniu centralnego katalogu po wygaszeniu bazy NUKAT, kierunkach rozwoju systemów PBN oraz portalu Ludzie Nauki.

Ewa Adaszyńska uczestniczyła w panelu tematycznym poświęconym strukturze stanowisk bibliotecznych.

Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Uczelni Medycznych (KDBAUM), działającej od 2007 roku

Tworzą ją dyrektorzy bibliotek uczelni należących do Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych (KRAUM). Konferencja jest kontynuacją powołanego w Gdańsku w 1981 roku Porozumienia Dyrektorów Bibliotek Akademii Medycznych, a jej celem są działania skoncentrowane na współpracy środowiskowej oraz wspólnych przedsięwzięciach związanych z ustawicznym rozwojem polskiego bibliotekarstwa medycznego.

- Spotkanie dyrektorów bibliotek medycznych miało miejsce 11 czerwca 2025 roku w Centrum Informacyjno-Bibliotecznym w Łodzi. Wydarzenie to towarzyszyło międzynarodowym warsztatom EAHL 2025 Workshop oraz XLII Konferencji Problemowej Bibliotek Medycznych.

Grupa wsparcia dyrektorów bibliotek Wrocławia, Opola, Katowic i Zielonej Góry, działająca od 2016 roku

Inicjatywa ta stanowi porozumienie środowisk akademickich i naukowych, które skupia kadrę zarządzającą bibliotek tych ośrodków. Partnerzy organizują cykliczne spotkania robocze w celu wymiany wiedzy, dzielenia się doświadczeniami oraz planowania i realizowania wspólnych projektów. Spotkania odbywają się dwa razy do roku.

2025 rok

- Pierwsze spotkanie dyrektorów miało miejsce 6 czerwca 2025 roku w Bibliotece Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu. Omawiane były m.in. sprawy użytkowników systemu OMEGA-PSIR, zagadnienia dotyczące ewaluacji działalności naukowej (strategie, standardy, systemy) oraz współpraca bibliotek trzech miast w celu uwspólnienia usług dla społeczności lokalnej i regionalnej.
- Drugie spotkanie miało miejsce 17 września 2025 roku w Bibliotece Uniwersytetu Zielonogórskiego. Tematyka spotkania dotyczyła wykorzystania zautomatyzowanych narzędzi do zarządzania zbiorami, rozwoju zintegrowanych systemów bibliotecznych wobec przyszłości katalogów Biblioteki Narodowej i NUKAT, sprawozdania z Kongresu IFLA na temat zachowania dziedzictwa kulturowego i cyfrowego (Digital Cultural Heritage Preservation). Gościem spotkania był prorektor ds. rozwoju i finansów prof. Mariusz Naczek.

2026 rok

- Spotkanie miało miejsce w kwietniu 2026 roku w Bibliotece Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Poświęcone było zagadnieniom struktury stanowisk bibliotecznych, jawności i równości wynagrodzeń, sprawom ewaluacji oraz współpracy bibliotek tej grupy przy organizacji kolejnego kongresu bibliotek, planowanego we Wrocławiu w 2028 roku.

Udział w konferencjach dyrektorów służy integracji środowiska, wypracowywaniu wspólnych stanowisk w kluczowych kwestiach dotyczących funkcjonowania bibliotek oraz koordynacji działań na poziomie krajowym. Aktywność w tych gremiach wynika z potrzeby współtworzenia standardów organizacyjnych, kompetencyjnych i usługowych dla bibliotek szkół wyższych, a także z konieczności reprezentowania interesów uczelni w środowisku naukowym i bibliotecznym.

Członkostwo w konferencjach i zespołach roboczych umożliwia:

- wymianę doświadczeń i dobrych praktyk między instytucjami,
- udział w projektach konsorcyjnych w zakresie zakupów licencyjnych, infrastruktury informacyjnej oraz rozwoju usług,
- dostęp do najnowszych rozwiązań w zakresie organizacji pracy, narzędzi i modeli zarządzania,
- wzmacnianie współpracy na poziomie regionalnym i ogólnopolskim.

Dyrektorka Ewa Adaszyńska jest członkinią krajowego **Zespołu ds. struktury stanowisk w bibliotekach** – ośmioosobowej grupy odpowiedzialnej za opracowanie spójnej, porównywalnej i możliwej do wdrożenia struktury stanowisk pracy w bibliotekach akademickich, która może zostać wykorzystana jako podstawa do wartościowania stanowisk pracy w uczelniach. Efektem działania tej grupy były spotkania organizowane ze specjalistami MNiSW oraz poradnik dla dyrektorów bibliotek dotyczący procesu wartościowania stanowisk pracy w bibliotekach szkół wyższych w kontekście Dyrektywy UE 2023/970.

Jest też członkinią gremiów uczelnianych:

- Rady Bibliotecznej UZ.
- Komisji Kwalifikacyjnej ds. Oceny Dorobku na stanowiskach dyplomowanych bibliotekarzy.
- Rady Programowej Galerii Biblioteki Sztuki, Galerii Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Galerii Rektorat.
- Pełni funkcję koordynatorki ds. kontaktów z Crossref.

Zastępczyni dyrektorki Aleksandra Motała jest członkinią:

- Rady Bibliotecznej UZ.
- Komisji Pojedynczej ds. Mobbingu i Dyskryminacji.
- Pełni funkcję lokalnego administratora danych (LAD) ds. SZBI.

Magda Ogrodowczyk z Działu Informatyzacji jest administratorem systemu informatycznego (ASI) ds. SZBI.

Kamil Banaszewski z Działu Informacji Naukowej jest audytorem wewnętrznym ds. SZBI.

Kierowniczką Działu Informacji Naukowej Beata Mirkiewicz jest członkinią:

- Zespołu ds. ewaluacji UZ.
- Zespołu opiekunów kolekcji instytucjonalnych w RepOD, razem z Agatą Kołacz.
- Sieci Kompetencji Otwartej Nauki – Data Steward PL dla nauki i społeczeństwa, razem z Martą Czajkowską.

Kierowniczką Działu Opracowania Zbiorów Elżbieta Czarnecka współpracuje z zespołem ds. Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej Biblioteki Narodowej oraz z Zespołem ds. Deskryptorów Biblioteki Narodowej.

Kierowniczką Działu Wolnego Dostępu Magdalena Mańdziak współpracuje z pełnomocnikiem rektora ds. osób o szczególnych potrzebach.

Biblioteka Uniwersytecka jest instytucjonalnym członkiem, który wspiera Stowarzyszenie Bibliotek Szkół Wyższych (SBSW) – ogólnopolską organizację reprezentującą biblioteki akademickie, o osobowości prawnej od 2025 roku.

Pracownicy biblioteki są członkami Stowarzyszenia Bibliotek Szkół Wyższych (SBSW) oraz Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (SBP) – organizacji zrzeszających bibliotekarzy, a także osoby związane z bibliotekarstwem i informacją naukową w Polsce. Przewodniczącą Koła Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich SBP działającego przy Bibliotece Uniwersyteckiej jest Mariola Szydło.

Ważnym elementem działalności instytucji w minionym roku był udział jej pracowników w licznych konferencjach i seminariach organizowanych przez wiodące biblioteki oraz instytucje naukowe w kraju. Aktywność ta pozwoliła na zdobycie cennej wiedzy o nowoczesnych trendach w bibliotekoznawstwie oraz wdrożenie dobrych praktyk w codziennej pracy. W 2025 roku w wydarzeniach tych wzięło udział 27 pracowników, z czego 10 uczestniczyło w nich czynnie, dzieląc się własnym doświadczeniem oraz wiedzą w kluczowych obszarach działalności bibliotecznej.

9. Monitorowanie realizacji strategii UZ oraz plany rozwoju

Skuteczny nadzór nad wdrażaniem założeń strategicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego wymaga systematycznego monitorowania działań biblioteki w wyznaczonych obszarach jej funkcjonowania. Narzędziem służącym do oceny postępów w realizacji jest plan rozwoju biblioteki na lata 2025–2030, wpisujący się w założenia strategii uczelni, a także określony zestaw kluczowych wskaźników efektywności (KPI), które pozwalają na bieżąco weryfikować stopień osiągnięcia celów.

9.1 Monitorowanie realizacji strategii UZ w obszarach działania biblioteki

Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego jako jednostka wspierająca kluczowe obszary działalności uczelni prowadzi coroczny monitoring realizacji Strategii UZ w zakresie powierzonych jej zadań, w szczególności działań wzmacniających potencjał naukowy, podnoszących jakość kształcenia oraz budujących relacje z otoczeniem. W ramach tych priorytetów biblioteka realizuje szereg działań, które odpowiadają na potrzeby środowiska akademickiego i partnerów zewnętrznych, a jednocześnie przyczyniają się do budowania nowoczesnego, otwartego i innowacyjnego ekosystemu wiedzy na UZ.

Biblioteka realizuje działania, które obejmują rozwój nowoczesnej infrastruktury informatycznej i usług cyfrowych wspierających naukę, rozbudowę księgozbioru oraz zasobów elektronicznych, a także zapewnianie wysokiej jakości usług bibliotecznych wspierających proces kształcenia i dostępność edukacji. Aktywnie uczestniczy również w budowaniu relacji z otoczeniem poprzez organizację wydarzeń edukacyjnych, kulturalnych i artystycznych oraz rozwój kompetencji związanych z normalizacją i ochroną własności intelektualnej i przemysłowej w ramach działalności Regionalnego Ośrodka Informacji Normalizacyjnej i Patentowej.

Działania realizowane w ramach strategicznych priorytetów uczelni podlegają systematycznej ocenie, co umożliwia bieżące monitorowanie postępów i skuteczności ich wdrażania w obszarach jej działalności. Realizacja działań za lata 2025 i 2026 raportowana była prorektorowi ds. rozwoju i finansów.

9.2 Plan działalności biblioteki na lata 2025-2030

Plan działalności Biblioteki Uniwersyteckiej na lata 2025–2030 bezpośrednio implementuje cele Strategii Uniwersytetu Zielonogórskiego w obszarze nauki, dydaktyki oraz relacji z otoczeniem. Takie powiązanie zapewnia pełną spójność działań, racjonalne dysponowanie zasobami oraz nowoczesny rozwój infrastruktury. W efekcie Biblioteka funkcjonuje jako integralny i kluczowy element realizacji strategicznych priorytetów uczelni.

1. Utrzymanie i rozwój nowoczesnej infrastruktury informatycznej oraz zintegrowanych narzędzi i usług cyfrowych wspierających działalność naukowo-badawczą, zarządzanie zasobami naukowymi i dorobkiem pracowników:

- 1) Rozwój bazy wiedzy UZ. Portalu zarządzania wiedzą i potencjałem badawczym UZ.
 - 2) Wdrażanie narzędzi cyfrowych poprawiających widoczność publikacji naukowych oraz narzędzi analitycznych.
 - 3) Rozwój infrastruktury informatycznej oraz integracja systemów wspierających dostęp i widoczność zbiorów, w tym zapewnienie udziału w katalogu wspólnym Biblioteki Narodowej (w kontekście transformacji systemu NUKAT).
 - 4) Utrzymanie stabilnego dostępu do serwerów wydawców na podstawie zawartych umów.
 - 5) Utrzymanie i rozwój oprogramowania HAN, ułatwiającego zdalny dostęp do e-zasobów biblioteki spoza sieci uczelnianej.
 - 6) Wdrożenie nowej wersji oprogramowania dLibra/DInGo dla zintegrowanych platform cyfrowych biblioteki (Zielonogórska Biblioteka Cyfrowa, Repozytorium i Muzeum UZ).
 - 7) Utrzymanie i wdrażanie najnowszych rozwiązań multiwyszukiwarki EDS jako zintegrowanego narzędzia do przeszukiwania zbiorów tradycyjnych i zasobów elektronicznych biblioteki.
 - 8) Wdrażanie nowych wersji systemów bibliotecznych (Prolib i RFID) oraz zaawansowanych narzędzi do zarządzania nauką.
 - 9) Rozwój e-usług systemu bibliotecznego Prolib, w tym implementacja rozwiązań sztucznej inteligencji (AI) w katalogu Integro.
 - 10) Zwiększanie interoperacyjności systemów oraz dostosowywanie rozwiązań cyfrowych do zmieniających się potrzeb środowiska naukowego uczelni.
2. Rozwój nowoczesnego księgozbioru i zasobów elektronicznych wspierających badania naukowe.
- 1) Systematyczne powiększanie i unowocześnianie zasobów bibliotecznych oraz zapewnianie stabilnego, długofalowego dostępu do światowej literatury naukowej i wyników badań w dyscyplinach reprezentowanych na uczelni.
 - 2) Organizacja i koordynacja dostępu do specjalistycznych baz danych (w tym opartych na AI), elektronicznych źródeł informacji, zasobów Open Source i Open Access oraz cyfrowych platform nauki z wykorzystaniem nowoczesnych systemów informacyjnych i narzędzi do zarządzania wiedzą.
 - 3) Utrzymanie i rozszerzanie dostępu do kluczowych baz danych, w tym zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki.
 - 4) Powiększanie zasobów uczelnianej bazy wiedzy, repozytorium, instytucjonalnej kolekcji danych badawczych, biblioteki cyfrowej oraz muzeum.
 - 5) Integracja metadanych publikacji i wyników badań naukowych pracowników UZ w repozytoriach, bazach wiedzy, bibliotekach cyfrowych i e-katalogach funkcjonujących w międzynarodowym obiegu naukowym i systemach komunikacji.
 - 6) Wsparcie naukowców w tworzeniu Planów Zarządzania Danymi (DMP) oraz zarządzania danymi badawczymi (*Research Data Management* - RDM) wymaganych przez NCN, NCBR oraz program Horyzont.
 - 7) Podnoszenie jakości, widoczności i umiędzynarodowienia dorobku naukowego uczelni.
3. Zapewnienie nowoczesnej infrastruktury i usług bibliotecznych wspierających proces kształcenia oraz dostępność edukacji.
- 1) Podnoszenie jakości i dostępności procesu kształcenia poprzez systematyczne unowocześnianie infrastruktury bibliotecznej, wdrażanie innowacyjnych technologii oraz rozwój rozwiązań i usług opartych na nowoczesnych standardach dla wszystkich grup użytkowników.
 - 2) Rozwój i utrzymanie dostępu do specjalistycznej literatury drukowanej oraz zasobów cyfrowych wykorzystywanych w dydaktyce.
 - 3) Wdrażanie i rozwój nowoczesnych systemów informatycznych i e-usług bibliotecznych (nowych modułów i wersji systemu Prolib, multiwyszukiwarki EDS, narzędzia zdalnego dostępu HAN oraz platform cyfrowych dLibra/DInGo), a także rozwój infrastruktury technicznej umożliwiającej korzystanie z zasobów w trybie stacjonarnym i zdalnym.
 - 4) Rozwój infrastruktury i rozwiązań technologicznych zwiększających dostępność zasobów dydaktycznych dla osób z niepełnosprawnościami i o szczególnych potrzebach, w tym zakup

- specjalistycznego sprzętu i oprogramowania ułatwiającego samodzielne korzystanie ze zbiorów i usług – ze szczególnym uwzględnieniem kolekcji Zielonogórskiej Biblioteki Cyfrowej dla Niewidomych.
- 5) Inwestycje w nowoczesne rozwiązania technologiczne wspierające proces dydaktyczny oraz samoobsługę użytkowników (m.in. zakup i wdrożenie książkomatów).
 - 6) Kontynuacja i rozwój działań w zakresie budowy zasobów cyfrowych oraz analizy informacji o ich wykorzystaniu na potrzeby samoobsługi użytkowników.
 - 7) Systematyczna realizacja szkoleń podnoszących kompetencje informacyjne i badawcze studentów oraz doktorantów w zakresie korzystania z zasobów, w tym z otwartego dostępu.
 - 8) Zachowanie wysokiego standardu funkcjonalnego strefy *Learning Commons* poprzez jej sukcesywne unowocześnianie i dostosowywanie do bieżących potrzeb użytkowników.
 - 9) Promowanie i rozwijanie funkcji biblioteki jako otwartej i bezpiecznej przestrzeni budowania relacji społecznych, integracji środowiska studenckiego oraz nieformalnej wymiany wiedzy.
4. Kontynuacja i rozwój oferty wydarzeń edukacyjnych, kulturalnych i artystycznych dla studentów, rozszerzanie współpracy z instytucjami zewnętrznymi oraz zwiększanie udziału społeczności akademickiej w inicjatywach wspierających kreatywność, kompetencje społeczne i aktywność obywatelską.
- 1) Organizacja warsztatów, seminariów, szkoleń i spotkań autorskich oraz wydarzeń popularnonaukowych przygotowywanych przez Bibliotekę Uniwersytecką i jej jednostki (m.in. ROINP, Dział Zbiorów Specjalnych, Dział Informacji Naukowej, ZBC, Bibliotekę Sztuki), we współpracy z instytutami i jednostkami uniwersytetu oraz instytucjami naukowymi i kulturalnymi na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym.
 - 2) Kreowanie biblioteki jako przestrzeni dialogu społecznego poprzez tworzenie miejsca spotkań nauki ze społeczeństwem, budowanie zaufania do nauki oraz przeciwdziałanie dezinformacji.
 - 3) Realizacja trzeciej misji uczelni i założeń nauki obywatelskiej (*citizen science*) poprzez wspieranie badaczy w promocji wyników ich badań oraz włączanie obywateli w procesy naukowe.
5. Rozwój kompetencji przedsiębiorczych, innowacyjnych i informacyjnych dotyczących normalizacji oraz ochrony własności intelektualnej i przemysłowej, realizowanych poprzez działalność Regionalnego Ośrodka Informacji Normalizacyjnej i Patentowej.
- 1) Gromadzenie, profesjonalne udostępnianie oraz wyszukiwanie informacji normalizacyjnej i patentowej na podstawie aktualizowanych baz norm i patentów oraz literatury specjalistycznej.
 - 2) Rozwój zasobów i działań z zakresu standaryzacji, ochrony własności intelektualnej i przemysłowej oraz merytorycznego wspierania procesów komercjalizacji wyników badań naukowych.
 - 3) Organizacja szkoleń, warsztatów, specjalistycznych usług doradczych oraz konsultacji eksperckich skierowanych do studentów, doktorantów, pracowników uczelni, młodych przedsiębiorców oraz innych interesariuszy zewnętrznych.
 - 4) Systematyczne rozszerzanie i unowocześnianie oferty Ośrodka oraz rozwijanie bezpośredniej współpracy ze środowiskiem akademickim i biznesowym.
6. Współpraca z otoczeniem w obszarze normalizacji oraz ochrony własności intelektualnej i przemysłowej w zakresie usług doradczych i popularyzatorskich w ramach działalności Regionalnego Ośrodka Informacji Normalizacyjnej i Patentowej.
- 1) Kontynuacja i rozwój strategicznej współpracy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym (PKN) w celu zapewnienia bieżącego dostępu do aktualizowanych baz polskich i europejskich norm.
 - 2) Utrzymanie certyfikowanego Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (SZBI) jako formalnego warunku ciągłości współpracy z PKN oraz gwaranta bezpiecznej dostawy i udostępniania bazy norm.
 - 3) Kontynuacja i rozwój współpracy z Urzędem Patentowym RP (UPRP) oraz Europejskim Urzędem Patentowym (EPO) w zakresie pozyskiwania wsparcia merytorycznego, eksperckiego i szkoleniowego, a także rozwoju struktur sieci PATLIB.
 - 4) Realizacja zadań wynikających z członkostwa Ośrodka w europejskiej sieci PATLIB.
7. Popularyzacja sztuki i kultury za pośrednictwem działalności wystawienniczej oraz upowszechnianie unikalnych kolekcji na akademickich i międzynarodowych platformach cyfrowych:
- 1) Prowadzenie Galerii Grafiki Biblioteki Sztuki oraz Galerii Biblioteki Uniwersyteckiej im. Jana Berdyszaka jako wyspecjalizowanych stref prezentacji twórczości artystów z akademickich, krajowych i europejskich środowisk twórczych.
 - 2) Realizacja działalności galeryjnej oraz kuratorskiej obejmującej organizację wystaw, wernisaży, spotkań i debat z udziałem artystów, ukierunkowanej na promocję sztuki współczesnej.
 - 3) Organizacja warsztatów, pokazów i wydarzeń edukacyjno-kulturalnych kształtujących aktywnych odbiorców sztuki w środowisku akademickim oraz lokalnym.
 - 4) Prezentowanie cennych zbiorów artystycznych i kulturowych z własnych zasobów Biblioteki Uniwersyteckiej w ramach cyklicznych ekspozycji tematycznych.

- 5) Rozwijanie współpracy z Instytutem Sztuk Wizualnych UZ oraz zewnętrznymi artystami i instytucjami artystycznymi w kraju i za granicą przy realizacji wspólnych wystaw i projektów twórczych.
- 6) Cyfryzacja oraz szerokie upowszechnianie zgromadzonych zasobów artystycznych i kulturowych poprzez ich prezentację w Zielonogórskiej Bibliotece Cyfrowej, Muzeum Cyfrowym oraz Federacji Bibliotek Cyfrowych oraz międzynarodowym portalu Europeana.

9.3 Wskaźniki monitorowania i ewaluacji realizacji planu (KPI)

Ewaluacja stopnia realizacji celów strategicznych i operacyjnych na lata 2025–2030 odbywać się będzie corocznie w oparciu o mierzalne, kluczowe wskaźniki efektywności KPI (Key Performance Indicators) na podstawie statystyk, raportów, rejestrów umów, protokołów, dokumentacji wdrożeniowej, logowań, liczników, danych wewnętrznych oraz statystyk dostawców.

1. Wskaźniki dla Obszaru 1 (Infrastruktura informatyczna i usługi cyfrowe):

- Utrzymanie ciągłości działania systemów cyfrowych (Prolib, HAN, dLibra, EDS, Arfido) na poziomie minimum 99% w skali roku.
- Wprowadzenie minimum 2 nowych rozwiązań lub modułów opartych na AI w katalogu Integro do końca 2027 roku (w 2025 roku – wdrożenie dostępu do baz zewnętrznych w Integro oraz usługi prolongaty w wolnym dostępie; w 2026 roku – uruchomienie usługi AI w Integro oraz modułu CKHW).
- Produkcyjne i stabilne wdrożenie nowej wersji oprogramowania dLibra/DInGo dla zintegrowanych platform cyfrowych biblioteki (ZBC, Repozytorium, Muzeum UZ) – w 2025 roku przejście na wyższy poziom oprogramowania, a w 2027 roku kolejna planowana aktualizacja.
- Skuteczna migracja zasobów BUZ do systemu centralnego Biblioteki Narodowej (w związku z transformacją systemu NUKAT) oraz zapewnienie bieżącej kompletności opisów bibliograficznych, w celu pełnego włączenia zbiorów do krajowej i światowej sieci informacji naukowej (do 2028 roku).

2. Wskaźniki dla Obszaru 2 (Zasoby naukowe i wsparcie badań):

- Coroczny przyrost i aktualizacja licencjonowanych e-zasobów oraz baz danych na stabilnym poziomie minimum 3–5% rok do roku (rok 2025 baza GB; 2026 rok nowa krajowa baza WBN).
- Objęcie wsparciem doradczym w zakresie tworzenia planów DMP oraz deponowania danych badawczych (RDM) 100% zgłaszających się naukowców realizujących granty NCN i NCBR i programów europejskich (w 2025 roku – 11 planów DMP).
- Zapewnienie terminowości i kompletności integracji metadanych poprzez wprowadzenie minimum 95% rocznego dorobku pracowników UZ do bazy wiedzy w terminie do 3 miesięcy od wydania publikacji (w 2025 roku – 1 283 publikacje, 16 plików danych badawczych).

3. Wskaźniki dla Obszaru 3 (Infrastruktura dydaktyczna i proces kształcenia):

- Wzrost udziału operacji samoobsługowych (książkomaty, wrzutnia oraz urządzenia typu self-check do samodzielnych wypożyczeń i zwrotów) o minimum 15% do 2030 roku w stosunku do roku bazowego.
- Przeszkolenie z kompetencji informacyjnych i otwartego dostępu minimum 60% studentów pierwszego roku oraz nowych doktorantów w każdym roku akademickim w okresie od 2025 do 2030 (w 2025 roku – 1 218 przeszkolonych studentów).
- Zapewnienie ciągłości funkcjonalnej strefy *Learning Commons* poprzez przeprowadzenie minimum 1 technicznego przeglądu konserwatorskiego infrastruktury i wyposażenia rocznie (coroczna konserwacja systemu zabezpieczenia i kontroli zbiorów oraz urządzeń do samoobsługowego wypożyczania i zwrotu książek).
- Liczba inicjatyw, ankiet lub działań monitorujących potrzeby studentów, ukierunkowanych na promowanie biblioteki jako bezpiecznej, otwartej przestrzeni relacji i wymiany wiedzy: minimum 1 ewaluacja lub akcja profilowana na rok.

4. Wskaźniki dla Obszaru 4 (Wydarzenia edukacyjne i kulturalne):

- Organizacja lub współorganizacja przez jednostki biblioteczne minimum 30 wydarzeń popularnonaukowych, kulturalnych lub szkoleniowych rocznie (w 2025 roku – 65 wydarzeń, w 2026 roku – 36 wydarzeń).
- Utrzymanie współpracy partnerskiej z jednostkami UZ oraz instytucjami zewnętrznymi owocującą realizacją minimum 3 wspólnych projektów lub inicjatyw rocznie (współpraca z Instytutem Sztuk Wizualnych przy tworzeniu programu merytorycznego i wsparcia kuratorskiego w działalności galerii sztuki; współpraca z Instytutem Filologii Polskiej, Historii, Dziennikarstwa i Nowych Mediów, Literatury Popularnej i Krecji Świata Gier, dotycząca realizacji warsztatów edukacyjnych dla studentów oraz uczniów szkół).
- Liczba inicjatyw ukierunkowanych na dialog społeczny, przeciwdziałanie dezinformacji oraz upowszechnianie nauki obywatelskiej (*citizen science*): minimum 3 dedykowane akcje, warsztaty lub projekty promocyjne w skali roku (w 2025 roku – 4 wydarzenia, w 2026 roku – 4 wydarzenia).

- Kreowanie i udostępnianie biblioteki jako przestrzeni dialogu społecznego poprzez tworzenie miejsca spotkań nauki ze społeczeństwem (w 2025 roku – 41 wydarzeń i konferencji naukowych, w 2026 roku – 30 wydarzeń i konferencji).

5. Wskaźniki dla Obszaru 5 (Rozwój kompetencji w ROINP):

- Zapewnienie pełnej aktualności zasobów – wprowadzanie nowych danych do baz norm i patentów oraz literatury specjalistycznej w czasie do 5 dni roboczych od ich pozyskania (2025 roku – 1 563 nowe normy oraz 2 282 patenty).
- Proponowanie minimum 4 szkoleń lub warsztatów z zakresu ochrony własności intelektualnej, przemysłowej i komercjalizacji badań w każdym roku akademickim (w 2025 r. – 5 szkoleń, w 2026 roku – 7 szkoleń).

6. Wskaźniki dla Obszaru 6 (Współpraca z otoczeniem ROINP):

- 100% ciągłość i ważność formalnych umów oraz relacji strategicznych z PKN, UPRP oraz Europejskim Urzędem Patentowym (EPO) przez cały okres obowiązywania strategii do 2030 roku.
- Uzyskiwanie pozytywnych wyników corocznych zewnętrznych audytów nadzoru Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (SZBI) jako warunku koniecznego dostawy bazy norm z PKN (coroczne audyty do czasu trwania umowy).
- Terminowe i kompletne raportowanie wskaźników i zadań wynikających z członkostwa Ośrodka w europejskiej sieci PATLIB bezpośrednio do EPO (2 raporty rocznie podczas trwania umowy).

7. Wskaźniki dla Obszaru 7 (Działalność wystawiennicza i upowszechnianie na platformach cyfrowych):

- Liczba zorganizowanych wystaw, wernisaży oraz wydarzeń o charakterze kuratorskim w Galerii Grafiki Biblioteki Sztuki oraz Galerii im. Jana Berdyszaka: minimum 6 ekspozycji o zasięgu akademickim, krajowym lub europejskim w każdym roku sprawozdawczym (w 2025 roku – 12 wystaw, w 2026 roku – 7 wystaw).
- Realizacja warsztatów, pokazów lub paneli dyskusyjnych ukierunkowanych na kształtowanie aktywnych odbiorców sztuki współczesnej: minimum 3 wydarzenia edukacyjno-kulturalne w roku akademickim (w 2025 roku – 14 wydarzeń, w 2026 roku – 10 wydarzeń).
- Prezentacja cennych zasobów artystycznych i dziedzictwa kulturowego pochodzącego z własnych zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej: minimum 2 tematyczne wystawy kolekcji czasowych rocznie (w 2025 roku – 7 prezentacji, w 2026 roku – 7 prezentacji).
- Utrzymanie aktywnej współpracy partnerskiej z Instytutem Sztuk Wizualnych UZ oraz zewnętrznymi instytucjami artystycznymi w kraju i za granicą, owocującej realizacją minimum 5 wspólnych projektów twórczych w skali roku (w 2025 roku – 12 wydarzeń, w 2026 roku – 7 wydarzeń).
- Systematyczne rozbudowywanie i upowszechnianie zasobów cyfrowych poprzez udostępnienie minimum 500 nowych obiektów lub metadanych rocznie w strukturach Zielonogórskiej Biblioteki Cyfrowej oraz Muzeum Cyfrowego (w 2025 roku – 2 131 publikacji i obiektów).
- Zapewnienie ciągłości obecności zbiorów BUZ w międzynarodowym obiegu informacji kulturalnej, m.in. na portalu Europeana lub w innych projektach europejskich i krajowych (m.in. portal MNiSW).